

312347 వ్రతి ది న చు వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ ఆగష్టు నెల 23-వ తేదీ శుక్రవారము } సంచిక ౧౨౦
Vol 17 } శ్రీ శుక్లసామ నందనర త్రావణమాన బహుళ తృతీయ } No 120

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది
పంచభాష చీట్ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 9-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు
శ్రీ
109, ఫ్రేరికోడ్డు, భోధ్య, బొంబాయి.

ఇం డి యా గ వ ర్న మెం టు వా రి
పో స్టు ఆ ఫీ సు క్యాష్ సర్టి ఫికే ట్లు
యిప్పుడు రు 7-12-0 యిచ్చినవారికి 5 వత్సరములతరువాత
రు 10. యివ్వబడును.

అనగా 100 కి రు 5-4-0 వంతున కాంపాడువడ్డీ దొరకును.
దీనిపైన ఆదాయముపన్ను చెల్లించ నవసరములేదు. కోరినవారికి ఒకవత్సరమైనవిచ్చుట వడ్డీతో
సహారూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును.

ఒక్కొక్కరు రు 10,000. లకు మించకుండ
సర్టిఫికేట్లను కొనవచ్చును

క్యాష్ సర్టిఫికేట్ పద్ధతి నవలంబింపుడు. ప్రతిమాసమును కొంతడబ్బును నిలువచేసుకొనుడు.
1926 సం॥ ఏప్రిల్ 1 వ తేదిలోగా మీరు ట్యాక్సా సర్టిఫికేట్లను కొనియుండినయెడల, 5 వత్సరముల అనంతరము మీరు దానిని మార్చనవసరము
లేదు. మరి 5 వత్సరములవరకు నుంచినచో రు 10. లకు బదులు రు 13. మీకు యివ్వబడును. ఈ లోపుగా రొక్కము కావలయునని కోరువారికి వడ్డీతో
సహారూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును. వివరములకు యేషాంతుఆఫీసుసంక్షేప తెలుసుకొనవచ్చును.

రక్తముయొక్క హీనత అనగా నేమి?

దాని నెదిరించు టెట్టు ?

రక్తముయొక్క హీనత అనగా రక్తములో ఇనుము లేకుండుట. అందువలన పాండురోగము, నిర్మలత్వము, నరములబలహీనత మొదలగునవి కలిగి మీ రధోలోకమునకు పోయి టెట్టు తలపించి జీవిత మత్యాసమునకర మనిపించును. రక్తమున కినుమును విస్తారముగా లభింప చేసి దానిని సారవంతము గను, ఎట్టిగ నుండునట్లు చేయుటవలన ఆస్థితీ తొలగిపోవును. ఇందులకు శ్రేష్ఠమైన మార్గము రక్తము త్వరితముగ జీర్ణింపజేసికొనగల ఇనుము రూపమునుకలిగి నేమిచుటకు సులభ మగుటయే గాక చాకమై ఐరన్ జెలాయిడ్ను నేమిచుటయే. 14 దినములకు సరిపడునది రూ. 1. 40 రోజులకు సరిపోవునది రూ. 2. 11-0 లు. అవి నాలుగురకములుగా తయారుచేయబడినవి. నెం. 1 పండ్లండు సువత్సరముల లోపు బాలరకును, సుకుమారిణులకు స్త్రీలకును. నెం. 2. వయసువచ్చిన వారికి. నెం. 2 (ఏ) పురుషులకు ప్రత్యేకము నెం. 3 విశేషబలవర్ధకము.

వానిని క్రమముగ నేమిచుదు అందువలన మీరు విచారించుడు. 4 మద్రాసులో సరికుగలవారు మార్కెట్ అండ్ హాల్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.

ప్రకటన

చంద్రారాఘవము, సవ్యాఖ్యానము

అష్టాష్టకము !!! సంస్కృతప్రబంధము, అశ్రుతపూర్వము !!! త్వర !!! 500 ప్రతులు మాత్రము ముద్రింపబడినవి. త్వర !!! సాహితీజ్ఞానమును సంపాదించుట కిదియ పరమోపయోగకరముగ గ్రంథము. సంస్కృతవిద్యార్థిస్వామిలారా !!

మేము గ్రంథములకే జరుపనేల, కావ్యపంచక మైనవిదవ సిద్ధాంతి జదివిన సాహిత్యవ్రేకవర్త లనందగుదు రని చెప్ప నవలయు లేదు.

దీని నామాలాగ్రముః బయిచినఁ గలిగెడి జ్ఞానసంపద్యముములఁ జూడుడు !!!

1 వృత్తలక్షణములు, 2 కవితాధోరణియు, 3 ప, గంధనాళక్రియు, 4 వ్యాకరణ జ్ఞానము, 5 వృత్తసృజనము, 6 అలంకార కాస్త్రజ్ఞానము, 7 ఆత్మపదసూత్రానశక్తియు 8 ఇక్త్యుక్తియు, 9 సంస్కృతమున ప్రాసంగికతాశక్తియు, 10 అన్యాయశక్తియు, 11 విశేషార్థకల్పనాశక్తియు, 12 భావ విశేషముల సూహించుశక్తియు, 13 కావ్య భావనాపరిపక్వ బుద్ధియు, 14 విశిష్టద్యైత సంప్రదాయ ప్రశమ ప్రవేశ జ్ఞానమును, 15 కాలక్షేపశైలియు, 16 సర్వవిధ పాకవృత్తిరీతిరస భ్యుత్థానమును, ఇవి మున్నగు ననేకసాహిత్యాంగము లిందమర్చబడినవి.

మూలకర్తలు:—శ్రీ ఉ. వే. ప్ర. శ్రీరామ్ ఆచారి ఆనంతచార్యులవారు, "భాత్యనంతార్య కేసరీ" నై జాం యిగాకా, భేదవోలు సంస్థానము.

త్వరపడి ఆర్జునుల సంపినవారికి 15 దినములలోగా సదరు గ్రంథముని. పి. చేయగలము. 12 పుస్తకములు ఒకేసారి కొనువారికి 1 పుస్తకము ప్రజంటగా నిత్తుము.

దీనివల రు. 4-0-0 కాలికో గ్లజు చేపరు.

వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

శ్రీమాన్ ఆచారి వేంకటనరసింహాచార్యులుగారు ఇవటూరి సుబ్బారావుగారి ఇంట్లో, బెజవాడ.

ప్రకటన

(2046)

రోగులు స్వయముగ ఇచ్చిగాని, బాబుల ద్వారాగాని రోగిలక్షణములను తెలుపుదు చేరినవో రోగస్వభావము పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పథ్యము, వగై రాలు నివరముగ పుచ్చియుగ వ్రాసిపంపబడును. 5 (నెం)

డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

ఫోర్టు సెంటుజార్జి గెజెటు

20—8—29

విద్యాశాఖ

జి. సింహాచలంపంతులుగారు గుంటూరు జిల్లావిద్యా సంఘ ఉపాధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జానాబ్ మహమ్మద్ అబ్దుస్ సాలం సాహెబ్ బహదూర్ గారు అనంతపురం జిల్లావిద్యాధికారిగ నియమింపబడిరి.

జ్యోతిషియల్

జెర్నల్ సెలెక్షియన్ వైటుగారు మద్రాసు హైకోర్టు రిజిస్ట్రార్ గారు నియమింపబడిరి.

పూనామలీ కందస్వామిగారు హైకోర్టు మాస్టరుగా నియమింపబడిరి.

సెంజిలంది సుందరాచారిగారు అపీల్ టెటు డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ గారు నియమింపబడిరి.

రాధాకృష్ణ సత్యమూర్తి అయ్యరుగారు ఒరిజినల్ డెడు మొదటి అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రార్ గారు నియమింపబడిరి.

వెంకటాద్రి యాగం వెంకటరమణ అయ్యరుగారు అపీల్ టెటు డెడు అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రార్ గారు నియమింపబడిరి.

కృష్ణస్వామి అయ్యర్ కుష్మాస్వామి అయ్యరుగారు ఒరిజినల్ డెడు రెండవ అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రార్ గారు నియమింపబడిరి.

తిరుమనాపల్లి ఏకాంబర అయ్యరుగారు అపీల్ టెటు సబ్ అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రార్ గారు నియమింపబడిరి.

పబ్లిక్ వర్క్స్

కరవి సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యర్ శివరామయ్యరుగారు మద్రాసు సర్కిల్ నం దొక సబ్ డివిజను అసిస్టాంటు ఇంజనీరుగ నియమింపబడిరి. వీరు పిదప మదనపల్లి సబ్ డివిజను అసిస్టాంటు ఇంజనీరుగ నియమింపబడిరి.

మెడికల్

మిస్. లిల్లి ఎస్రియంగారు మద్రాసు మెంటల్ ఆస్పత్రిలో అసిస్టాంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

ఎం. జె. శాంతన కృష్ణప్పిల్లెగారు మద్రాసు జనరలు ఆస్పత్రిలో ఎక్స్ కే ఇన్ స్టిట్యూటునందు అసిస్టాంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

పి. కేశవస్వామిగారు మద్రాసు జనరలు ఆస్పత్రిలో ఎక్స్ కే ఇన్ స్టిట్యూటునందు రిజిస్ట్రార్ గాట్టెని అసిస్టాంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

మతము

మాలంఅయిబాల్ గారు నెల్లూరుజిల్లాలో కొమెరిక తాలూకాలో హైదరాబాద్ ప్రభులకు వివాహాలైనైస్సు లాసగుటకు అధికార మొనగబడిరి.

న్యాయశాఖ

సి. ఆర్. కృష్ణారావుగారు అమలాపురం సబ్ మేజిస్ట్రేటును సబ్ జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

పీసపాటి వెంకటసుబ్బయ్యపంతులుగారు తెనాలియందు ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

ఖాజి కాదిర్ ముహియుద్దీన్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు ఆదోనియందును, వేముల మాణిక్యం, కాకుమాను వెంకయ్య సరిపల్లి రామరాజు, టి. దేవపహ్లాం, మైశవల్లి వీరయ్య, మహమ్మద్ ఇస్లాత్ బీగ్ సాహెబ్ బహదూరుగారు తెనాలి యందు ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటులుగ నియమింపబడిరి.

రివ. పాన్నాడ జో సెఫ్ గారు విజయనగరమున ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

రిజెన్యూశాఖ

ఏ. వెంకటేశ్వరరావు, జి. సీతారామసుబాచారి, రా. సా. కె. సన్యాసయ్యగారు తూర్పుగోదావరి జిల్లావీజెన్సీబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఎస్. శంకర్ ఆల్యగారు విశాఖపట్నము జిల్లా ఏజెన్సీ బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఆర్. పద్మనాభనాయుడుగారు అనంతపురం జిల్లాలో డిప్యూటీ కలెక్టరుగ జనరలు డ్యూటీపైని నియమింపబడిరి.

ఎం. లక్ష్మీనరసప్ప పంతులుగారు తూర్పుగోదావరి ఏజెన్సీ జిల్లాబోర్డునుండి సభ్యులుగ తొలగింపబడిరి.

అభివృద్ధిశాఖ

థామస్ తారాయన్ గారు బెజవాడలో అసిస్టాంటు ఇండస్ట్రియల్ ఇంజనీరుగ మరీకొంతకాల ముందుటకు ఉత్తరువు గావింపబడిన.

జి. ఆర్. హిల్స్ గుగారు వ్యవసాయ డైరెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

వి. రామనాథఅయ్యరుగారు మద్రాసు వ్యవసాయశాఖలో కాటక్ డెప్యూటీలుగ నియమింపబడిరి.

సానికస్వపరిపాలనాశాఖ

ఎల్. నరసింహస్వామిగారు రాజమహేంద్రవర పుర పాలక సంఘ సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

రా.బి.ఎ. లక్ష్మీనాస్వామి మొదలియరుగారు మద్రాసు శ్రీశివుల ఆస్పత్రిలో ఫిజిషియనుగ నియమింపబడిరి.

ఎ. శ్రీనివాసులు నాయుడుగారు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజీలో పెథాలజీ పండితునిగ నియమింపబడిరి.

రా. బ. బొల్లిని మునిస్వామినాయుడుగారు చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఆర్. ఓబులరెడ్డి, పి. యెర్రమనిరెడ్డిగార్లు కడప జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

డి. హేలప్ప, సి. పుట్టుబసప్ప, ఇ. భీమనగౌడు, కె. సన్న తమ్మప్ప, కె. సిద్ధన్న గౌడు, ఎ. తోటన్న గౌడుగార్లు బళ్లారి జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

పి. గోదావరి జిల్లా నర్సాపురం తాలూకాలో భీమలా పురమునందు గల శ్రీ భీమేశ్వరస్వామిదేవాలయమునకు మద్రాసు హిందూ దేవాదాయముయొక్క 69 సెక్షను తప్ప తక్కిన సెక్షను లన్నియు వర్తించునని ప్రకటింపబడుచున్నది.

పి. సుబ్బయ్యనాయుడు, జి. కేవగిరిరావుపంతులు గార్లు గుంటూరు పురపాలకసంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జానాబ్ అల్లాబక్ష్ సులాం సాహెబ్ గారు తాడిపత్రి మ్యునిసిపల్ సంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

TRACTOR SAW MILLS

Tel. Address

"Tractor"

Hunsur

(Mysore State)

స్వదేశి టేకుమానుచే చేయబడిన ఎడ్లబండిచక్రములకు కావలసిన

ఆకులు & అందుకు

సంబంధించినవి

మైసూరు సంస్థానమునకు చేరిన హున్ సూరు నందు ట్రాక్టరు యంత్రాలయమువద్ద గల గొప్పస్థాకు మిక్కిలి చౌకగా విక్రయించబడును:—

ఈదిగువ జిల్లాలలో కమీషను పద్ధతిపైన అమ్ముటకు పూర్తిగా బాధ్యతవహించునట్టి నిలు కడయైన ఏజెంట్లు కావలెను.

కృష్ణా, నెల్లూరు, గుంటూరు, కర్నూలు, బెల్లారి, అనంతపురం, కడప, చిత్తూరు, చెంగల్పట్టు.

దరఖాస్తులు ఈ దిగువవిలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

మేనేజరు, ట్రాక్టర్ సామిల్సు హున్ సూరు, (మైసూరు సంస్థానము.

Manager,

THE TRACTOR SAW MILLS,

Hunsur, Mysore State

చంద్రా నర్సరీతోటలు- నేలం జంక్షన్

8 సం॥ అంటుమాడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర దబ్బర 7½. జామ, దాల్చి, అంజూరు, అంగూర్ దబ్బర 4½. గులాబి, కోటన్ను, పూలచెట్లు దబ్బర 5. నీ మ తర్వాతి, పూలచెట్లు 24 దినములు రు 2½. స్వదేశ తర్వాతి 8 చెట్లు 12 దినములు సెట్ రు 1½. క్యాటలూర్ ఇ.సాం. Chandra Nursery, P. O. Salem Junc.

గోదావరి పశ్చిమ డెల్టా రైతుల సభ

సి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

రి సెటిల్మెంటు సిద్ధాంతముల తీవ్రముగ ఖండించుట

దాశవాసాగునుగురించి స్పష్టము అభిసరు నివేదికపై విమర్శ

భీమవరం, ఆగస్టు 28:—గోదావరి పశ్చిమ డెల్టా రైతుల మహాసభ కన్యకుత్సహించుచు సి. బి. మోచర్ల రావు పంతులుగారి సాగిన సంపూర్ణోపన్యాసము.

మహాజనులారా!

గోదావరి పశ్చిమ డెల్టాయందు, రెండవవంట నీటిసరఫరా నుండి మినహాయించబడు ప్రదేశములగురించియు, శాశ్వతముగ సరఫరాచేయబడు ప్రదేశములగురించియు, పంతుల ప్రకారము సరఫరాచేయదగిన భూములగురించియు, స్పష్టము అభిప్రాయము ఇంజనీయరు గావించిన నివేదికమునుగురించి చర్చించుటకుగాను ముఖ్యముగా మన మీదినమున నిచట సమావేశమైతిమి.

స్పష్టము అభిసరు గారు తయారు చేసిన నివేదిక యందలి ప్రధానాంశములను గోదావరి డెల్టా రైతులు చాల జాగ్రత్తగ పరిశీలించవలసియున్నది. కాని నే నావిషయములగురించి ప్రసంగించుటకు పూర్వము, మిక్కిలి సంతోషావహముగ మరియొకధర్మమును నిర్వహించవలసియున్నది. జిల్లాయందు ప్రాంతములనుండియు నిచటి కరుణించిన ప్రముఖులను కలియుటకును, మనచర్చల వినుటకును దయతో నిచటి కరుణించియున్న, "ఆర్థిక విచారణసంఘ" సభ్యులకు, మీ తరపునను, నా యధ్యక్షులను పనిచేయుచున్న రిసెటిల్మెంటు కమిటీ తరపునను, మనఃపూర్వకముగ స్వాగత మర్పించుచున్నాను.

ప్రజల ఆర్థికస్థితిని దెలిసికొనుటకుగాను వారీజిల్లాలలో గావించుచున్న విచారణ, కడుక్లిష్టమైనది. చాల ముఖ్యమైనది. ఇందు, వారికిగల అవకాశములును, బాధ్యతలును మిక్కిలి యుత్సాహముతో, అందుచే అమూల్యముగ తమకాలము నీ విచారణకొరకు పయోగించుచున్నందుల కీవిచారణ సంఘసభ్యుల కెంతయు కృతజ్ఞులము. వారికి గావలసిన విషయముల వివరముల దెలియజేయుట కీజిల్లాలయందలి ప్రజలు కేక్రించిన లేకుండ తోడ్పడుచున్నారు. ఈ విషయమున రైతులు తమకు తగినంతగా తోడ్పడలేదని చెప్పకుండురని నమ్ముచున్నాను.

బాడ్డోలి విచారణ

భారతదేశమునందు ప్రతిప్రాంతపువారిని ఆకర్షించిన బాడ్డోలి విచారణనుగురించి, సంగ్రహముగ నొకించుక, ఈసందర్భమున నుడువవలసియున్నది. ఆ విచారణయొక్క ఫలితములు— భారతప్రభుత్వమువారి భూమిపన్నుల విధానమును పునాదుల తోగూడ కదలించివేసెను. ఇంతవరకును ప్రభుత్వమువారి రెంతయో ప్రమాదముగ పరిగణించుచు చాల ప్రాధాన్యము నొసగుచున్న, సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు లవలంబించు పద్ధతులు, లెక్కలు వారుదీయ సారాంశములను— సర్వత్ర అవలంబింపవలయుగా వనియు— నిష్పాక్షికముగ పరీక్ష కవి నిలవజాలవనియు, సదరు విచారణ ఋజువుచేసెను. రిసెటిల్మెంటు రేటులగురించి పునర్విచారణ యొనర్పి తగ్గింపవలెనను ఆందోళనము, రాష్ట్రమునం దితరప్రాంతములకుగూడ వ్యాపింపకుండ చేయుటకు గాను, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు, ల్యాండురెవెన్యూ సెటిల్మెంటు విషయమున తా మవలంబింపవలసిన విధానమునంతను తామిపుడు పునర్విచారణ గావించుచున్నామనియు, ఆవిషయము నిర్ణయముగవరకును ప్రస్తుత మమలులోనికి రావలసిన రిసెటిల్మెంటు స్కీముల నన్నిటిని నిలిపియుంచుచున్నామని ప్రకటించవలసి వచ్చెను. నా మిత్రుడగు డి. వాన్ బహదరు ఆలోగ్య స్వామి మొదలియగువారు వారి సహాధ్యోగులును సాగించుచున్న విచారణ, బాడ్డోలి విచారణకంటె చాల విశాలమైనది. అందుచే వీరి విచారణవలన నీ రాష్ట్రమున, బాడ్డోలిలో కంటెను గురుతరములగు ఫలితముల నొసగ గలదని ఆశించుచున్నాను.

సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు నివేదికమునందు ఈ ప్రాంతముల ఆర్థికస్థితినిగురించి నుడివినవానిలో నెన్నియో వివాదనీయాంశములు గలవు. అవి విచారణ సంఘమువారిచే పరిశీలించబడుచున్నవి. వానినిగురించి నేనీ సందర్భమున వివరింపవలయునని లేదు. కాననసభ సెన్నియో వత్సరముల యాందోళనాంతరము—రిసెటిల్మెంటులకు ప్రాథమికముగ నిట్టి ఆర్థిక విచారణల

గావించుటకు—చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు కొన్ని నిబంధనలను గావించిరి. సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు ఏ విధముగ విచారణ గావించవలెనో ప్రభుత్వమువారి స్పాండింగు ఆర్డరులలో నిర్వచింపబడెను. అందుచే—సదరు విచారణ అసమగ్రముగ నున్నందుల కాయధికారిని నిందించి ప్రయోజనములేదు. ప్రభుత్వమువారిచే నిర్ణయింపబడిన పద్ధతుల ప్రకారము జరుపబడిన ఆర్థిక విచారణలు పడే పడే, కాననసభయందు దశకపర్యాయము లాతే పింపబడెను. కాని ఏమియు ప్రయోజనము కలుగకపోయెను. కాననసభవారిచే నియమింపబడిన అధికారతర సభ్యుల సంఘమునకు, ఇంత విశాలముగ ఆర్థికవిచారణను సాగించుట కధికార మొసగుట కిదియే ప్రథమము. దేశమంతయు చిరకాలముగ నెదురుచూచుచున్న నూతన భూమిపన్నుల విధానము నేర్పరచుటకు— ఈ విచారణ ఫలితము లెంతయు సహాయభూతము లగునని హృదయపూర్వకముగ నమ్ముచున్నాను.

నూతన విధాన మవసరము

భారతదేశమునందు చుట్టునుగూడ రైతువారి సెటిల్మెంటు పద్ధతి యొక్క మూల నూత్రముల సమగ్రముగ పరిశీలించవలసిన యావశ్యకత రాసు రాసు విశేషముగ గుర్తించబడుచుండుటయు, ప్రజాభిప్రాయ మివిషయమున దినదినప్రబలమైన బలవత్తరమునుచుండుటయు, నెంతయు సంతోషదాయకము. భారత ప్రభుత్వమువారి రివివరకే భూమిపన్ను విధానమునుగురించి సమగ్రముగ పరిశీలించి, 25 వత్సరములు దాటినది. కర్ణాటక ప్రభుత్వము, ప్రకటించిన తీర్మానము నందలి నూత్రముల పై సాధారణపడియే, ప్రస్తుతములలోనున్న భూమిపన్ను విధానమేర్పరచబడెను. కొన్ని రాష్ట్రములలో నిటీవల గావించబడినట్లులవలన, రెవెన్యూ విధానమున కొన్ని మార్పులు గావించబడెను. కాని ఆమార్పులు చాల అల్పమైనవగుటచే అంతగ గమనింపదగినవిగావు. ఇటీవల పంజాబునందు గావించబడిన చట్టములన సెటిల్మెంటు కాలపరిమితి కర్ణాటక తీర్మానమునందువలె 80 వత్సరములుగాక 40 వత్సరములుగ నిర్ణయింపబడెను. పంటలధరల హెచ్చుదలనుబట్టియే రిసెటిల్మెంటు సమయమున పన్నుల హెచ్చింపవలెననియు, అదియైనన, నూటికి 18 1/2 వంతుల హెచ్చింపరాదనియు మన రాసు ప్రభుత్వమువారి నిటీవల ప్రకటించిరి. భారతప్రభుత్వము వారిచే నియమింపబడిన, "పన్నుల విచారణ సంఘము" వారుగూడ దేశమందంతటను అమలులోనున్న భూమి పన్ను విధానము యొక్క మూలనూత్రములను గురించి విచారణ చేసిరి. కాని వారొనర్చిన శిఫార్సు లింకను చర్చకు దీసుకొనిరాబడలేదు. అందుచే ప్రభుత్వమువారి రివిషయమున, విచారించి, పరిష్కరించువరకును, ప్రజాభిప్రాయము నీ సమస్య పై కేంద్రీకరించి, పనిచేయవలసియున్నది.

భూసమితి

ఈ సమస్యపై దృష్టిని కేంద్రీకరింప జేయుటకుగాను "భూ సమితి" నొకటి ఏర్పరచుట వాంఛనీయము. బొంబాయి యందలి మన మిత్రు లిదివరకే ఇట్టిసమితి నేర్పరచి పనిచేయుచున్నారు. ఈ రాష్ట్రమునగూడ, అన్ని ప్రాంతములనుండియు, ప్రముఖులగు వ్యవసాయకు లనేకులు, అట్టి సమితి నేర్పరచవలెనని నూతనల గావించుచున్నారు. ఈ రాష్ట్రమున కిప్పటికంటె యెక్కువ అనుకూలముగ భూమి పన్ను విధానమును, ఇర్రిగేషను విధానమును, ఏర్పడునటుల చేయుటకు, బలవత్తరముగ ప్రజాభిప్రాయమును గలుగజేయుటకు మాత్రమే పాటుపడునట్టి భూ సమితి నేర్పరచి, దానిని జయప్రథముగ నిర్వహించుటకు కృష్ణా, గోదావరి డెల్టా రైతులు పూర్తిగా తోడ్పడదని ఆశించుచున్నాను. ఈ రాష్ట్రమునకు మాత్రమే భూసమితి నేర్పరచవలెనని తేక భారతదేశమున కంతకును కలసి, ఒకే సమితి నేర్పరచవలెనని యను విషయమును చాల జాగ్రత్తగ పరిశీలించ వలయును. ఈ రెండుపద్ధతులలోనుగూడ, ప్రయోజనము గనుపించును. కాని, ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునకు ప్రత్యేకముగ నొక భూసమితి నేర్పరచి, రాష్ట్రీయ సమితుల నన్నిటిని ఒక యావద్భారత సమితిలో కలిపిన యెడల నీ సమస్యను పరిష్కరింప వచ్చునని దోచుచున్నది, ఇటు లొనర్చిన యెడల రాష్ట్ర సమితులు, ఆయా రా

ష్ట్రములయందలి భూమిపన్ను విధానమునందలి ప్రత్యేకసమస్యలను పరిష్కరించుటకు గూడ పాటుపడగలరు.

రైతు - ధర హెచ్చుట

ప్రస్తుతము విచారించ వలసిన ముఖ్య విషయము— ప్రభుత్వమువారి కలంబించు భూమిపన్ను విధానము పూర్తిగాని లేక చాలవరకుగాని రైతుయొక్క ఆర్థికస్థితినిబట్టి నిర్ణయింపబడవలెనా? రైతుకు మిగుల ఫలసాయములో ప్రస్తుత విధానము ప్రకారము గైకొనబడుచున్న మొత్తమువలన అతను జీవించుట సత్వరసరముగ మొత్తముగూడ చాల కొనసేయవలయుట లేదా? యనునది. ఈ విషయమున కృష్ణా గోదావరి మూడు జిల్లాల యందలి పరిస్థితులు, సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు నివేదికము నందు సమగ్రముగ వివరింప బడెను. ఈ జిల్లాలలో రైతుల సంపదకు నిదర్శనముగ సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు గన్పరచిన పలువిషయములను నేనీ సమయమున వివరింప బూనుకొనలేదు. తన సారాంశముల నాతడేక్రింది విధముగ వివరించెను. "వ్యవసాయకుల ఋణగ్రస్తతకు సంబంధించిన సమస్యలు విశేషముగ నున్నట్లు ఋణాభివృద్ధిచేయుటకు తగినంత సాత్వ్యము గనుపించును. ఏవో కొన్ని సందర్భములయందు గనుపించినన, ఆ సమస్యలు ఇదివరకు కంటె తీవ్రముగ లేవు. కొన్ని విషయములలో ప్రజల ఆర్థిక స్థితి, ఇదివరకు కంటె బలముగ నున్నది. భూముల ఖరీదులు, 2 మొదలు 5 రెట్లవరకు హెచ్చెను. కవులు శిక్షలు 2 మొదలు 8 రెట్లు, హెచ్చెను. వేర్వేరు ధాన్యముల ధరలు దామాషాయిని నూటికి 100, మొదలు 119 వరకు హెచ్చెను. పన్ను మాత్రము ఏమాత్రమును హెచ్చలేదు. వ్యవసాయకుని కష్టాత్రితముగాని, పై నుదహరించిన నూతనదాయమున నెన్నవ వంతును, ప్రభుత్వమువారు వ్యాయముగ గైకొనవచ్చు ననువిషయమును సిద్ధియించుటకు సమయము వచ్చినది. కనుక, లెక్కల దాఖలా సాత్వ్యమును బట్టియైనన, రంజాపూరు, తిరుచనూపల్లి జిల్లాల సందర్భమున నవలంబింపబడిన పద్ధతిని పునర్నిర్మించుకొనినయైన నుగూడ, ఈ జిల్లాలలో ప్రస్తుత మమలులోనున్న రేటులను నూటికి 18 1/2 వంతులు హెచ్చింపవలెనని శిఫార్సు చేయుచున్నానని సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు చెలిపెను.

పై వ్యాకముల బట్టిచూడగా, సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు నూచించిన హెచ్చు పన్నులకు ప్రధాన కారణము—అహార ధాన్యముల ధరలు హెచ్చుట భూమి ఖరీదు హెచ్చుట. అని స్పష్టపడుచున్నది. ఈ రెండు కారణముల ఫలితముగ రైతు యొక్క ఆర్థికస్థితి ఇదివరకు కంటె బలపడెననియు, దానిని బట్టి, రైతు జీవితావశ్యకతల కిదివరకుకంటె ఎక్కువ హెచ్చింపగలదనియు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరుయొక్క అభిప్రాయము.

ప్రస్తుత భూమిపన్ను విధానమునకు, మూలాధారములగు నీ సిద్ధాంతములను, రిసెటిల్మెంటు కమిటీవారును, ప్రజల ఆర్థిక స్థితి నాకాంక్షించు, ప్రతి ప్రజా సంస్థలనును, పూర్తిగా పరిశీలించి, చర్చింపవలెను. సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు నూచించిన రీతిగ ఈ జిల్లాలలో, ధాన్యముల ధరలు నూటికి 100, 119 వంతుల హెచ్చెనను వాక్యమును కాదనటకు నేనిపుడు పూనుకొనను. క్రిందటి సెటిల్మెంటులకు పిమ్మట, భూముల ధరలును, కవుల ధరలును గూడ హెచ్చెననియే, సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు చెప్పినటుల ఒప్పుకొనెదము. అవన్నియు నిజమేనని అనుకొనినప్పటికిని, వీని వలన సామాన్య రైతుయొక్క ఆర్థికస్థితి ఇదివరకు కంటె అభివృద్ధి చెందెనని చెప్పటకు వీలులేదు. స్పష్టము సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు తన నివేదికయందు మరిరెండు ముఖ్యవిషయముల గురించి వివరించెను. వానిని బట్టి రైతుల ఆర్థిక స్థితి బలపడెనా, హీనమయ్యెనా యను ప్రశ్నను స్పష్టముగ నిశ్చయింపవచ్చును. అందొకటి, పట్టాల విస్తీర్ణమును గురించి వారు దెలిపిన విషయము. రెండవది, ఈ జిల్లాలలో రైతులలో విశేషభాగము, భూములను స్వయముగనే సాగుచేసుకొనెదరుగాని, కవులును కిచ్చ రనువిషయము క్రిందటి సెటిల్మెంటులకు దరిమిలిన, పట్టాల సంఖ్య చాల హెచ్చిపోయెననియు, సగటున పట్టాల విస్తీర్ణము చాల తగ్గిపోయెననియు, పట్టాల విభజనలు చాలవర కిందుకు కారణమనియు, సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు చెలిపెను. ఇది, జిల్లాలయందు చుట్టును గనుపించును. కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలో సగటున పట్టాల విస్తీర్ణము 6 యకరములు. తూర్పుగోదావరిజిల్లాలలో, 7 యకరములు. కాని, పల్లపుభూములను మెరకభూములను జేరుచేసినయెడల పల్లపుపట్టాల విస్తీర్ణము ఇంకను చాల తక్కువ— మూడు 4 యకరములు కొన్ని సందర్భములలో 5 యకరములు మెరక భూముల సందర్భములలో సగటున పట్టాల 1 క 10 యకరముల విస్తీర్ణ ముండును.

"ఈ జిల్లాలలో రైతులలో నధికభాగము స్వయముగనే సాగుచేసుకొనెదరు, సాధారణముగా బ్రాహ్మణులు, స్త్రీలు, గ్రామాంతర నివాసులుమాత్రమే భూముల కవుల కిచ్చెదరు" అని గూడ సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు చెలిపెను. ఇట్టి సందర్భములలో, ధాన్యముల ధరలు రెట్టింపు హెచ్చుటయు, కొన్ని భూములను

కవుల పదాలు పోయటము, రైతుల మొక్క అధికస్థితి నెట్లు అభివృద్ధిపరచగలదు- అను ప్రశ్న చర్చనీయము.

కరెన్సీ కమిటీవారి అభిప్రాయములు

వీనిలో మొట్టమొదటి ప్రశ్నను గూర్చి చర్చించుచున్నాము. ధాన్యపు ధరలు పెంచుటవలన, రైతుల ఆర్థికస్థితి ఎంతయో అభివృద్ధిపరచగలదు అభిప్రాయపడుచున్నాము. ఈ విషయమున బావి, గుమ్మర, కుంభ, ముడివిన విషయముల గమనింపవలసి ఉన్నది. "భారతదేశమున గల 2170 లక్షల ప్రజలలో నూటికి 76 వంతులు అనగా 1670 లక్షల ప్రజలు, ఏమి వ్యవసాయముల గాని, కవుల పదముల గాని పోషకములను తీవ్రముగా తమ ఖర్చునకు సరిపోవు, ఇంకా విక్రయించుట గూడ ధాన్యము గలవారు ధాన్యము పెంచుటవలన లాభము నందెదరు. కాని వారు పెంచుట వలన ధరలు చాల పెంచుటవలన గలదు. ఎందుకంటే నెరుగొననవియున్నది. అంతయుగాక- ఈ దేశమున సాధారణముగా జరుగుచున్నట్లు- వ్యవసాయమునకు తన కుటుంబ పోషకార్థమున, విత్తనముల కొరతను, పంటలలో ధాన్యరూపమున చెల్లించువధిమీద, అప్పు పుచ్చుకొనినయెడల, ధాన్యపు ధరలు పెరుగుటవలన గలదు. లాభము బుణ్ణాదాతకు పోవునుగాని, వ్యవసాయమున ప్రయోజనములేదు. ఇక, తన కుటుంబపోషకము కావలసినదానికంటే కొంచెం పుష్కలము పంట మార్చి మే గల రైతునకు ఆతను విక్రయించదగిన ధాన్యములేదు. కనుక ధరలు పెరుగుటవలన పెట్టి ప్రయోజనము నందజాలదు. ధాన్యపు ధర పెంచుటవలన స్వల్పముగా లాభము వచ్చినను, తాను కొనవలసిన దినుషులధరలను పెంచుటవలన చెల్లించుటకు సరిపోవును. ఇక, వ్యవసాయపు కూలీలకు, నారికేరముల గన గూడమునగాక ధాన్యరూపమున చెల్లింపబడు వారికివచ్చు ధాన్యపు ధరలు పెంచుటవలన నష్టము. ఇట్టి కూలీలు 410 లక్షలందరుని అంచనా వేయబడెను." ఆర్థికవిషయములయందు గొప్ప ప్రమాణికమున నీ సంఘమువారు చెలిపిన అభిప్రాయమును తేలికగా త్రోసివేయ సాధ్యముగాదు.

వైవాక్యము లన్నియు, ఈమాడుజిల్లాలలోని రైతులకును ప్రార్థిగన క్రింది. ఈ జిల్లాలలోని రైతులపట్ల విస్తీర్ణము బహుస్వల్పమునకు చేతనుకొనలేదు. మిగులుధాన్యము బహుస్వల్పము. విక్రయించుటకు స్వల్పముగా మిగిలినను వారు కొనవలసిన బట్టలు, పప్పులు, నెయ్యి, నూనె మొదలగువస్తువుల ధరలుగూడ సరిసమానముగా పెరిగిపోయెను.

జార్జింగు, హోల్స్టెయిన్ గార్డు

ఆర్థికసమస్యలయందు దెబ్బను కల్గిన కొను విశేషము భవన్యము ఇండియను వీలెలనర్చియు యుద్ధోగిగూడ వైయభి ప్రాయమునే వెలిబుచ్చెను. పంటలపై సందలోను ఋణము

లోను అనుగ్రంథమున వాల్ జిల్లుల నుడివెను. చిన్న రైతులకు ధాన్యపు ధరలు పెరుగుట- గొప్ప అర్హియము. పెద్ద రైతులకు గొప్ప అదృష్టము.

పెంచుటవలన వ్యవసాయకులకు లాభకరమని సాధారణముగా అనుకొనుచుండును. తాను కొనవలసిన దానికంటే విక్రయించవలసిన దధికముగ నున్నంతవరకు వైయభిప్రాయము సర్వమే. కాని ఆస్థితి తారుమా రైతులయెడల ధాన్యపు పెంచుటవలన లాభము కంటే నష్టము మెండుగా ఉండునట్లు మే. పంజాబులో 20, 30 లక్షల రైతులకు తాను కొనవలసిన దానికంటే విక్రయించుట కధికముగా ఉండును. నీటిపారుదల సౌకర్యములుండి, అనాన్యస్థి దోషబాధలు లేనియెడల, వాటికి పెంచు ధరలు, లాభకరమే. కాని కొన్ని జిల్లాలలోని రైతులకు లుండుటయే అదృష్టవంతుడుగ పరిగణింపబడు. రైతులసందర్భమున మాత్రము పెంచుటవలన, అదృష్టము గాదు గాని అర్హియమని చెప్పక తప్పదు. పంటలు బాగుగనున్న వత్సరములందు తప్ప వీధు విక్రయించుకొనుటకు ధాన్యముండదు. పంట లంత బాగుగ లేని వత్సరములలో, వీరి తిండికి ధాన్యమును కొనుక్కొనవలసి యుండును. 1879 వ సంవత్సరమునాడే, హోషియార్పూరు సం దోక డిప్యూటీ కమిషనరీ భేదమును గమనించెను. ధరలు చాల పెంచినను, రైతుల ఆర్థికస్థితి మాత్రము ఏ మాత్రము నభివృద్ధి చెందకపోవుటకు కారణములను వివరించుచు, "సాధారణమున, రైతునకు గల ధాన్యములో పండిన పంట, ఆతని కుటుంబ పోషకమునకు కావలసినదానికంటే అధికముగ నుండదు. చాల విస్తీర్ణముగల పెద్దధాన్యములకు మాత్రమే, విక్రయించుటకు తగిన పంట మిగులును". నలుబదివత్సరముల యనంతరము హోషి యర్పూరుజిల్లాలో తిరిగి నెటిల్మెంటు జరిగినపుడుగూడ ఇట్టి స్థితిగతులే గన్పించెను. "ధరలు పెంచుటవలన, పెద్ద ధాన్యములకు చాల లాభములదీసిరి. కాని చిన్న రైతులు చాల బాధపడిరి". చిన్న రైతులకు, విక్రయించుకొనుటకు ధాన్యము మిగుల పండుటయు, తాము యిదివర కెంతయో ఇష్టముగూడ అన్ని వస్తువులను కొనుక్కొనవలసియుండుటయు ఇందుకు కారణ మని చెబుపబడెను. డాక్టరు హోల్స్టెయిన్ గార్డు, డక్కను గ్రామముల ఆర్థికస్థితినిగూర్చి గావించిన పరిశోధనలనుగూడ సుప్రసిద్ధులు. తమ పరిశోధన ఫలితముగా, వారు చెలిపినయభి ప్రాయములనుగూడ ఇచ్చుట నుదహరించెదను. "కావలసినంత ధాన్య మిగులవారును, స్వంతముగ నేవ్యమేనర్చుకొనువారును మాత్రమే, ధరలు పెంచుటవలన లాభ మందగలిగిరి. కాని గ్రామములలో నున్న కీ పెంచుటవలన చాలా అర్హియకరములయ్యెను. ఈ పెంచుటవలన ధనికులకును, నిర్ధనకులకు గల దూరమును మరింత

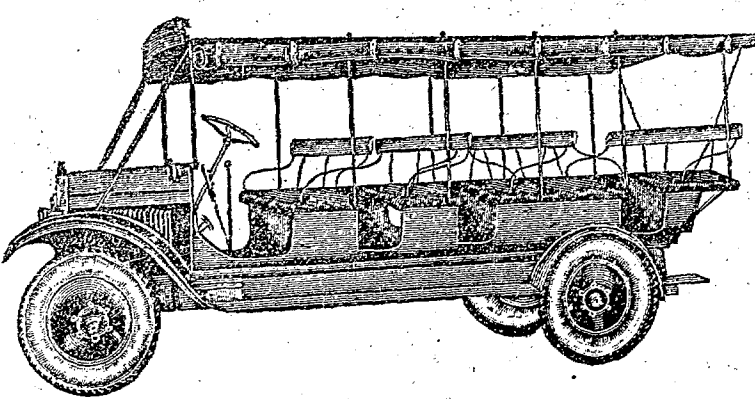
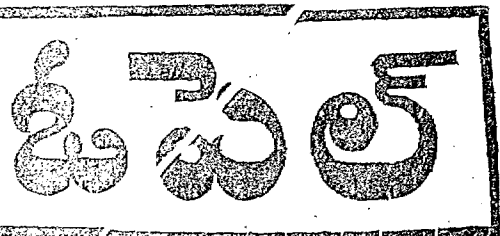
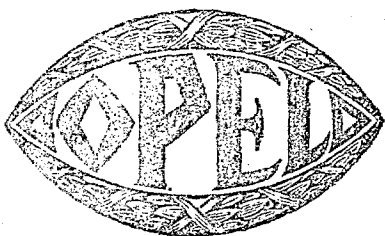
పెంచుటవలన గూడగను" ఈ జిల్లాలలో, గన్పించు పరిస్థితులు గూడ ఆస్థితినే ప్రకటించుచున్నవి. "తమ ధాన్యములను తనఖా పెట్టికొనిన ఋణగ్రస్తులసంఖ్య పెంచినది. అప్పులొసగు వ్యవసాయకుల సంఖ్య తగ్గినది. అని స్పష్టము నెటిల్మెంటు ఆఫీసు ప్రకటించెను.

ఈ విషయము నుగరించి ఇంకను విస్తరించి చెప్పుటకు నే నిపుడు ప్రయత్నింపను. ఈ మాడుజిల్లాలలోను గూడ చిన్న ధాన్యములసంఖ్య, అత్యధికమును విషయమును, నెటిల్మెంటు ఆఫీసుచే అంగీకరించెను. ధరలు పెంచుటవలన చిన్న రైతులకు గలదు లాభాలాభములగురించి, ఇతర ప్రాంతములలో పరిశోధన లొనర్చి తత్ఫలితముగ నిర్ణయింపబడిన అంశములను గురింపక విలులేదు. భారతదేశము దివర ప్రాంతములయందు మరికొందరు నెటిల్మెంటు ఆఫీసులనుగూడ ఇట్టి నిర్ణయములకే వచ్చిరి. కొన్ని సత్సరములకు పూర్వము కెప్టెను డబ్ల్యు. స్మిత్తుగారు, తమ రీ నెటిల్మెంటు రిపోర్టునందు సయిల్-టెజిల్లాలో ధాన్యపు ధరలు పెంచుటవలన రైతులస్థితియందు గలిగిన ఫలితముల గురించి ఇట్లు ప్రాసెను.

ధరలు ఎంత పెంచినను, మరియితరవిషయములను గూడ ఆలోచించి, మార్పులొనర్చుకొనడం పెంచుటవలన పన్నులనిర్ణయించుట కారణముగ దీసికొనరాదు. సయిల్-టెజిల్లాలో సధికసంఖ్యాకులు చిన్న రైతుల విత్తనముల కొనవలసినవిత్తనపుడు దప్ప ధరలు పెంచుటవలన వారి కేమాత్రమును తగులవు. వారు పండించు పంటయంతయు వారియొక్కయు, వారి కుటుంబముల యొక్కయు, పశువులయొక్కయు పోషకాకే సరిపోవుచుండెను. అమ్మకొనుటకు తగినంతధాన్యము మిగులదు. పెద్ద రైతులు గూడ పెంచుటవలన వలసిన లాభమునంతకు పొందుటలేదు. వారు పొందు లాభము చాల స్వల్పమే. నిజముగా లాభముపొందునది మధ్య వర్తకులు, చిల్లర వర్తకులు.

ఈ విషయమై దీర్ఘముగ ప్రసంగించుట నాకీష్టములేదు. ఈదేశములో ధరలు పెంచుటకు గల కారణముల గురించి, విచారించుట అనవసరము. వానినిగురించి అనేకమంది అర్హి ప్రజ్ఞు లిదివరకే దీర్ఘముగ పరిశోధనల గావించి, ఆమూలాగ్రముగ చర్చించియున్నారు. వారిలో సధికసంఖ్యాకులు, 1905 సం॥ నుండియు ధరలు పెంచుటకు ముఖ్యకారణము భారత ప్రభుత్వమువారి కరెన్సీ విధానమనియు, కరెన్సీని విరివిగ జారీచేయుటచే ధరలు పెంచెననియు నిశ్చయించియున్నారు. ధాన్యపు ధరలు పెంచినను తగ్గినను రైతునకు విక్రయించుకొనుటకు తగినంత పంటలేదు గనుక, అందుని లాభనష్టము లతని నంటజాలవు.

కావలసినవారు వచ్చి (ట్రయలు) పరీక్షించవచ్చును

జగత్ ప్రసిద్ధముగు జర్మన్ ఓపెలు కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది.

కార్లు, బస్సులు, ఉత్తమమైనవి. 1½ టన్ను బస్సు గ్యాలక్సు 23 మైళ్లు గ్యారంటీగా పనిచేయును.

Max.—H. P. 45.

“గ్రహం-వేడ్” కార్లు, బలిష్ఠముగను, అందముగను యుండును.

కార్ల స్పేరు పార్టు ఎల్లప్పుడు ప్లాకులో యుండును.

ధరలు, నివరములకు దిగువ చిరునామాకు వ్రాయుడు:—

వాణి మోటార్సు, బెజవాడ.

కృష్ణా, గుంటూరు,

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలకు ఏజెంట్లు.

VANI MOTORS

(Proprietors: VANI PRESS)

BEZWADA

భూములధరలు - కవులు ధరలు

భూముల ధరలు పెంచుటబట్టియు, కవులు ధరలు పెంచుటను బట్టియు రైతు ఆర్థికస్థితి అభివృద్ధిచందనని చెప్పుటగూడ సహేతుకముగ గన్పించుటలేదు. ప్రజలలో అన్ని తర గతుల వారీయందును తమధనమును భూములు కొనుట పుష్కలము గింపవలెనను, అభిప్రాయము గన్పడుచున్నదనియు, అందుచే భూముల ధరలు అకారణముగ పెంచుటకును పనియు పెట్టిల్పెంటు ఆసీసరే, దెలిపెను. వ్యవసాయపుభూముల ధరలకును వాని ఫలసాయమునకును సంబంధము లేదనియు, ధరలకు తగిన ఫలసాయ ముండునని భావించుట భ్రమయనియు, ఎల్లరకును దెలిసిన విషయమే. ధరలు పెంచెనను కారణముచే భూస్వామి తన భూముల నమ్ముకొనడు. అతడు తన భూమిని విక్రయించుకొనినపుడు మాత్రమే పెంచు ధరలవలన నాతనికి లాభ ముండునుగాని, లేనియెడల లాభముండదు. స్వంతముగ కొంత భూమినుంచుకొని, దానిని వ్యయముగ నేవ్యమొనర్చుటకు దేశీయులకు గల అభిలాషను ప్రసిద్ధము. ధరలు పెంచెను గనుక, భూముల నెవ్వరును విక్రయింపజూడరు. ఇట్టి సంకర్షణలతో, భూముల ధరలును, కవులు ధరలును పెంచుట రైతుల ఆర్థిక అభివృద్ధికి నిడరవమని, పెట్టిల్పెంటు ఆసీసరు నుడువుట చాల వింతగనున్నది. చిన్న రైతుల ఆర్థికస్థితి పంటలు పెంచిన పుడే అభివృద్ధి జెందునుగాని, భూముల గిరాకీవలన అభివృద్ధి నొందుదు. రెవిన్యూ శాఖవారు పంటల పరిశోధనలగురించి ఎట్టి రికార్డును ఉంచలేదు. భూములు గత పెట్టిల్పెంటుసమయమున కంటె ఇపు డెక్కువ పంటలుపండుచున్నవేమో దెలిసికొనుట కుగాను పెట్టిల్పెంటు ఆసీసరే కొన్ని పరిశోధనల గావించెను. అతడు పరిశీలించినవానిలో సుమారు మూడవవంతు కేసులలో పంట లిదివరకుకంటె తగ్గినది ఋజువయ్యెను. నిరంతరము పల్లపుసాగుక్రింద నుంచుటవలన భూమిలో "ఆల్టర్నెట్ సాల్ట్" లు చేరి పంటలు తగ్గిపోవుననునవి స్వామభవమున ప్రతివాదికి దెలిసినవిషయము. ఈ విషయములనున్నటిని గమనించినయెడల గతరి పెట్టిల్పెంటున కాదనిమిలాను భూములపంటశక్తి పెంచెనని స్పష్టపడగలదు. ఇక కవులధరలుగూడ పెంచెనను విషయమా! చిన్న రైతులు తమభూమి నితరులకు కవులుకిచ్చి తాము సోమరిపోతులుగ నుండుట కంగీకరింపరు. ఈ విషయమున గూడ పెద్ద భూస్వాములకే లాభకరము. వైసనుడివినటుల కవులుధరలు పెంచుటవలన భూమిపంటలు పెంచెనని చెప్పుటకు పీలులేదు.

చిన్న పట్టాల లాభాలాభములు

వ్యవసాయము నష్టకరము గాకుండ నుండవలెననియెడల, పట్టాకు కనీస మెంతవీ స్తీర్ణ ముండవలెను అను విషయము నీ సందర్భమున విచారింపవలసియున్నది. పెట్టిల్పెంటు ఆసీసరు నుడువుటల, వ్యవసాయపు లాభములకును, పన్నులకును ఏదేని సంబంధ ముండవలెననియెడల, కనీస మెంతవీ స్తీర్ణమును సాగుచేసినయెడల వ్యవసాయమున లాభము లేకునో, పరిశోధనలగావించి నిర్ణయింపవలసియున్నది. అనేక దేశముల యందీ విషయమై చాల పరిశోధనలు గావించబడెను. పెద్ద పట్టాలయొక్కయు చిన్న పట్టాలయొక్కయు ఆర్థికస్థితిముల గురించి, ఎన్నియో గ్రంథములు రచించబడెను. చిన్న పట్టా అనగా - వ్యవసాయకునికి పూర్తిగావని నొసగి, అతనియొక్కయు అతని కుటుంబముయొక్కయు పోషణార్థము సరిగా పోవునంతమాత్రపు ఫలితమునొసగ-విస్తీర్ణముగల భూమి యని నిర్ణయింపబడెను. ఈ రాష్ట్రమున ఒక అరకతో, సాగు చేయదగు విస్తీర్ణము గల భూమిని కనిష్టపరిమాణముగ నిర్ణయించుకొనిరి. అనగా 4 లేక 5 పల్లపుభూమి ఘనము 10 ఎకరముల మెరకగలదు. నేనిదివర కుపహరించినటుల, ఈ జిల్లాలోని రైతుల సభికసంఖ్యలకు, చిన్న పట్టా దారుల ని పెట్టిల్పెంటు ఆసీస రిదివరకే అంగీకరించెను. కనుక వారి కుటుంబపు ఆవశ్యకతలకును, వ్యవసాయపు ఖర్చులకును సరిపోగా అతనిపంటలో నేమైన మిగులునాయను ప్రశ్న బయలుదేరుచున్నది. వ్యవసాయపు ఆర్థికములయందు పట్టాయొక్క విస్తీర్ణము చాలముఖ్యవిషయమని ఇటీవల నింగ్లండునందు జరిగిన పరిశోధనలయందు స్పష్టమయ్యెను. చిన్న పట్టాదారునకు వ్యవసాయ పుఖర్చు లధికము. ఋణము సంపాదించుటలో కష్టము లధికము. పెంచు విస్తీర్ణముగల పట్టాలను సాగుచేయువారితో పోల్చి చూచిన యెడల చిన్న పట్టాదారులకు మిగులు లాభములు కడు అల్పము. అతను పండించెడు పంటయంతయు, సామాన్యముగ ఇంటిఖర్చులకే సరిపోవును. కనుక విక్రయించుట కేమియు మిగులదు. చిన్న పట్టాదారులయొక్కయు పెద్దపట్టాదారులయొక్కయు లాభాలాభములగురించి

డి. బి., మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు

డెన్మార్కు, నార్వే, స్వీడను, స్విట్జర్లండు, బేల్జియములకు దేశములయందు పరిశోధనలు జరిగెను. వాని యన్నిటియందును గూడ, నివేదికయును ఋజువయ్యెను. "ఈ జిల్లాలో భూములు, విశేషముగ-వ్యయముగ నేవ్య మొనర్చుకొనువారి కింద నున్న" వని, పెట్టిల్పెంటు ఆసీసరే నుడివియుండుటను బట్టియు, వారి పట్టాలు కడుచిన్నవై, లాభరహితములుగ నుండుట చేతను, - కొన్ని భూముల కవులు ధరలు లనుబట్టి రైతుల ఆర్థికస్థితిని నిర్ణయింపజూచుట అన్యాయము. తనభూములను కవులకు కిచ్చుకొను గ్రామాంతరనివాసులకు స్వల్పపట్టాదారులతో మన కిచ్చుడు ప్రసక్తిలేదు. చిన్నచిన్న పాలముల నేవ్యమొనర్చుకొనుచు ఎటులైన కీవితమును గడుప ప్రయత్నించుచున్న వేలకొలది రైతులనుగురించియు కొన్ని తరములవరకుగూడ స్వంతభూముల సంపాదించి, నేవ్యమొనర్చుకొను నవకాశములేని నిరాధారులకు లక్షలకొలది నేవ్యగాండ్ర స్థితినిగురించియు మన మిపు డాలోచింపవలసియున్నది. రైతుల ఋణగ్రస్తతన గురించియు కుటుంబఖర్చుల గురించియు భూములు నిస్సార్జములై పోవుచుండుటను గురించియు, ఆహారావశ్యకతల గురించియు ఇందుకుసంబంధించిన మరితరవిషయములగురించియుగూడ, చెప్పవలసిన దెంతయో గలదు. కాని ఆవిషయములగురించి మరియొకసమయమున వివరించెదను.

దాళవా పంటభూముల నిర్ణయము

గోదావరి పశ్చిమజిల్లాలో దాళవా పంటభూముల నిర్ణయించుటకుగాను నియమింపబడిన ప్రత్యేకోద్యోగియొక్క నివేదికయందలి శిఫార్సులగురించి ఇంక నిండుక నుడివెనను.

డి. 14-12-26 నెం 2188రు ప్రభుత్వపుటల త్రవపుప్రకారము డిప్యూటీ కలెక్టరు గ్రేడులోని రెవిన్యూఆఫీసర్ కొకరును, పల్లి కు వర్కున్ శాఖాధికారి యొకరును సమగ్రముగ పరిశీలించి గావించిన నూచనలపై నాధారపడి, ఈ నివేదికనుతయారు చేయబడెను. రైతులమివర్కవార్డు మిపు డీనివేదిక ప్రకటింపబడెను. గనుక, మన మా విషయమును చర్చించుటవసరము. ఈవిచారణ యొక్క ఆవర్కములు 1 సాగువా పంటకు పీలులేని భూములలో ఖాయపుదాళువా సాగుభూముల ఆయకట్టు నేర్పరుచుట. 2 దాళవా సాగుటకు నీరు సరఫరాకాని భూములను తొలగించుట. 3 వైరెండ్రుతరగతులలోను చేర్చుటకు పీలులేని భూముల దాళువా సాగునకు నీటిని సరఫరాజేయుటకు పచితమగు పద్ధతుల నూచించుట. ఈ విచారణలయందు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో దాళవాపంటకు అధుము 131 వేల ఎకరములకు తక్కువ గాకుండ నుండునని నిర్ణయింపబడెను. దాళవాపంటభూముల ఆయకట్టును నిర్ణయించుటను గురించిగాని ప్రత్యేకాధికారుల సమావేశమువారు నిర్ణయించిన ఆదర్శముల గురించిగాని మన కెట్టి ఆక్షేపణయును లేదు. వారిలో రెవిన్యూఅధికారి రెవిన్యూ శాఖ వారి సాకార్యములతో దృష్టి నీ సమ

స్థల చర్చించెను. స్పెషలు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీయరు పల్లికునర్కున్ శాఖవారి దృష్టితో చర్చించెను. వీ రిరువురును తమధర్మములను చాల బాగుగ నిర్వహించినవిషయము నిజమేగాని, వీరితోపాటు ఒక వ్యవసాయశాఖోద్యోగినిగూడ సదరు విచారణకు నియమించియున్నయెడల రైతుల సాకార్య సాకార్యములు ఇంతకంటె పెక్కుడు సానుభూతితో నాలోచింపబడి యుండెడివి. ప్రభుత్వమువారు పీలులేని నియమించియుండ కపోవుట చాలవిచారకరము. ప్రస్తుత మా నివేదికయందు గన్పించుచున్న లోపములే ఇందుకు నిదర్శనము.

సూచనల సంగ్రహము

ఈ ప్రత్యేకోద్యోగులు నిర్ణయించిన పర్యవసానములను గురించి సంగ్రహముగా నేను మొదలునుడివి పిమ్మట వానిలోని ఆలోచనీయాంశములను గూర్చి మాట్లాడగోరెదను. ఏలూరు కాలనక్రిందనున్న 54788 ఎకరముల భూమిన్నీ వెంకయ్య కాలనక్రిందనున్న భూమి 22990 ఎకరములున్నవి, మరికొంత భూమిన్నీ మొత్తం 114000 ఎకరముల భూమి రెండవపంట క్రింద నున్నపుగా జేర్చు పీలులేవను కారణమున రెండవపంట లాభములు చెందుటకు పీలులేవండ ఈ భూములను స్పెషల్ ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు మనవాయించెను.

2. డెల్టాభూములలో నీటిముంపు భూములు సుమారు 23991 ఎకరములు వున్నవనియును, ఈభూములలో మొదటి పల్లపుపంటను రైతులు పండించ లేరనియును నిర్ణయింపబడెను. కావున ఈభూములను శాశ్వతముగా రెండవపంట భూములతో జనవరి మొదలు మేవరకు ధాన్యమును పండించుటకు ప్రతిసంవత్సరము నీరు యిచ్చుచుండవలెనని సిఫారసు చేయబడెను.

తోటభూములు

3. కొబ్బరి, గాసాకు, అరటితోటలును, నిమ్మ, నారింజ మున్నగు ఫలవృక్షములతోటలను తోటభూములక్రింద చేర్చబడు గోదావరి జిల్లాలో రెండవ పంటకాలము నందు ఘనము 22250 ఎకరముల భూమిలో మెట్ట వ్యవసాయమును తోటల రెంపకమును జరుగుచున్న వని ఈ ఉద్యోగులు నిర్ణయించిరి. ఇంతకంటె పెంచుభూమిలో తోటలు నేయవలెనన్న కలెక్టరు ఉత్తర్వులేనిదే వేయవూడదు. చెరుకు తోటలను వేయగోరువారు మాడ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారి అనుమతి లేనిదే వేయవూడదు.

4. మొత్తం 101500 ఎకరముల భూమి వేరువేరు కాల్యాల క్రింద విభజింపబడెను.

ఈ భూములకు కొన్నిటికి రెండేండ్లకొకసారి మా రేండ్లకొకసారి నీరు నిచ్చుటకు యెర్పాటు గావించబడెను. ఏలూరు కాలనక్రిందభూములను రెండేండ్ల కొకసారి నీటినిచ్చు ఏర్పాటు గావించబడెను. ఈరీతిగా నీరును సప్లయచేయుచున్న వో రెండవపంటకాలమునందు సాగుబడి పెంచుగా జరుగునని ఈ యుద్యోగులు నూచించిరి. ఈవిషయమునుగురించి 50 వ కేరలో ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు విపులముగా వ్యాసెను.

5. ఈరీతిగా రెండేండ్ల కొకసారి కొన్ని భూములకు 8 ఏండ్లకొకసారి కొన్ని భూములకు నీరిచ్చునట్టిని ఏర్పరచినచో రెండవపంట సాగుబడికి సదరు భూములకు వంతుల ప్రకారము ఇవ్వవలసిన నీరును, ఇప్పుడున్న తోటభూములకు యివ్వవలసిన నీరును ఇవ్వగా మొత్తము ఆయకట్టులో మరి 4200 ఎకరముల భూమిలో రెండవపంటకాలములో వరిని సాగుబడి చేయుటకుగూడ చాలినంత నీరు మిగులునని ఎస్టిమేట్ ఇంజనీరు నిర్ణయించెను.

ఇప్పుడు గయూరుగానున్న దొరతనమువారి భూములను ఇతరభూములకు సాగుబడికిందకు తెచ్చుటకు గూర్చి ఎస్టిమేట్ ఇంజనీరు చాల మానవలను చేసియున్నాడు. వైన చివరింపబడిన 4200 ఎకరముల భూమిలో సరఫరావలసిన మొత్తముల పల్లెలోను ఉన్న గవర్న మెంటువారి గయూరు భూమిని రెండవ పంట సాగుబడికిందకు తీసి కొని రావలసిన ఇంజనీరు సూచించెను.

మినహాయింపబడిన ప్రదేశము

ఉద్యోగులు చేసిన సూచనలో ప్రతిదానిని గరించి రైతుల పక్షమున చెప్పవలసినది చాలా గలదు. డెబ్బలో రెండవపంటకు ఎప్పుడును గూడ నీరు యివ్వగూడదని కొంత ప్రాంతమును మినహాయించుటగూర్చి చెక్కుకారణములను తెలిపి దానిని సమర్థింపవచ్చును. ఆ కారణములలో కొన్నిటిని స్పెషల్ ఎస్టిమేట్ ఇంజనీరు తెలిపియున్నాడు. సదరు భూములకు రెండవపంట క్రింద చేర్చుట చాల కష్టమనదయే వీనిలో ముఖ్యకారణము. ఆ భూములలో కొన్ని భూములు నీటి వనరులకు మిక్కిలి దూరముగా నుండుటచే నీటిని అందచేయుట కవకాశము లేదనవచ్చును. ఈ రీతిగా కొంత భూమిని మినహాయించుటకు గూర్చిన ప్రశ్నలలో చాల ప్రశ్నలయొక్క పరిష్కారము నీటికొలతలను సరిగా పరీక్షించుట, నీటి మట్టులను చూచుట, నీటి కాలువలను గమనించుట లభ్యముగానున్న నీటి మొత్తమును నిర్ణయించుట మున్నగు వానిపై శాధారణమున్నది. ఇతరవిషయములలో రైతులకు గల ఆక్షేపాలు వారిలను తెలిసికొనబడెను గాని కొంత భూమిని శాశ్వతముగా రెండవపంటకుంచి మినహాయించుటకు గరించి రైతుల ఆభిప్రాయము తెలిసికొనబడలేదని స్పెషల్ ఆఫీసర్ యొక్కోనియున్నాడు. ఇట్టి ముఖ్యవిషయమును గురించి రైతుల ఆభిప్రాయమును తెలిసికొనకపోవుటను సమర్థించును నిబంధనల బట్టి అనవరములేదని అర్థము వివరించెను.

ఈరీతిగా మినహాయించుటకు రైతులు ఆంగీకరింపడు. కావున స్థానికోద్యోగులతో సహాచేయవచ్చునుగాని ఈవిషయమునగూర్చి రైతులతో నాలోచింపగూడదని యతడు వ్రాసెను. ఈరీతిగా మినహాయించబడిన భూములయొక్క సర్వే రెంబర్లను తెలియజేసినచో రయితులు ఆక్షేపణలను వెలుపుకొని వీలుండునని దొరతనమువారిని కోరిరి. అట్లు మినహాయించబడిన భూములు పెద్దపెద్ద మొత్తములుగానున్నవిగాన విడివిడిగా రయితులు సంబాధించి, వివరములను లేదని దొరతనము వారు గూడ నిరాకరించిరి. ఎట్లునైనను రెండవ పంటకుండి యిటుల భూములకు శాశ్వతముగా మినహాయించుటకు ముందు రయితులకు తమ ఆక్షేపణలను వెల్లడించుటకు అవకాశమియ్యబడదని నిర్ధారణ అయినది. కావున ఈనిర్ణయమును ఈసభ వారు ఆమోదింపబారదు.

రెండవపంటకు శాశ్వతముగా నీరు యివ్వబడు భూములు

ప్రతిసారి రెండవ పంటకు నీరు యివ్వదగు భూములు అని కొన్నిటిని శాశ్వతముగా నేర్పరచుటకు యివ్వబడిన కారణములు సహేతుకములుగా వాకు కన్పడుటలేదు. జూలై నుండి డిసెంబరువరకును వరిపంటను పండించుకొనుటకు వీలులేని రయితు జనవరి నుండి మేవరకు వరిపంటను పండించుకొనుటకు నీటిపై మొదటిపావును ముఖ్యముగా కలిగియుండవలెను. స్పెషల్ ఆఫీసర్లు ప్రత్యేకించిన భూములు తగినవనుటకు ఎట్టి సంశయమును లేదగాని కొల్లెరునందును తత్సమీపమునను గల చాల ప్రదేశములలో గూడ మొదటిపంట కోజులలో నీటి నుంపుకు అనువైన భూములు చాలగలవు. గాన వాటినిగూడా ఈ రెండవపంట శాశ్వతలాభము గల భూములలో చేర్చుట న్యాయము.

క్రొత్తతోటలను వేయుటకు నిరోధము

గోదావరి పశ్చిమ డెబ్బలో తోటల వ్యవసాయమునకు ఈరీతిగా స్పెషలు ఆఫీసరు నిరోధమును కలిగించుట పద్ధతిని విట్టియు సిద్ధాంతమును బట్టియు కూడ చాల ఆక్షేప నీయమై యున్నది. అరటితోటలు కొబ్బరితోటలును

నారింజ, నిమ్మ మొదలగు రసముగల పండ్లతోటలను అపుడపుడు నీరు పెట్టవలసిన యితరతోటలను గూడ తోటభూములక్రింద చేర్చియున్నారని యిదివరకే చెప్పియున్నాము. ప్రస్తుతము గోదావరి పశ్చిమ డెబ్బలో 22500 ఎకరముల భూమిలో యిట్టి తోటలవ్యవసాయము జరుగుచున్నది. ఈ భూములలోనేతప్ప యితరభూములలో యిటీవల తోటలను వేయగూడదను నిరోధమును ఏర్పరచవలెనని ఉద్యోగు లిప్పుడు సూచించిరి. ఇందులకు స్పెషల్ ఆఫీసరును నిందించవలసిన అవసరము గన్పించదు. తోటభూములకు సంవత్సరము పొడుగు నా నీరు సప్తయిచ్చేయవలసియుండును. ఈ 22500 ఎకరములు గాక హెచ్చుగా ఇంకను క్రొత్తగా తోటలువేయునెడల వాటికిగూడా సాగుపొడుగునా నీరు యివ్వవలసియుండును. అట్లు యిచ్చునెడల రెండేండ్లకొకసారి మూడేండ్లకొకసారి నీరిచ్చు పద్ధతిని ఏర్పరచుటకు వీలుండదు కావున ఇప్పుడు తోట వ్యవసాయముక్రిందన్న భూములజాబితాను గెజెటులో ప్రచురించి ఇటుపైని క్రొత్త భూములలో తోటలు వేయగోరువారు కలెక్టరుయొక్క అనుమతిని పొందకుండా తోటలను వేయగూడదని గూడ గెజెటులో ప్రచురింపవలసినదని స్పెషల్ ఆఫీసర్లు ఆ సభలో సూచించిరి. స్పెషల్ ఇంజనీరు, స్పెషల్ డిప్యూటీ కలెక్టరు ఈ ప్రకటన ప్రకారం నడచుకొనవలెనని నారి ఆభిప్రాయము. చెరుకుతోటలను వేయగోరువారుకూడ ఎస్టిమేట్ ఇంజనీరువారి అనుమతిని పొందవలెనని గూడ గెజెటులో వేయవలెనని వారు సూచించిరి. ఈరీతిగా జిల్లా గెజెటులో యిదివరకే ప్రకటింపబడెను. దీనికి సంబంధించిన చిత్తుబింధనలుగూడ ప్రకటింపబడెను. తోటలకు కలెక్టరు యొక్క అనుమతి, చెరుకుతోటలకు ఎస్టిమేట్ ఇంజనీరు అనుమతిని పొందకుండా సదరు తోటలను వేయువారిని శిక్షించుటకు దొరతనమువారికి అధికార మియ్యబడెను.

రైతులు తమ భూములలో తమ యిచ్చునచ్చిన భూములను పండించుటకు ఇదివరకు వారికున్న హక్కును నీటిసప్తయి నిమిత్తం దొరతనమువారు నిరోధించుట కిప్పుడు బూనకొనిరి. ఈ హక్కు నిపుడు దొరతనమువారు క్రొత్తగా బడయగోరుచున్నారు. రైతువారే నెట్టి మెంటు భూములకు నెట్టి మెంటు కాలగంపు నిర్ణయింపబడిన పన్నులను నీటి నీరుపెట్టి పంటలను వేయుచుండుట నలననే రైతులు భూసార

పన్నులను యివ్వవలసినయెడల సదరు పన్నులనుగూడా రైతు సరిగా చెల్లించుచున్నయెడల సదరు భూములలో తనకెప్పుడున్న పంట పండించుకొనుటకు రైతుకు సంపూర్ణమైన హక్కున్నదనియే నా అభిప్రాయము. చెరుకుతోటలు, తమలపాకు తోటలు, కొబ్బరి తోటలు, అరటి తోటలు మున్నగు తోటలను వేయగోరువారు కలెక్టరు అనుమతిని ఎస్టిమేట్ ఇంజనీరు అనుమతిని పొందవలయునను పద్ధతి ఈరాజధానిలో ఎప్పుడునులేదు. ఈ పద్ధతిని పశ్చిమ గోదావరిలో నేర్పాటుచేసినచో ఈ పద్ధతియే క్రమముగా ఈజధానియందంతట నుగూడ నెలకొల్పబడుననుట కెట్టి సంశయమును లేదు. దీనిని గురించి తంజావూరు మిరాత్ దార్ల యొక్కయు పెరియలు రైతుల యొక్కయు అభిప్రాయమును తెలిసికొన గోరుచున్నాను. ఈ సూచనను ప్రభుత్వమువారు కూడ ఆమోదించినచో రైతుస్థితి చాలా దుర్భరమగును. ఈ నిరోధ మేర్పరచుటవలన నిర్ణయింపబడిన ప్రదేశములందలి తోటలనుగూర్చి ఆయాశాఖలవారు ఎక్కువగా పనిచేయుటకు వీలుండుగాన ఇది చాలాభకరమైనదేయని ఈ సూచన చేసిన వారు భావింపవచ్చును కాని, చెరుకు, అరటి, మున్నగుతోటలను వేయుటనుగూర్చిన స్వాతంత్ర్యము రైతుకే యుండవలెనగాని శాఖోద్యోగులకుండగూడదు. చెరుకుతోటలనుగురించి విచారణచేయుటకు దొరతనమువారిచే నియమింపబడిన ప్రత్యేక సంఘమువారు చెరుకుతోటలను ఇంకను హెచ్చుగావేయుటను గూర్చి చాలా సూచనలనుచేసిరిగాని ఈసూచనమాత్రము చాలా అనర్థకముగానున్నది. భూసారమునుగూర్చి మాకుగల పరిజ్ఞానము చాల తక్కువ అయినను వ్యవసాయశాస్త్రమును అనుసరించి గూడ ఒకభూమిలో ఎల్లప్పుడు వరిపంటనే పండించుటకూడ నుంచిదికాదని మాత్రము ప్రతిరైతుకు ఈయంశము అనుభవము వలన సాంప్రదాయమువలనను తెలిసియున్నది. కావుననే రైతులు వరిపంటనువేసినభూమిలో అపంటనుకోసినవీమ్మల మరల వరిపంటనే వేయక వేరు మరయొకపంటను దేనినైన వేయుట అనుభవమై యున్నది. అది అవునరమును లాభకరమును అయి వున్నది. ఈకారణమును బట్టిగూడ క్రొత్త భూములలో తోటలువేయగూడదను చాల అనర్థకమేయగును. అపుడపుడు

తరుణము మించినోకమునువే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఊడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకుడు
వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియాఆయిల్ విజ్ఞప్తు
ను నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధాన్నింటికి

దివ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట విధముగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చునట్లే, తుమ్మెదరక్కలవలె నిగనిగలాడించును. ఈసులభపద్ధతిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీవెండ్రుకలెంత త్వరలో అండుముగా మెరుగునో, తలకు వల్లదనమును గలిగించు గనో మనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీవెండ్రుకలకు నెట్లు ఆధిక్యము గలుగజేయునో గుర్తింపుడు. ప్రతిపల్లెణములోను, పల్లెలోను, చుకాచాదారులందరినంద్రును, పరిమళద్రవ్యము లను వారలందరినంద్రును దొరకును. మీయూరివార్లకులయొద్ద కొనుపవచ్చుడు, కామినియాఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుడు.

సీసా 1-కి రు 1-0-0; ప్యాక్ 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసా 8-కి రు 2-10-0; ప్యాక్ 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టరు)
కొనుట ముహువకుడు.

మీదుస్తులమీదగాని, కేబు రుమాలమీదగాని రెండుమాడు చుక్కలు ఆటోదిల్ బహారు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైరీపువ్వుల పరిమళములను, వెదజల్లిన ట్టెనరును, పెండ్లి సమయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోదిల్ బహారు తప్ప మరెవ్వరూ కానరాదు. నేడే ఒకసేసాను కొని, దాని అద్భుతపరిమళము లనుభవించు.

1/2 డౌన్సు ఓటోదిల్ బహారు	రు. 2-0-0
1/4 " "	" 1-4-0
1 డౌన్సు " "	" 0-12-0

నమూనాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన, పంపబడును.

సువాసన కార్డు 1-కి అణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్స్ కంపెనీ,

285, జమ్మామసీదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం. 2.

మునుకూడ దీయగలుగుచున్నాడు. భూసారమును కాపాడు కొనుటకు వారికి గల సాధన విడి యొక్క-టియే. అట్టివో రైతులు తమ భూమిలో ఎల్లప్పుడు ఒక పరిపంతులవృత్తి మరీ యొక పంట పండించుకొనవలయును గొప్ప దురదృష్టవేయగును.

విస్తీర్ణమునుగురించిన సూచనలు

ఈవిషయమున వ్యవసాయసంబంధముగ వీరు బాగుగా నాలించింప లేనదియే నేను మరొకసారి చెప్పకతప్పదు. కావున దీనినిగూర్చి చొరతనమువారు ఉత్తరువుల నొసంగుటకు ముందు ఈ సూచనలను రైతులకు లాభకరములా కాదా అను విషయమును గూర్చి వ్యవసాయశాఖోద్యోగిలయొక్కయు, వ్యవసాయ శాఖాధికారి యొక్కయు అభిప్రాయములనుగూడ తెలుసుకొన వలెనని సూచించుచున్నాను.

క్రొత్త భూములలో తోటలను వేయగూడదను నిర్దేశమును గూర్చి ముఖ్యముగా వ్యవసాయశాఖవారి అభిప్రాయమును దెలిసికొన వలసి యున్నది.

రెండవపంటక్రింద మరొకన్ని భూములనుగూడ చేర్చవలెనని సూచించుట కెట్టి యాధారమును గన్పడదు. ఇంకనునీరు చెచ్చుగా మిగిలియుండు నెడల వివిధకార్యముల నిమిత్తం ఆనీటిని గూడ రైతుల కొసంగుట సమంజసము. ప్రస్తుతము పాటియున్న ఎరులను గూడ లభించుట లేదు. భూముల ఎరువునుగూర్చి రైతులు చాల కష్టపడుచున్నారని నెటితోమెంటు ఆఫీసరు మాడ ఒప్పుకొని యున్నాడు.

“పల్లపు వ్యవసాయము చాల అధికముగలచే డెల్టాభూములలో పశువులను గడ్డివోరకుట లేదు. ఆకారణమున సాగుబడి రోజులలో పశువులను అటనుండి పంపివేయవలసివచ్చుచున్నది. ఆ రోజులలో గొప్పగొప్ప పశువుల మందలను మెరకప్రదేశములకును, ఏజెన్సీ ప్రదేశములకును, నైజాం రాష్ట్రప్రదేశములకును పంపివేయుదురు. వేసవివర కవి అచటనే యుండును. కొల్లేరుగర్భమునందు తప్ప తక్కినచోట్ల పశువులకు సహజమైన మేతకూడ లభించుటలేదు. అందువలన రైతు కృత్రిమాహారముల వల్లనే పశువులను మేపవలసియున్నది. ఈ కృత్రిమాహారములకు ఖరీదు ఎక్కువ. సరియైన మేతలేనిచో పశువులు త్వరలోనే చచ్చును. ఈ రీతిగా ప్రతి సం॥ పశువులను మిక్కిలి దూరపుప్రదేశములకు తోలివెట్టి మరలతెచ్చుటవలన చాల పశువులు నశించుటగూడ తలస్థించుచున్నవి. కొన్ని నెలలపాటు పశువులు దూరపు ప్రదేశములకు పోయియుండుటవలన పశుల గైత్రము వేడ మున్నగునవి ఎరువు క్రింద లభించుటగూడ పొరుగున పోవుచున్నది. ఈనష్టమును గూడ తీయుటకు రయివులు ఎరువులకును పశువులమేతకును పనికివచ్చునట్టి జనుము మొదలగువానిని పైరుచేయుటలు ప్రోత్సహించుటయే కర్తవ్యమగుచున్నది. ప్రస్తుతం ఈప్రాంత్యయందలి రయితులు పశువులమేతకు పనికివచ్చు పైరును పైరుచేయుటలేదు. ఇప్పుడున్న పశువుల కన్నిటికి మేత సమృద్ధిగా లభించుటకు పశువులమేతకు పనికివచ్చు పైరును ఇంకను హెచ్చుభూమిలో పండించుటకు ఏర్పాటు చేయవలసియున్నది. రెండవంట నిమిత్తం ప్రస్తుతము దంటుచేయుటకు ఆనగాఎరువులను కుళ్ల బెట్టుటకు 2 నెలలు మాత్రమే వ్యవధి లభించుచున్నది. కనీసము 3 నెలలైన యందువలెను. కావున 4200 ఎకరముల భూమిలో సాగుచేయుటకు చాలినంత నీరుయందైనచోడల ప్రస్తుతము సాగుబడిలో యున్న భూముల స్థితిని బాగుచేయుటకే ఆ నీటినిగూడ యుపయోగించుట శ్రేయము. చొరతనమువారి గయాభూములలో క్రొత్తగా రెండవపంటను పండించవలయుననెడి సూచన కేసలము నిర్దాహరము. కావున ఈవిషయమున స్పెషల్ సెటిల్ మెంటు ఆఫీసర్ల సూచనలను గూర్చి మెంటువారు ఆమోదింపరని నేను మనఃపూర్తిగా నమ్ముచున్నాను.

కామతము

కామతము 94

ఈయాపదము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్రపుచ్చుకొనిన ఎంత నిష్కారమైన శుక్లమైనను నెంటునే ససారసౌఖ్యము నీయగలదు. 5 దినములలో మాత్రములో గలసిగాని, ముందువెనుకలగాని, నీలలోగాని పొయెడి శుక్లమును దృఢముగా నిలిపివేయును. మధ్యనపుంసకులు, నరములబలము తగ్గినవారు ఈమందునే పైకి పూతగాగూడ నుపయోగించిన మిక్కిలి శక్తియుండును కాగలరు. మియు త్తరములు రహస్యముగా భద్రము చేయవలెను. యోగ్యతాపత్రములు అనంతములుగా గలవు. 20 మాత్రలసీసా రు 2-0-0 అడ్రసు:—
అమృత శ్రమము నెం 1, ఏలూరు ప. గోదావరిజిల్లా.

రు. 5-8

మాత్రమే ప్రవేశ రుసుముగా మాకంపె నీకి చెల్లించి వంగోలు తాలూకా దశరాజుల్లి గ్రామములో చనిపోయిన మా పాలసీదారు గినిసినేని నర్సయ్యనాయుని వారసునకు 9 వ ఆగష్టు 1929 తేదీన మేము చెల్లించినది.

రు.

500

మా ఉచిత భీమా పద్ధతి సాకర్యములు

- (1) 18 సంవత్సరములు మొదలు 55 సంవత్సరముల వరకు ఆరోగ్యవంతు రైల్లరును చేరవచ్చును.
 - (2) ఇందులో చేరుటకు పూర్వము డాక్టరు పరీక్షలేదు.
 - (3) సభ్యుడగుటకు ప్రవేశ రుసుము 5-8-0 మాత్రమే.
 - (4) తోటి సభ్యుడు చనిపోయినప్పుడెల్లను చెల్లించవలసినది నెలకు రు 1-0-0 మాత్రమే. చావులు లేని నెలలో నేమియు చెల్లించవచ్చురలేదు.
 - (5) సభ్యుడు చనిపోయినప్పుడెల్లను చెల్లించవలసిన కాలపరిమితి 12 సంవత్సరములు మాత్రమే.
- * కష్టపడి రు 1-8-0 కమాషను పద్ధతిమీదగాని లేక నెల 1 కి రు 40-0-0 జీతముమీదగాని పనిచేయు యెడెట్లు కావలెను.

ఇతర వివరములకు

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్ అండ్ జెనరల్ అన్యూరన్సు కంపెనీ., లిమిటెడ్
23, సెకండులైను బీచ్. మద్రాసు.
లేక సూచించుటెడెట్లు, బెజవాడ.

భీమగిరత్న సాహిత్య వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపదములు

లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో ఆశ్చర్యకరవస్తువు లెవ్వియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతోగాని విడిగాగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినతరాహారమునైనను తీర్గీకరించి, గాలి నీళ్ల వ్యత్యాసము మారుటవలన చెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి ముఖము, ముగిసెదము, పడినెము, దన్న, గూరలు, శీతలముచే కాళ్లలాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, జక్రాయందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణకాలముందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గూడగలను. స్త్రీలు ప్రసవించిననాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను 2-3 తమలపాకులలో నమలి మ్రొంగవలెను. సాంక్రామికరోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలు నేవించిన ఆరోగ్యదృఢాంగు లగుదురు. ఈమాత్రలసీసాలోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 300 మాత్రలు గల సీసా 1-కి 4 అబాలవంతున ప్రతిసాపులోపలను దొరకును. పొట్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-కి-0. 12 సీసాలు రు 2-18-0. 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:— మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బలమువలన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచిత్రాసు. రక్తస్పృశిని కలుగజేయును. సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాడను పాడను వుత్సాహము నింపుచి. జలసీసలైన స్త్రీలకు నెత్తినడుము (నెత్తినోరు చాలా మెత్తగా వుండుటవలన) మాట్లాడను నడుమను కానిపిల్లలకు పంజీవిపండితి. 6 జోన్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పొట్టుబుర్రుల ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ది ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడ్, కుబందరు, మచిలీపట్టణము.

మూలధనము	రు. 10,00,000	ఫీక్స్ డిపాజిట్లపై
జారీచేయబడినటువంటిన్ని,		5, 6 1/2 0/0 వడ్డీ
వసూలుచేయబడినటువంటిన్ని,	1,00,000	నేవంస్సు బ్యాంకు అక్కౌంట్లపై నెలసరి
మూలధనము.		కనీసపు మొత్తములకు 4 0/0 న్ను
కరెంటు అక్కౌంట్లపై రోజు		2 1/2 0/0 న్ను
వారి నిలువమొత్తములకు వడ్డీ యివ్వబడును.		
అన్ని విధములైన బ్యాంకింగు వ్యాపారముచేయబడును. వివరములకు బ్యాంకు పేర వ్రాసిన బడయగలరు.		
గజల్ శ్రీరామమూర్తి		భో॥ పట్టాభిసీతారామయ్య
కార్యదర్శి.		మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

కార్యరేషను ఎన్నికలు

గతవారము జరిగిన 5 డివిజనుల ఎన్నికలలో విజయ మొదలైన ఆభ్యర్థులు.

సి. న. లక్ష్మణమూర్తిగారు
(చేపాకు డివిజను)

సి. రంగనాథం చెట్టిగారు
(మంగంపాకం డివిజను)

స. జ్ఞా. మునుస్వామి చెట్టిగారు
(కొరవూరి డివిజను) (ప్రె. ఫో. పి.)

రాయచోటి, హర్మూరు డివిజను ప్రతినిధుల చిత్రములు
19 వ తేదీన ప్రకటింపబడెను.

శనివార ముదయమున స్పీకులు రాయలు రైలుబండిలో సార్యభోమదంపతులు లండనునండి బ్యాండ్రింగుల బయలు దేరెదరు.

ఎం. ఎం. జోషీగారు, ఆరోగ్యము నిమిత్తము సముద్ర ప్రాంతమునకు ప్రదేశమునకు బయ్యిరి. పెట్టెంబరు 20 వ తేదీన జోషీగారు ఇండియాకు బయలుదేరెదరు.

మీరటు కుట్రకేసు

వైద్యుల సాక్ష్యము

భిన్నాభిప్రాయముదెలిపిన వారి క్రాసుపరీక్ష

మీరటు, ఆగస్టు 22:—ముజఫరు అహమ్మదుగారిని పరీక్షించి భిన్నాభిప్రాయము దెలిపిన వైద్యులు డా॥ భూపాలు శింగ, లెఫ్. కర్న. హద్దసుగార్లు సేడు కోర్టులో సాక్షులుగ విచారించబడిరి. ప్రాసిక్యూషను వకీలు జేమ్సుగారును డి. ఫెన్సువకీలు సిన్హాగారును వీరిరువురిని డిస్ట్రీక్టు క్రాసుపరీక్షజేసిరి.

సిన్హాగారు విచారింపగ డా॥ భూపాలుశింగుగారు యిట్లు తెలిపిరి:—ముజఫరు అహమ్మదుగారు తుయరోగముతో బాధ పడుచున్నారని నాయుడొకము. రోగము ముదిరినదనిగూడ నా నమ్మకము. జెయిలునూపర్నెంటు రహిమానుగారు వ్రాసిపంపిన రోగము చరిత్రను రోగినిగూడ పరీక్షించితిని. రోగనిదాన మునందు నా కది యెంతయు తోడ్పడెను. దానిలో నమ్మదగని విషయము లేదు లేవు. ఈ రోగముయొక్క ప్రారంభదశ యందు ఎక్కువ (విద్యుచ్ఛక్తియంతయు) వలన క్రిమియొక్కయు నికి పోల్చుకొనుట సులభసాధ్యముకాదు. ఒకప్పుడు పడకపోవచ్చును. నేను జెయిలులో అహమ్మదుండిన బారకాసును జూచితిని. అందు యీ రోగియుండినచో మనోవికారము జనించి రోగము నిరోధించు శక్తి తగ్గి పోవును.

లాంగుఫర్లు జేమ్సుగారు క్రాసుపరీక్ష జేయగ సాక్షి యిట్లు తెలిపెను:—నేను నంగరాష్ట్రమున వైద్యవృత్తి సాగింపలేదు. గాని బెంగాలీరోగులు చాలమందిని పరీక్షించితిని. నంగరాష్ట్రము వారికిని ఉత్తరదేశము వారికిని శరీరపటత్వమునందు భేదముండదు. వైద్యులజ్ఞానము వారిఅనుభవమునుబట్టి వారు చేయుచుండుననిబట్టి యుండును. కావున ఐ. ఎం. ఎన్. ఉద్యోగలకు ఒకప్పుడు విషయము తెలియకపోవచ్చును. నేను తుయరోగ చికిత్సయందు నిపుణుడనుగాను. కాని జాలయిమానమునుండి 12 గురు తుయరోగులకు చికిత్స జేయుచున్నాను. 18 మాసములలో గోల్పోయిన 30 పానులబరువును ముజఫరుగారు 3½ నెలలలో తిరిగి సంపాదించవచ్చును. కాని ఆతని జబ్బులక్షణమునుబట్టి అట్టి పీలు చిక్కలేదు.

లెఫ్. కర్న. హద్దసుగారు లాంగుఫర్లు జేమ్సుగారు విచారించగ యిట్లు తెలిపిరి:—నేను 15 వత్సరములనుండి ప్రభుత్వోద్యోగమునందుంటిని. అస్సాములోను, కాశ్మీరులోను, బాంబాయిలోను పనిచేసితిని. రోగి ఊపిరితిత్తులలో తుయరోగపు క్రిమియున్నచో తప్పక అగుపడితీరును. నేను బెంగాలీరోగులు చాలమందిని చూచితిని. 18 నెలలలో గోల్పోయిన 3½ నెలలలో సంపాదించుట దుస్సాధ్యము.

డి. పి. సిన్హాగారు సాక్షిని క్రాసుపరీక్షజేయుచు ముజఫరుగారిని మీరు సామాన్యపురోగిగనే పరీక్షించితిరా? వారిపై కేసున్నట్లు మీరెంగుదురా? ప్రభుత్వమువారు వారిపై కేసుపెట్టిరని ఎరుంగుదురా? యని ప్రశ్నలు చేయుచుండగా కోర్టువారు ఆభ్యంతరము దెలిపిరి. సాక్షి తనకే కిక్కిరించి పరీక్షించెను. తనవిధిని ధర్మమును సంకోచములేక నెరవేర్చెను కావున యిట్టి ప్రశ్నలు అప్రస్తుతమనిరి. జెయిలుఅధికారులు ముద్దాయినిగూర్చి పంపిన రిపోర్టును సాక్షి గమనించె నా లేదా సామాన్యపురోగిని చూచినట్లే చూచెనా యని ప్రశ్నించి సిన్హాగారు సమర్థించుకొనిరి. తాను కేసులము క్రిమిరోగనిపుణిగా పరీక్షింపలేదు. సామాన్యపురోగిని వైద్యు లెటులుపరీక్షించెదరో అట్లు పరీక్షించితి నని సాక్షి జెప్పెను. తను నివేదిక ముద్దాయియొక్క జామీను దరఖాస్తు విచారణకై గావలసియున్నదని యెరుంగునుగాని, కేసున కంటగా తాను ప్రాముఖ్యత నొసంగలేదని జెప్పెను.

మేజరు మాక్రిగారు తరువాత సాక్ష్యమొసంగిరి. ఈ తడు ఎక్కువ పరీక్ష జేసెను. ముజఫరుగారికి తుయరోగమున్నదనుటకు పీలులేదనిరి. మీరటులో నుండవచ్చును. కాని వేరొక కొండ ప్రదేశమునకు మార్చినచో యింకను బాగుండుననిరి. సరిగ చూడకపోయినచో ప్రాణహానిగలదని అంగీకరించెను.

జెయిలు నూపర్నెంటు రహిమానుగారుగూడ విచారింపబడిరి. మీరటు జెయిలులో పరిసీతులు తుయరోగము తెచ్చి పెట్టునట్టివిగావనియు, డెరాడూనునుండివచ్చినపుడు ముద్దాయి ఆరోగ్యవంతముగనే యుండిన. బెంగాలీయుల శరీరసితి ఉత్తర దేశమువారికన్న నీరసముగనే యుండును అని జెప్పిరి. సాయం కాలము 6-20 గంటలకు కోర్టు ముగిసెను.

రేపు 15 గురు ముద్దాయిల జామీనుదరఖాస్తు విచారించబడును. (ఆ. ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రములలో గాంధీ మహాత్ముని సంచారము

60 పట్టణములను సందర్శించుట, రెండునెలలు జరుగుట

మహాత్ముడు 11-9-29 వ తేదీన సంయుక్త రాష్ట్రము లలో సంచారమును ప్రారంభించి 17-11-29 వ తేదీన ముగించును. ఈ రెండు నెలలలోను 60 పట్టణములను చూచును. (ఆ. ప్రె.)

గాంధీమహాత్ముని ఆరోగ్యము

అనత్య వార్తల ఖండితము

మహాత్మునిచే వ్రాయబడెను

నిన్న 22 వ తేదీ గురువారమునాడు వెలువడిన ఎంగ్ల ఇండియా పత్రికలో ప్రకటింపబడిన మందలింపు.

నాతాకము 80 పానులు తగ్గిపోయినదనియు, నేను స్మృతితప్పి పడిపోతిననియు పత్రికలలో ప్రకటింపబడిన వార్తలు పెట్టిఅబద్ధములు. ఈవార్తలను చదువుటవలన నాయం దభిమానముగలవారు పెక్కు-నందలమంది ఆందోళన పడునట్లు మాత్ర మిదిచేయగలిగినది. నమ్రోకస్వభావము గలవారి కిటుల మనస్తాపమును కలిగించుట క్రూర్యమే. వేలకొలదిమంది స్త్రీలకును పురుషులకును సంబంధించిన విషయములలో నిట్టి నిరాధారపు వ్రాతలను సదాకముతోనే వ్రాసినను, అజ్ఞానమువలన వ్రాసినను గూడ నది తుంతవ్యము కాదు. ఇట్టితప్పులను తరుచుగా చేయు చుండునట్టి విలేఖరులకు జాల్మానా నేయబడుదురనియో లేక వారు పనిలోనుండి తొలగింపబడుదురనియో అసానియే పెడు ప్రెసువారును, ఫ్రీ ప్రెసువారును విలేఖరులను మందలించదను నని నేను నూచించెదను. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

వెండిరేకులను చేయునట్టి మెషిను

అమృతముకు సిద్ధముగా ఉన్నది

వెండి వర్కు-షాపులకు ఉపయోగ నిమిత్తం గ్లాసులు మరచెంబులు, ప్లెక్స్ గ్లాసులు వగైరాలకు ఉపయోగపడు రేకుల మెషిను 10 అంగుళముల పొడుగు 5 అంగుళముల లావుగల సీమ మెషిను కొత్తది అమృతముకు సిద్ధముగా వున్నది. కావలసిన వారు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను. పా. ర. c/o ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం 212 మద్రాసు.

హెచ్చరిక

ఈమధ్య కొందరు మా ప్రేమమార్కులవంటి మార్కులు తయారుచేసి వారిబట్టలకువేసికొని అమ్ముచున్నారు. అట్టిమార్కులున్నంతమాత్రమున అవి వున్న బట్టలు మావీ అని ప్రజలు పొర పాటు పడవద్దు. పెద్దాపురము శిల్ప-పంచలు కొనుసప్పుడు మాయొక్క ప్రేమ మార్కులను, ఆ మార్కులక్రింద మాకం పెసీ సీలును ఆబట్టలమీదవున్న నా లేదా అని పరీక్షచేసి చూచి ఉన్నయెడలమాత్రమే కొనవలెను. లేనియెడల వా వద్దని వేరేచెప్ప నక్కరలేదు.

మావద్ద సిల్క్స్ ఖండునాలు ధోవతులు, వర్తింగులు, కోటింగులు, నారమడి (పాత్తు) పంచలు, చీరలు మొదలయి నవి అన్ని రంగులలోను, అన్ని నైజులలోను ఉన్నవి. నగిషీ అంచులతోను, జరీతోను, జరీ లేకుండగను, బీదలకును, ధనవంశ లకును అన్ని తరగతులవారికి ఉపయోగించునట్లు చీరలు వగైరాలు మాయొద్ద దొరకును. రు 500/-ల రూపాయలవరకు ఖరీదుగల చీరలు తయారు చేసియున్నాము.

శాంపిల్స్ కొరవారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఇట్లు విన్నవించు,

ముప్పన సోమరాజు & వీర్రాజు.

ప్రాప్రయిటర్లు, శ్రీ లక్ష్మీశిల్ప-ఫ్యాక్టరీ పెద్దాపురం తంజివిలాసము } (తూర్పు గోదావరి జిల్లా.)
“సిల్క్-గుడ్సు” }

సరటు డిఫెన్సు ఏర్పాటులు

పండిత జవహరిలాలుగారు శ్రీనివాసయ్యంగార్ గారికి వ్రాసిన ఉత్తరము

పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూగారు శ్రీయుత శ్రీనివాస అయ్యంగార్ గారికి వ్రాసిన యీ క్రింది లేఖను ప్రచురణార్థము పంపియున్నారు.

శ్రీయుత శ్రీనివాసఅయ్యంగార్ గారికి తమిళనాడు కాంగ్రెసు సమావేశమునందు మీరు యీ క్రింది యభిప్రాయములు వ్రేల్చి పంపినట్లు నేను పత్రికలందు చూచితిని.

“నేను కమ్యూనిస్టు గాకపోయినను మీరటు ముద్దాయిల తరపున కోర్టులకు వాదించుటకు సంసిద్ధుడనై యుంటిని. అయితే జవహరిలా నెహ్రూయొక్క అమర్యాదపు ప్రవర్తన, పున నేను యీ కార్యము మానుకొనుట సభవించినది. మీరటు నిర్బంధితుల తరపు నేను వాదించనెంచిన నాయభిమతము డిఫెన్సు కమిటీవారికి గౌరవాలముగా తెలిసియుండవలెనని జవహరిలాలుగారు నుడి. అతడు అవివేకి, ఈజాటి అవివేకులను నే నెప్పుడు లక్ష్యము.”

పత్రికలం ప్రకటింపబడిన విషయము యథార్థమే కాదో నాకు తెలెదు. ఈవిషయము తమిళభాషనుండి ఆంగ్లేయమునకు భాం త రీ క రణ ము చే య బ డినది. భాషాంతరీకరణంబుగాని ప్రతికలకు సమాచారములు పంపుటబుగాని కొన్ని అసంగతమైన విషయములు యీ ప్రచురణలందు యిమిడియుండవచ్చును. ఈవిషయము పత్రికలయందు చురింపబడుటచే నేను మీకు యీ లేఖను వ్రాయవలసియు. మీరటు డిఫెన్సు కమిటీ గురించి మీరు పారభాటు సభిట్లు నాకు తోచుచున్నది.

దీనివారు సంబంధముండుటచే నేను చేసిన తప్పెట్టిదో కనుగొను నాకర్హతలేదు. నాకంటె మీకు బాగుగా తెలిసియుండును. నాతో మీకు అనుభవము కలిగియున్న మీరటు మీ ఒక నిర్ధారణ చేసినపుడు నేను దానిని కాదన కూడదు. నీ కేసులో ముద్దాయిల పక్షమున మీరువాదించ గోరగనందర్భమున నే నేమో చేసితినినియు లేక చెప్పి తిననియుననియుండటచే నేను యీ లేఖను వ్రాయ వలసి వచ్చినది. మీరు పక్షమున నేను వాదించ గోరదనని మీరు డిఫెన్సుకి ముందుగా తెలియపరచవలెనని యన్నట్లు నా కేమియపకములేదు. ఈ విషయము మీకెట్లు తెలిసినదో నాకు గుగాని, అది కేసులము అసత్యము. ఏ దోయొక పత్రిక ప్రకటింపబడిన అసత్య మగువార్తను మీరు చదివి యిటునుండవచ్చును.

బాయిలో భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ జరిగినపుడు కేసులో ముద్దాయిల పక్షమున వాదించుటకు మునుపేయుటగుర్చి డిఫెన్సు కమిటీసభలు గూడ చాలవి. అపుడు కొన్ని ఏర్పాట్లు చేయబడిన. ఆకేసు ను మీరపుడు ఏమియును చెప్పియుండలేదు. నేనుబాంబా బయలుదేర నున్నప్పుడు ఒక పత్రికలో మీరు మీమనందు వాదించుటకు అంగీకరించిన వార్త చదివి త్రిశలలోని వార్తలు తరచుగా అసత్యములే యగుచుండునని బాంబాయిలో నున విద్వరము చాలమారులు కలుగ యీ కేసును గూర్చి నాతో మీరు ఏమియును పడక పోవుటవలనను, ఆ పత్రికలోని వార్తను నేను కఠోరిని. అందువలన డిఫెన్సు కమిటీ సభ్యుల కొందరిని. వారుకూడ తమ కేమియును తెలియదనిరి. అటు కలకత్తాలో యీ విషయమును గూర్చి ఒక పత్రికా నన్నడిగెను. మీరు యీ కేసులో వాదించుట మాకు

ఎలక్ట్రిక్ పవరుచే మెషిను లందు

అనేకరకముల నాజూకైన వెండిసామానులు తయారుచేయబడుచున్నది. టోకుగాతీయువారికి, వర్తకులకు ప్రత్యేకసౌకర్యములుగలవు. ఉత్తరమువ్రాసి గాని, లేక ఖుద్దనవచ్చి గాని వివరములు తెలుసుకొనుడు.

అన్ని రకముల బంగారు, వెండి, నీమకమలములు, కెంపులు, పువ్వరాగములచే తయారుకాబడిన నగలు గలవు.

62-1

పరిశ్రమశాల:— 226, గోవిందప్ప నాయకవీధి.

ఉమ్మడి బంగారుచెట్టి అందు నన్ను.

నీమకమలములు, బంగారు, వెండినగల వర్తకులు 28, చైవాబజారులోడ్డు మద్రాసు

సమస్తమేగాని మాకు సరియైన వార్త యేమియును తెలియలేదని అతనితో నంటిని. ఇంతకంటె నేను మరి యేమియును అనియుండలేదు. ఇదియే గొప్ప తప్పినముగా మీకు తోచినదేమో నాకు తెలియదు. అట్టి యుద్దేశ్యము నాకెంతమాత్రమును లేదు. మీరు డిఫెన్సు సంఘమునకు వ్రాయవలసిన అసలము ఎంతమాత్రమును లేదు. నేనుగూడ డిఫెన్సు సంఘమునందు ఒక సభ్యుడుగా నుండినను దానినిగూర్చి మీరుగాని మరి యెవరుగాని దుర్భావము కలిగియుండకూడదను ఉద్దేశ్యముతో నేను యీ లేఖను వ్రాసితిని. ఇది కేసులము నాకే సంబంధము కలిగియుండినదో నేనీ లేఖను వ్రాసియుండను.

శ్రీనివాస అయ్యంగారి ప్రత్యుత్తరము

తమిళనాడు సభలో నేనొసగిన ఉపన్యాసము పత్రికలలో సరిగా ప్రకటింపబడలేదు. మీరటు కేసులో ముద్దాయిల పక్షము వాదించవలెనని ముద్దాయిల బంధుమిత్రులును నారిమనుగారు నన్ను కోరిరి. నెహ్రూగార్డులో మాత్రమే నేను వాదించెదనని డిల్లీలోను బాంబాయిలోను నేను చెప్పియున్నాను. అద్వైతేటునకు నేను యీ కేసులో వాదించెదనని డిఫెన్సుకమిటీవారికి ముందుగా నేను విన్నవింపవలెనని కోరుట అవివేకమును అగౌరవమునుకూడా నై యున్నది. నేనీ కేసులో వాదించవలెనని డిఫెన్సుకమిటీవారు తలచినయెడల వారే ముందు నన్ను కోరవలసియుండెను. వారట్లు చేయలేదు. నాతోవారికి అవసరములేదు కావున వారితో నాకు అవసరములేదు. నేనీ కేసులో వాదించగోరదనని ముందుగా తెలుపుట వ్యవహార ధర్మముకాదు అని మాత్రమే నేను తమిళనాడుసభలో నుడిచితిని అని శ్రీనివాస అయ్యంగారు హిందూపత్రిక విలేఖరితో తెలిపెను.

విట్టిక మీషనును బహిష్కరింపుడు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—అంతర్జాతీయ కార్మిక మహాసభలో భారత కార్మిక ప్రతినిధికి సలహావారుడగు నెతిగారు కార్మికసమస్యనుగూర్చి యుపన్యసించుచు విట్టిక మీషనును బహిష్కరింపవలెననిరి.

విట్టిక మీషనువారు లాభకరమగు సిఫార్సులను చేయగల్గినను వాటినియనుములు జరుపుటకు కార్మికప్రభుత్వము అధికారములో యుండునో లేదో సందియమే యనిరి.

భారత కార్మిక దుస్థితి పూర్తిగా అందరకును దెలిసిన విషయమే. కాలయాపనమును విట్టిక మీషనును నియమించక భారత కార్మికులు పడుచున్న ఇబ్బందులను అందులకు కారణ భూతమగు అధికారదుర్వినియోగమును రూపుమాపవలె ననిరి.

పంజాబు హిందువులు

రాజా సరేంద్రనాథగారు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—హార్డానుకమిటీ సభ్యుడగు రాజా సరేంద్రనాథగారు పంజాబులో హిందువులే స్వల్ప సంఖ్యాకులనియు వారికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మవసరమనియు మహ్మదీయులే బహుళసంఖ్యాకులనియు వారికి ప్రత్యేక సౌకర్యమును గోరుట పాడిగాదనియు చెల్పుచున్నారు. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును మానినగాని ఎట్టి రాజకీయాభివృద్ధి యు పంజాబులో కూడదని పంజాబు హిందువులనుటచే పంజాబు హిందువులు ప్రత్యేక సాంఘికాభిమాన వికాసమునకు పాల్పడి రని అనుకొనుట కవకాశ మగుచున్నదని శ్రీ ప్రెస్ విలేఖరి లండనునుండి చెల్పుచున్నాడు. ముసల్మానుతరపున సర్ జాల్మీకరుఅతీ సర్ ఉమర్ హయత్ క్రానుగార్లు వాదించుచున్నారు.

కాని కార్మికప్రభుత్వమువారు వచ్చినవిషయ ఈ సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును రాజకీయమునుండి తొలగించుటకు ఆలోచించుచున్నారు. లిబరలుపక్షమువారుగూడ కార్మికప్రభుత్వముతోనే ఏకీభవించుచున్నారు. కన్వేన్యేటివులు మాత్రము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యములను కాశ్యతముగనుంచువలె ననుచున్నారు.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టులో

ఇన్ సాల్వెన్సీ అర్జీ నెం. 31/29

పెటిషనరు:—(బుర్రుగ్రామం) ముద్దాలి పుల్లయ్య కొమారుడు పిచ్చయ్య వైశ్యకులం, వర్తకదీపనం, బింగోలు.

కౌంటరు పెటిషనర్లు:—(బుర్రువాతలం, పువ్వాడ ఆదికేశు మొదలగువారు.

పైన తెలపబడిన పెటిషనరు 1920|| సం|| రం 5 వ ఆక్టులోని 19 (2) సెక్షను ననుసరించి తన్ను ఇన్ సాల్వెంటుగా తీర్మానించ వలసినట్లు ప్రార్థించుచు ఈకోర్టునందు ఒక అర్జీని దాఖలు చేసికొనియున్నాడు. సభరు అర్జీ విచారణని మిత్తం 17-9-29 లేదా వాయిదా వేయబడినదని యిందుమూలముగా తెలియజేయడ మైనది.

సబ్ కోర్టు, బాపట్ల. } సబార్డినేట్ జడ్జి. 19-8-29.

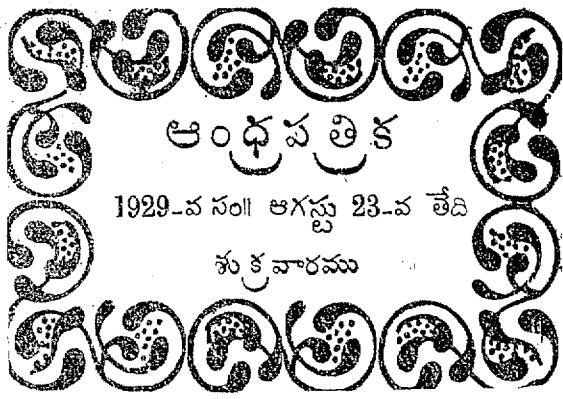
జీవితమునందు నూతనమార్గమున ప్రవేశించిదానిని సార్థకపరచుకొనుడు

“సిద్ధ కల్ప మ క ర ధ్వ జ” (రిజిస్టరు) ఒకబుడ్డియందు ప్రశస్తమైన బంగారుగని గలదు. ప్రాప్త్యచేతము నున్న గొప్పనరముల టూనిక్ మొండివ్యాధు లన్నిటికిని అద్వితీయ నివారిణి. అనేక కాన్ ఫరెన్సులందు నడు ప్రసరములందు బంధు పతికములు, మొదటితరగతి యోగ్యతాపత్రికలు యివ్వబడినవి. దడున కెక్కువ పనిగలవారి కిది నిజమైన పరప్రసాదము. రక్తము పరిశుద్ధపరచుటయందు అసమానమైనది. పూర్తిగా నుగము గలుటకు కావలసిన 60 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర రు 10 లు మాత్రమే. (వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము)

నరము మెదడు, శరీరము, మొదలగునవి మా ఆయుర్యదరత్న పండిత డాక్టర్ ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యులవారియ నుప్రసిద్ధమైన ఔషధములను వాడుటచే వృద్ధియగును.

మ హా చంద నా ది తైల ము మిక్కిలి శక్తిగల మెదడు సంబంధమైన టూనిక్. శ్వాసకర్మ లేకపోవుట, మెదడు చీకాకు, విచారము, చూపులోపము, కండ్లమంట, తలనొప్పి పుట్టె, చర్మసంబంధమైన ఇతరవ్యాధులు వగైరాలకు మిక్కిలి నుణకరమైనది. 1-నెలకు సరిపావు 12 బొమ్మలుగల బుడ్డి 1-కి రు 5-0-0.

వివరములకు ఈదిగున విలాసమునకు వ్రాయవలెను:—మద్రాసు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి, లిమిటెడ్., ధారాళమైన పద్ధతులపై పనిచేయుటకు హిందూదేశము నందంతటను ఏట్లు కావలెను. మేనేజరు: వి. రఘుపతి, బి. ఎ., బి. ఎల్. తంజివిలాసము “కల్పం” పోస్టుబాక్సు నెం 151.

గోదావరి పడమటి డెల్టా ప్రశ్నలు

భూమివరమునందు సేద్యము గూడిన గోదావరి పడమటి డెల్టా రయితుల సభ కార్యక్రమ పరిచి, ది. బ. మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు డెల్టా రయితుల నాందోళనపరచుచున్న సెటిల్ మెంటుగూర్చియు దాళవా ఆయకట్టుగూర్చి వెలువడిన స్పెషలు ఆఫీసరుగారి రిపోర్టు గూర్చియు, సమగ్రముగ చర్చించిరి. ఆర్థిక విచారణసంఘ మేర్పడి నలుపుచున్న విచారణ చాలముఖ్యమయినది. అధ్యక్షులు చెలిపినటుల, బాడ్జోలీ విచారణ, ప్రస్తుతపు లాండు రివిన్యూ సూత్రముల పునాదిని వెకలించెను. సెటిల్ మెంటు ఉద్యోగుల వాక్యములను వేదవాక్యములుగ పరిగణింపవలయునను మూఢవిశ్వాసము పూర్తిగ తొలగినది. వీరి అంకెలు, వీరి యూహలు, ప్రమాణములుగావని తేలినది. బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రజలలో బెరిగిన అసంతృప్తిని దొలగించుటకు, లాండురివిన్యూ చట్టము నిర్మితమగువరకు, ప్రస్తుతపు 3 సెటిల్ మెంటు విధానమును నిలిపివైచుట కంగీకరించిరి. ది. బ. ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగారి అధ్యక్షతక్రింద, కృష్ణా గోదావరి మండలములలో జరుగుచున్న ఆర్థిక విచారణ, బాడ్జోలీ విచారణకన్నను విశాలమయినదనియు, ముఖ్య సమస్యలను నిర్ణయింపవలసియున్నదనియు, ఇది కేవలము అసాధికార సంఘ మగుటచే ప్రజల కష్టనిఘరముల నెక్కుడు బాగుగ గ్రహింపగలదనియు, సమ్మతమైనది. ఇట్టి సంఘ మిదిపర కెన్నడును నిర్మితమై యుండలేదు.

రయిత్యాసె సెటిల్ మెంటు విషయమై నూతన విధానము నవలంబింప వలయు నను కోర్కె దేశ మందంతటను వ్యాపించియున్నది. ఇందు నిమిత్తమై పాటుబడుటకు బాంబాయిలో లాండులీగు లేక భూసమితి ఏర్పడియున్నది. చెన్నరాజధానిలో నొక సమితి నేర్పరచి పాటుబడుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘమువారు గూడ, ఇట్టిసమితి యొకటి ఆంధ్రదేశమున కేర్పడవలయునని, కోరియుండిరి. ప్రతి రాష్ట్రమునకును ప్రత్యేకసమితి ఏర్పడవలయు ననియు, అన్ని సమితులను అఖిలభారత సమితితో కలుపవలయుననియు, రామచంద్రరావు పంతులుగారు గోరుచున్నారు. ఇప్పుడు వ్యాపకమునందున్న సెటిల్ మెంటు సూత్రములను, రామచంద్రరావు పంతులుగారు సహేతుకముగ ఖండించిరి. ఆహారపదార్థముల ధరలు బెరుగుటయు, భూములధరలు బెరుగుటయు, రయితుల సాభాగ్యమునకు నిదర్శనములని సెటిల్ మెంటు ఆఫీ

సరులు దెలుపుచున్నారు. కాని ఇది వ్యర్థవాదము. ఏలనన, రయితులస్థితి చక్కబడలేదని, అనుభవము దెలుపుచునే యున్నది. ఆహారపదార్థముల ధరలు బెరిగినను, రయితుల జీవితమున కవసరమగు ఇతర పదార్థముల ధరలుగూడ బెరుగుటచే, తాబడికిని ఖర్చుకును సరిపోవుటలేదని గ్రహింపవలయును. రయితులు భూములను విధిలేక విక్రయించెదరుగాని, బుద్ధిపూర్వకముగ విక్రయింపరు. భూముల సాధికార లకు కొనువారు, వేరొక జీవనాధారములేక, కొనుచుందురు.

భూములధరలు పెరుగుదల, కృత్రిమధరలను తెలుపుచుగాని, ఫలసాయపు పెరుగుదలను వ్యక్తపరుపదు. రయితులకు వేరొక జీవనములేక, ఎంతఖరీదుకయినను భూములనుకొనుట, వారిసాభాగ్యము నకు నిదర్శనము గాజాలదు. ఇటులనే కవుళ్లను బట్టియు, రయితుల భాగ్యదశను నిర్ణయింప వీలుండదు. స్వల్ప భూవసతిగలవారికి, వ్యవసాయపుఖర్చులుబోగ మిగులునది అత్యల్పముగ నుండును. వీరికే ధాన్యము చాలకుండగ, వీరితరులకమ్ముట కేమిమిగులును? అందుచే ఆహారపదార్థముల ధర బెరిగినను, స్వల్పభూములుగలవారి కెట్టి లాభము గలుగదు. తదితరులయినను, హెచ్చు ధరలబెట్టి, జీవితావసరములను కొనవలసియుండును. రయితుల దారిద్ర్యమును వారు జేయు ఋణములబట్టియే నిర్ణయింపవచ్చును. భూములను తాకట్టుపెట్టి ఋణముదెచ్చువారిసంఖ్య ఎచ్చైనని, సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారంగీకరించుచున్నారు. ఇందుకు కారణమేమి? రయితులు భాగ్యముతో తులదూగుచున్నచో, వారి తాకట్టు బాకీ లేల వృద్ధిగావలయును? బాంబాయి భూసమితివారు సూచించినటుల, వ్యవసాయపుఖర్చులుబోగ మిగిలెడి రాబడిపైననే పన్నువిధింపవలయునుగాని, భూములధరలబట్టియు, ఆహారపదార్థముల ధరలబట్టి, కవులు మొత్తములబట్టియు, పన్నులను గరిష్టసంఖ్యకు పెంచుట మిగుల అప్రశస్తము.

సెటిల్ మెంటుల నిర్ణయము నందుచే, తగిన సూత్రములపై నాధారపరపవలయును. అట్టి సూత్రములను చట్టమునందు పొందుపరచి, శాసనసభవారి యంగీకారములేనిది పన్నులను పెంచకుండుట కేర్పాటులు జరిగినగాని, ప్రజలలో సంతృప్తిగలుగదు. రెండవపంట ఆయకట్టు నిర్ణయముగూర్చి స్పెషలు ఆఫీసరుగారు పంపిన రిపోర్టు, ప్రజలకు అసంగీకారముగ నున్నది. స్పెషలు ఆఫీసరుగారు కొన్ని భూములను రెండవపంట ఆయకట్టునుండి పూర్తిగ తొలగించిరి. కొన్ని భూములను వీనియందు శాశ్వతముగ నుంచగోరిరి. ఈభూములకు జనవరినుండి మేనెల వరకు నీరు నల్లయిజేయబడును. మూడవ ఏర్పాటు తోటపంటలకు సంబంధించినది. దీనియందు కొబ్బరి, పొగాకు, అరటి, తమలపాకుతోటలును, నిమ్మ, నారింజ, మున్నగు పండ్లతోటలును జేరును. రెండవ పంటసమయమున తోటపంటల సాగు 22250 ఎకరములలో మాత్రము జరుగవలయునని, స్పెషలు ఆఫీసరుగారు సూచించిరి. గోదావరి పడమటి డెల్టాలో, ఇతరచోటుల నెక్కడను తోటలను కలెక్టరుగారి ఉత్తరువులేనిది పెంచగూడదని సూచింపబడెను. ఇటులనే చెరుకుతోటలను వేయువారు, ఎక్కికూర్చితివుగారి ఇంజనీయరుగారి అంగీకారమును ముందుగ పొందవలయును. క్రొత్తప్రభుత్వపు బంజరు భూము

లను రెండవపంట ఆయకట్టులో జేర్చవలయుని, ఎక్కికూర్చితివు ఇంజనీయరుగారు నలవోనిచ్చిరి.

వైనూచనల నన్నిటిని, రామచంద్రరావు పంతులుగారు సహేతుకముగ ఖండించిరి. దాళవా ఆయకట్టునుండి కొన్ని భూములను పూర్తిగ తొలగింపవలెననియు, రయితుల ఆక్షేపణలను వినుట, అధికారుల కసీనధర్మమై యుండెను. కాని, వారు ఎవరి యభిప్రాయమును కనుగొనలేదు. ఎవరి మొరలను వినియుండలేదు. ఆక్షేపణలను వినవలెనని, నిబంధనలలో లేదట. లేకున్నను ముచో, నెట్టి ప్రమాదముండదు. వినగూడదను నిశ్చయము లేదు గద. వినుట కారంభించుచో, రయితులమొర లధికమగు ననువాదము నిస్సారమయినది. ఆయకట్టు నుండి శాశ్వతముగ తొలగింపబడిన భూముల సర్వే సంబంధము ప్రకటించుటకుగాని, రయితుల ఆక్షేపణలను వినుటకుగాని, ప్రభుత్వమువారు గూడ సమ్మతింపరయిరి. ఆయకట్టులో జేరదగు భూములెన్నియో గలవని, రయితులు భావించున్నారు. రెండవపంటకు శాశ్వతపు ఆయకట్టు హామీపబడినను, దీనియందు జేరదగిన భూములు వని, అధ్యక్షులు దెలుపుచున్నారు. ఇక తోటపంట స్పెషలు ఆఫీసరుగారు విధించిన నిర్బంధము, మాత్రము యుక్తముగలేదని, అధ్యక్షులు ఖండితగ చాటుచున్నారు. రయితులవిచక్షణ నీరీతిన అరిట హాని కరము. తమ భూములలో యిచ్చవచ్చినంతలను పెంచుటకు వారికి హక్కుగలదు. కలెక్టర్ ఎక్కికూర్చితివు ఇంజనీరుల అంగీకారము బడయమనను నియమము, రయితులపై క్రొత్త నిర్బంధము నున్నది. ఎప్పుడును వరిపంటనే పండింపలన, భూములు బలహీన మగుచుండుట అనుభవము. అట్టితరీ, రయితులు అప్పుడప్పుడు తోటపంట నేల పెంచుట కవకాశముండగూడదో తెలియదన్న ప్రదేశములలో మాత్రము తోటపంటలనుచవలయునను నిర్బంధముండనేల? తోటపంటలకు తగిన వసరములేదు. స్వల్పముగ తడిసిన ను ఇట్టిపంటలవలన, భూమి బాగుపడుటకు ఘోర ఇంతియగాక, చెరుకుపంటను ఎక్కువగ పంపియునని, చెరుకు కమిటీవారు సిఫార్సు జేసిరి. స్పెషలు ఆఫీసరుగారు సూచన, యిందుకు ముగనున్నది. క్రొత్తబంజరు భూములకు పంట లాభముల నొసగుటకు అధ్యక్షులేమా సమ్మతించుటలేదు. పొలములకు మన్ను ఎరువు, దొరుకుట లేదు. డెల్టా రయితులు చాల కష్టపడుచున్నారు. వీరి పశుసామగ్రి దూరప్రదేశములందు మెరకప్రదేశములకు కై పంపవలసివచ్చుచున్నది. అందుచే, బంజరుభూములను బీడుగజేసి, పశువుల సాకార్యములను పెంచుచును. అంతియగాని, రెండవపంట లాభము క్రొత్తభూముల కిచ్చుట పాడిగాదని, అధ్యక్షులు సూచించిరి. రామచంద్రరావుపంతులుగారి విషయములు సహేతుకములై, దూరాలోచనతో గూయున్నవి. ప్రభుత్వమువారు వీని సంగీకరించి, రయితులను తృప్తిపరచుట వివేకము. లేనియెడల, డెల్టా రయితుల ఆందోళనము విశేషముగ విస్తరించునహజము.

భారతశాసనసభా నిబంధనలమార్పు

అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు వార్త ప్రకారము, ఇండియా మంత్రిగారు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గోరిన నిబంధనలమార్పు నామోదించినట్లుల దెలియుచున్నది. ఈమార్పు ప్రకారము, ఏచట్టమయినను, శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడిన ఏమట్ట, అధ్యక్షులు దీని విచారణను నిలిపివేయగూడదు. ప్రజారక్షణచట్టమును, అధ్యక్షులగు గౌ. వి. జే. పటేలుగారు చర్చించుటలేదని నిలిపివైచినందులకు, ప్రభుత్వము వారిటుల మార్చిరి. ఇకమీద పటేలుగారు రవలంబించిన పద్ధతి కొనసాగజాలదు. అధ్యక్షుని అధికారము పూర్తిగా తగ్గింపబడినది. రాజోపు భారతశాసనసభా ప్రారంభదినమున యూనపు ఇమామ్ గారు, భారత శాసనసభతో యోచించుకుండ నిబంధనలను మార్పు వీలులేదను తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెదరు. ఇండియా మంత్రిగారి రిదివరకే మార్పు సంగీకరించియున్నచో, భారతశాసన సభవారు తమ యనమృతిని దృఢముగ దెలుపుటదప్ప చేయగలదేమియు గనుపించదు. ఇకనయినను, శాసనసభలతో ప్రోద్బలించుక, దేశ నాయకులు వెలుపలి కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును దీక్షతో నిర్వహించి, దేశస్వాతంత్ర్యమును చేకూర్చి, ప్రస్తుతము కలుగుచున్న అవమానపరంపరలను దొలగించుట యవసరము. లేబరు ప్రభుత్వమువారిపై హిందూదేశ విశ్వాసము పూర్తిగా దొలగుట కిట్టి మార్పు తోడ్పడగలదు.

జెంగాలు : ద్వంద్వ ప్రభుత్వము

జెంగాలులో ద్వంద్వ ప్రభుత్వము సాగకుండ జేయబడెను గాన, ఆ రాష్ట్రమునకు స్వాతంత్ర్యమియ్యగూడదని కేంద్రసంఘమువారు రిపోర్టు జేయవలయునని, యూరపియనులు ప్రోద్బలపరచిరట. కాని, డాక్టరు సుప్రహువార్డ్ గారు, జెంగాలులో ద్వంద్వ పరిపాలనము అసజయము గాంచుటకు అధికారులే కారకులయిరని భావించుచున్నారట. ఇతరసభ్యులు గూడ వీరితో నేకీభవించెదరని తలంపవచ్చును. జెంగాలుకు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నొనగనిచో, వంగదేశమువారు దేశ స్వాతంత్ర్యము త్వరలో సిద్ధించుటకై యావచ్చుకని వినియోగించెదరు గాని, నిరాశ జెందబోరు. వంగదేశముకన్నను, మరియొక రాష్ట్ర మిట్టి స్వాతంత్ర్యమును బడయుట కెక్కుడు యోగ్యమయినదని, కలనయిన తలంపవీలులేదు. అన్ని రాష్ట్రములలోను మిన్నయై బరగువంగరాష్ట్రము నవమానించుచో, హిందూదేశము నవమానించినట్లులే ఎంచబడును. ఇతరరాష్ట్రములు తమకుగలిగిన స్వల్పలాభమునకై మురియబోవు.

జిట్ట : చర్చిల్ గారి భీతి

ఈజిప్టు విషయమై లేబరు ప్రభుత్వమువారు సూచించిన పరిష్కారమును చర్చిల్ గారు తేమాత్ర మంగీకరించుటలేదు. ఈజిప్టునందున్న బ్రిటీషు సైనికులను సూయజ్ కాలువయొద్దకు తీసికొనివచ్చుచో, ఈజిప్టునందు అరాజకము ప్రబలుననియు, ఈజిప్టు ధ్వంసమగుననియు, వీరు భీతిపాపుచున్నారు. చర్చిల్ గారి వాదమునందు క్రొత్త ఏమియులేదు. ఇయ్యది ఇంపీరియల్ మతమువారు జేసెడి మామూలు వా

దమగాని వేరుగాదు. ఈజిప్టును బ్రిటీషు సైన్యములు ఎల్ల కాలమును ఆక్రమించియుండవలెనని, చర్చిల్ గారి తలంపు గాబోలు. అటులగుచో, ఈజిప్టుకు స్వాతంత్ర్యము లభించుట కన్నటికిని అవకాశమేయుండదు. కన్నర్యేటిపు ప్రభుత్వమే పరిపాలించుచున్న యెడల, ఈజిప్టు పరిష్కారము జరుగుట కవకాశము గనుపించదు. లేబరు ప్రభుత్వమువారు నను, దీనిని పరిష్కరింపగలరో, లేరో ముందుగాని తెలియదు.

కామన్వెస్థలో లంచములు

కామన్వెస్థలో ఫలాహారపు గృహములో వెంటురులుగ నుండువారి జీతములను వృద్ధిజేయవలయునని, లేబరుసభ్యు లొకరు సూచించిరి. కాని, వెంటురులకు పార్లమెంటుసభ్యులు బహుమాన రూపమున లంచముల నిచ్చుచుండురనియు, వీరికి రోజుకు మూడుమార్లు ఉచితముగ భోజనము లభించుననియు, వారమునకు నాలుగున్నర రోజులే పనియుండుననియు, అందుచే జీతములను పెంచవసరములేదనియు శిప్పబడుచున్నది. హిందూదేశమున గ్రామోద్యోగుల జీతములను పెంచవలయునను ప్రశ్నవచ్చినపుడు, వీరికి ఇతర విధముల రాబడి గలదని, వెనుక జవాబియబడెను. కాని, లంచములను రాబడికింద భావించుట మిగుల అసభ్యమని, మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రిక దెలుపుచున్నది. తక్కువ జీతము లిట్టి దురభ్యాసమును పెంచుటకు తోడ్పడుట సహజము.

రైనులెండు ప్రదేశము

రైనులెండు ప్రదేశమును బ్రిటీషు సైనికులు విడినాడినను, వారి స్థానమునందు బెల్జియము సైనికులు ప్రవేశించెదరని సూచించబడినది. ఈవార్త జర్మనీలో నలజడి బుట్టించెను. బెల్జియనులకన్న బ్రిటీషు సైనికులుండుటయే మేలని, జర్మనులు భావించుచున్నారు. కారణము విదితమే. బెల్జియనులకును, జర్మనులకును మధ్య బద్ధద్వేషముండుటకు కారణముగలదు. మిత్రమండలివారు తమలోదాము తగాదాపడుచు, రైనులెండు ప్రదేశమును విడువకుండుట శోచనీయము. వీరల తగాదాలతో జర్మనీకి సంబంధములేదు. జర్మను నష్టపరిహార సమస్యకును, రైనులెండు ప్రదేశాక్రమణమునకును, ముడిపెట్టుట పాడిగాజాలదు. బ్రిటీషువారు తమ సైనికులను మరలించుటకు సంతోషింపగనున్నను, ఫ్రెంచి సైనికులు కదలకముందు వీరు లేచిపోయెదరా యనునది సందేహము.

బర్మా

బర్మాను ఇండియానుండి వేరుజేయవలయునని, బర్మా సైమను సహాయసంఘమువారు గోరియుండిరి. సెంట్రలు కమిటీవారు మాత్రము వేరుజేయగూడదని సిఫార్సుజేసినట్లుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. సైమను కమిషనువారేమని సూచించెదరో చూడవలయును. బర్మాప్రజలయినను, తమరాష్ట్రము వేరయినపిమ్మట, పరాధీనస్థితిలోనుండుట కంగీకరింపరు. స్వతంత్ర బర్మా రాష్ట్రమే వారి ఆశయముగాని, పరాధీనమగు బర్మా రాష్ట్రముగాదు. బర్మాను వేరుజేసి, భారతీయుల పలుకుబడి నక్కడ తొలగించి, ఆ రాష్ట్రమును పరాధీనముగ

నుంచవలయునని, బర్మాప్రభుత్వమువారి విజ్ఞప్తి దెలిపెను. ఇట్టివార్తలు, బర్మాకు తీరని నష్టము గలిగింపకమానదు. స్వాతంత్ర్యము బడయువరకు బర్మా ఇండియాతో గలిసియుండుటయే శ్రేయస్కరమగును.

దండేకరుగారి నిర్బంధము

రాజుద్రోహ నేరముక్రింద, సంయుక్తరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ సహాయ కార్యదర్శియగు వినాయక దండేకరుగారిపై 18 మాసముల కఠినశిక్షయు, 250 రూపాయిల జరిమానయు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారిచే విధింపబడెను. దండేకరుగారు, కేసులో వాదించక, టైటుమెంటును మాత్రము దాఖలుజేసిరి. రిపోర్టు జేయబడిన తమ ప్రసంగములు సరిగావని, వీరు తెలిసిరి. దండేకరుగారు కేసులో వాదించకుండ కారాగృహ శిక్షను వరించి, దేశమునకై ఆత్మార్పణము గావించిరి. కాంగ్రెసుసంఘముల కార్యనిర్వాహకోద్యోగుల నీరితిని శిక్షించుటవలన, కాంగ్రెసు యుద్ధమము మరింత యధికముగ వ్యాపించునుగాని, ఊహించజాలదు. వీరల త్యాగములు, దేశ స్వాతంత్ర్యమునకు దోహద మొనగకమానవు.

హిందూమహమ్మదీయ వివాదము

హిందూమహమ్మదీయవివాదము ఇంగ్లండులో సాగుచున్నట్లుల దెలియుచున్నది. హిందూ ప్రతినిధియగు రాజా నరేంద్రనాథగారు, హిందువుల దృక్పథమును చాటుచున్నారు. మహమ్మదీయూభిప్రాయమును చాటుటకు, సర్ జాల్ ఫిక్రు అలీఖానుగారును, సర్ ఉమర్ హయల్ ఖానుగారును గలరు. వీరలవివాదములను గోరంతలు కొండంతలుగ పెంచుటకు, లండను ప్రెస్సుబోలు కన్నర్యేటిపుపత్రిక లుండనేయున్నవి. లేబరుపక్షమువారు, రాజకీయసంస్థలకు సాంఘికభేదముల నాధారముగ గైకొనుటకు సమ్మతించుటలేదని తెలియుచున్నది. తుదకు వీరెటుల నిర్ణయించెదరో చూడవలయును.

లాంకుపైరు మిల్లుతగాదా

లాంకుపైరు మిల్లు తగాదాను విచారించుట కేర్పాటయిన పరిష్కారసంఘమువారు, నూటికి 12½ వంతున పనివారల వేతనములను యజమానులు తగ్గింపవచ్చునని, నిర్ణయించినట్లుల తెలియుచున్నది. ఇంతకుపూర్వము మిల్లు యజమానులు తగ్గించిన మొత్తముకన్న, పంచాయతి సంఘమువారు తగ్గించిన మొత్తము ఎక్కువగనున్నను, కార్మికు లిందు కంగీకరించెదరా యనుప్రశ్న గలదు. అంగీకరించుచో, లాంకుపైరు మిల్లు తగాదా లింతటితో అంతరింపగలవు.

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల

రాయ బారము

కార్యదర్శి పర్యటనము

అలహాబాదు, ఆగస్టు 21:-తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల రాయబారపు కార్యదర్శియగు ఈశ్వరదాసుగారు నేటిదినము అలహాబాదుచేరిరి. పండిత నెహ్రూ, సర్ సత్య, చింతామణి గార్లతో కలసిమాట్లాడుకై వీరు అలహాబాదునకు వచ్చిరి. తూర్పు ఆఫ్రికా సమస్యలవిషయమై వివిధమున ప్రచార మొనర్చవలయు నను విషయమై వీరు ఈ నాయకుల సలహాపుచ్చుకొనెదరు. శుక్రవారమువరకు వీరు అలహాబాదునందుండెదరు. (ప్రే. పా.)

చరణవార్తలు

లంకాక్షైరు పనివాండ్ర వేతనముల

తగాదా

మధ్యవర్తి పరిష్కార సంఘమువారు

యజమానుల కనుకూలముగ తీర్పు జెప్పట

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—నూటికి 12½ చొప్పున వేతనములను యజమానులు తగ్గించుటకే మధ్యవర్తి పరిష్కారసంఘమునా రొప్పుకొనిరి. కాని మొత్తముగా పనివాండ్రవేతనమును నూటికి 6½ చొప్పున తగ్గించుటకు తీర్మానించిరి.

హేగునభ

నాలుగు ప్రభుత్వముల కోర్కెను జర్మనీ నిరాకరించుట

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—డాన్ విధానము యంగువిధానములు రెండును ఒకటేయగుటచే అయిదుమాసములనుండి మిగిలిన 25000000 హేగునభ జర్మనీ వదులుకొనవలెనని నలుగురు ప్రభుత్వములవారు కోరిరి, కాని జర్మనీ నిరాకరించెను. కాని ఈవిషయమై మరల సుక్రవారము చర్చ జరుగు ననుచున్నారు. ఎంగువిధానము ప్రకారము ఏర్పాటుచేయబడిన కమిటీలు పనిచేయుచున్నవి. ఈ సందర్భములనే సో చార్లస్ యాడిస్ అండ్రూ మ్యాక్లెడనుగార్డు హేగునభ వచ్చిరి.

ఇండియను సెంట్రల్ లుకమిటీ

చర్చలు జరుగుచునే యున్నవి

(బీమునర్వసు)

బర్మాను విడదీయుటకు అంగీకరించలేదు

లండన్, ఆగస్టు 22:—సెంట్రల్ లుకమిటీవారు ఏదో ఒకదానిని చెప్పించుచునే యున్నారు. బొంబాయి మద్రాసు రాష్ట్రములనుగూర్చి కొన్ని తీర్మానములను గావించిరి. బొంబాయి మద్రాసు ప్రభుత్వముల సూచనలను ఇంచుమించుగ పూర్తిగ అంగీకరించి రన్నమాటే.

బొంబాయి విషయములో ఒక సింధురాష్ట్ర విభజనమునుగూర్చి క్రొత్తమార్గమును ద్రోకిరి. న్యాయశాఖ, కార్యనిర్వాహక శాఖలను విడదీయగూడదని ప్రభుత్వమువారినిరి. కాని విడదీయవలెనని సెంట్రల్ లుకమిటీవారి యభిప్రాయము. సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారుగూడ సెంట్రల్ లుకమిటీవారి రంగీకరించెదరనే యనుకొనుచున్నారు. సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు ప్రజానిర్వచిత మగు రెండవ శాసనసభ యుండవలె ననిరి. శాసనసభలో ఎన్నికల రూపముగ నిమ్మజాతులకు గూడ తగిన ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని ఎం.సి.రాజాగారు ఒప్పించిరి. బర్మాను ఇండియానుండి విడదీయుటకు సెంట్రల్ లుకమిటీవారు చాలమంది అంగీకరించలేదు.

బెంగాలులో స్వాజ్య నాడుల ప్రతిష్టంభనముచే బెంగాలు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునకు తగదని సెంట్రల్ లుకమిటీ తలంచునటుల బెంగాలులో యూరపియనుల సర్వవిధముల ప్రయత్నించిరి.

కాని డాక్టరు సుహృద్దాగ్గి గారి సంకుచిత భావమున కంగీరించలేదు. బెంగాలులో ప్రతిష్టంభనమునకు కారకులు ప్రభుత్వాధికారులే గాని స్వరాజ్యవాదులు గారనుచున్నారు.

ఈజిప్టు ఒడంబడిక

ఆస్ట్రేలియా నిరాకరణము

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—న్యూయిజ్కాల్వసు పూర్తిగ గాపాడు ఏర్పాటు లున్నగాని బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ఈజిప్టుతో జేసికొను ఏ ఒడంబడికనుగూడ తాము అంగీకరించువారముగా మని బ్రిటిషుఅధికారులతో డెలివరీ మని ఆస్ట్రేలియా ప్రధానామాత్యుడు బ్రూసుగారు ఆస్ట్రేలియా కామన్వెల్త్ పార్లమెంటులో డెలివరీ.

చీనా రషియా పోరాటము

చీనాదొంగలు బ్రిటిషు భీమాయధికారులను బట్టుకొనుట

లండన్, ఆగస్టు 22:—హార్మిక్సు 280 మైళ్లు ఈశాన్యముగనున్న కియమన్ ద్వీపగర్చ చీనాదొంగలు ఇద్దరు బ్రిటిషు భీమాయధికారులను, వారు తమభీమా ఏజెంటు కార్యాలయములను పరిశీలించుచుండ బట్టుకొని డబ్బు ఇచ్చినగాని విడిచిబెట్టుట లేదనిరి. బ్రిటిషు కాన్సులు వీరిని విడిచిబెట్టుటకు చీనా ప్రభుత్వాధికారులు చర్యను దీక్షింపవలెనని గోరిరి.

ఇండియను

సివిలుసర్వీసు పోటీపరీక్ష

312 యభ్యర్థులు

ఇందులో 190 భారతీయులు

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—క్రొండటివారము వి. సి. ఎస్. పోటీపరీక్షకు 312 మంది వచ్చిరి. ఇందులో 190 మంది భారతీయులున్నారు. ఈ వి. సి. ఎస్. పరీక్షాఫలితములు సెప్టెంబరు మాడవవారములో డెలియను.

రైను ప్రదేశము-ఇంకోక చిక్కు

బ్రిటిషు సేనలస్థానే బెల్జియను సేనలు ప్రవేశించును!

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—బ్రిటను రైను ప్రదేశమును ఖాళి జేసినపుడు బెల్జియను సేనలు ప్రవేశించునని తెలియుటచే జర్మనీలో విచార మేర్పడినదని పిస్కే డెను వార్తలు డెలువుచున్నవి. అట్లు బెల్జియను సేనలు ప్రవేశించుట కెంతమాత్రము అంగీకరింపరాదని మునిసిపలు అధికారులు డాక్టరు స్ట్రీస్మిత్ గారికి లేఖ వ్రాసిరి. అంతకంటే బ్రిటిషు సేన లున్నదే మేలనిరి.

చీనా రషియా పోరాటము

చీనా తూర్పుఇనుపదారిలో సైనికశాసనము

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—మంచూరియాలో పరిస్థితులు తీవ్రముగ విషమించుటచే చీనాతూర్పు ఇనుపదారి ప్రదేశమున చీనా ప్రభుత్వమువారు సైనిక శాసనమును ప్రకటించిరి. మంచూరియాలో చీనా ప్రదేశమునకు 500 గజముల దూరములో సోవియటు యుద్ధసాముగ్రితో రైల్వే ప్రవేశించెనని రెండు వార్తాపత్రికలు డెలువుచున్నవి. అందుండి 400 కాల్బలమునకు జేరిన సైనికులు చీనావారిపై గాల్చెను. చీనావారుగూడ మరల కాల్చిరి. ఇదంతయు రెండుగంటలు పట్టినది. రషియనులు కొన్ని ఫిరంగులను మందుగుండు సాముగ్రిని గోల్పోయి రషియనులు వెనుకకు మరలిరి.

పంజాబు సెంట్రల్ లుకమిటీ

(బీము నర్వసు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—పంజాబులో శాసనసభ కు తరవాదులగు అయిదుగురు మంత్రు లుండవలెనని సెంట్రల్ లుకమిటీ వారు తీర్మానించిరి. ఇందులో ముగ్గురు మంత్రులు ముస్లిములు లుండవలెనను సవరణను ప్రోసిజేసిరి.

హాజీబిల్లు శాసనమగుచో

“రాజప్రతినిధి దాని ప్రోసిజేయరాదు”

(బీమునర్వసు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—రాజప్రతినిధి బెక్ గార్లు హాజీబిల్లునుగూర్చియు ఇంచితేపు కంపెనీవారు భారత నాకాన్యా పారము తలయెత్తుకుండ జేసినదానిని గూర్చియు మాట్లాడిరట. ఒకవేళ హాజీబిల్లును శాసనముగ డిల్లీ సభవారు ఆమోదించిరేని రాజప్రతినిధి దానిని ప్రోసిజేయరాదన్నటుల భారతీయులు డెలువుచున్నారు. అందుచే కార్మిక ప్రభుత్వమువారిని వెనుకకు లాగినగాని బ్రిటిషు ఆర్థిక జీవనమునకు భంగము గల్గునని యు భారత సామ్రాజ్యమును గోల్పోవలసి వచ్చుననియు బ్రిటిషుప్రజలు వర్తకులు గోలబెట్టుచున్నారు. అనగా భారతీయులపట్ల కార్మిక ప్రభుత్వము కౌశల్యమును పహించవలెననుచున్నారు.

సామ్రాజ్య ప్రతిఘటనసంఘ

సమావేశము

ఇండి పెండెంటు కార్మికపక్షమును ఆజేపించుట

కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ఇండియా స్వపరిపాలనము గురించి తనవైఖరిని ప్రకటింపవలెననుట

(బీమునర్వసు)

లండన్, ఆగస్టు 22:—సామ్రాజ్య ప్రతిఘటన సమావేశమున స్వతంత్రకార్మికపక్షమును చాలవరకు ఖండించిరి. భారతదేశమునుగూర్చి శ్రద్ధవహించుట లేదనిరి. అప్పటినుండియు కార్మికపక్షమువారిందరకు భుజములను తమముకొనుచున్నారు. భారతదేశములో ఎక్కుడు శ్రద్ధవహించిన కార్మిక పక్షసభ్యులు చాలమంది కార్మిక ప్రభుత్వ వైఖరినిగూర్చి ప్రశ్నించుటకు ప్రారంభించిరి. భారతదేశమునందు అభిమానము గలవారును కామన్వెల్త్ లో యున్న వారును భారత స్వపరిపాలనమునుగూర్చి కార్మిక ప్రభుత్వ వైఖరిని ప్రకటింపవలెనని మంత్రివర్గమందున్న తమ నాయకులకు డెలివరీ.

ఇర్విను ప్రభువు ఇండియాకు తిరిగి వెడలిన వెంటనే పార్లమెంటు మరల సమావేశమైనపుడు భారత దేశమునుగూర్చి ప్రకటించెదమని పార్లమెంటు కార్మికసభ్యులకు డెలివరీ రని నమ్మకముగ ఫ్రీ ప్రెస్ విలేఖరి డెలువుచున్నాడు.

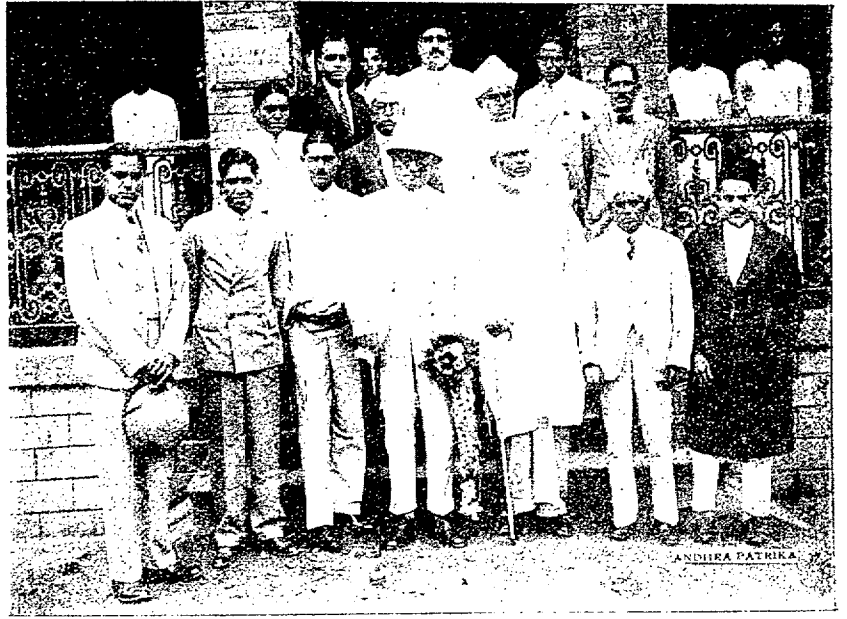
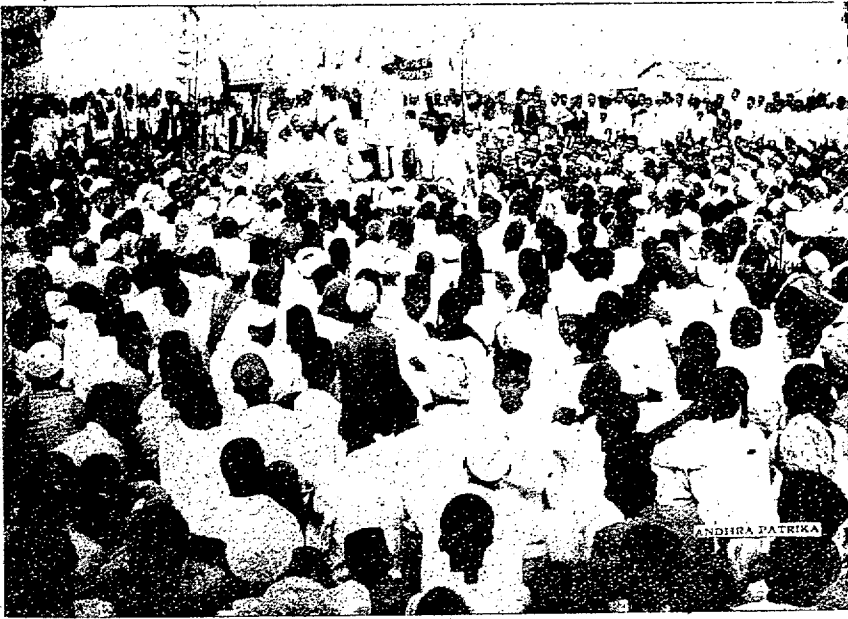
భారత రాజ్యాంగవిధానమును తయారుచేయుటలో భారతదేశ ప్రతినిధులను రప్పించి వారితో యోచించి మరీ స్వపరిపాలనావిధానమును గూర్చి ఆలోచించెదరనియు అంతియగాని తాము ముందు గనే తయారుజేసిన విధానమును భారత నాయకులపై వేసి అంటగట్టరని అభయమిడుచు ఆదినుంజీయు ఇదే తమయభిప్రాయమనియు డెలివరీచుచున్నాడు.

డిల్లీ శాసనసభను, రాష్ట్రీయ శాసనసభలను రద్దుజేయుటకు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు తుత్తువు జేసి రని ఖాయముగ డెలివరీనది.

ఫిల్లీ సామ్రాజ్య సభాధ్యక్షునికి ప్రతికూలముగ ఆసభలో ఎట్టిమార్పులను జేయనీయరు. బోలిషివికుబిల్లును మరల ప్రవేశపెట్టుకూడదనిరి. ఈ సందర్భములజేసి కార్మిక ప్రభుత్వమును విశ్వసించి వారికి కొంతవ్యవధిని యవకాశము నీయుడని కార్మికసభ్యులు లండనులోయున్న భారతీయులకు జెప్పుచున్నారు.

బి. శివరావుగారు

బొంబాయి, ఆగస్టు 22:—అంతర్జాతీయ కార్మిక మహాసభకు భారతదేశపు ప్రతినిధికి సమాలోచకుడుగ జేసివాకు బెల్జిన్ బి. శివరావుగారు నేటిదినము స్టీమరులో బొంబాయి చేరెదరు. (ఫ్రీ ప్రె.)

మహమ్మదప్రవక్త జన్మదినమున సముద్రతీరమున జరిగిన సభలో
సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు అధ్యక్షతవహించి ఉపన్యసించుట.
(ప్రె. ఫో. బి.)

బ్యాంకింగు విచారణ
విచారణసంఘపు ఉపాధ్యక్షు లగు సర్ పురుషోత్తమదాసు
తాకూరుదాసుగారు మదరాసువచ్చినపుడు దక్షిణభారతీయ వాణిజ్య సంఘ
మువారు సభజేసి ముఖ్యవిషయముల చర్చించిరి. తాకూరుదాసుగారు
మధ్య నిలచియున్నారు. (ప్రె. ఫో. బి.)

లాహారు కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షత

డెయిలీ మెయిలుపత్రిక వ్యాఖ్య
“లాహారు కాంగ్రెసు మహాసభకు అధ్యక్షత వహించు
టకు మహాత్ము డంగీకరింపలేదు. పండిత జవహరిలాలుగారి నే
యెన్ను కొనవలెనని పట్టుబట్టెను. ఇందులకు మహాత్ముని అనాలో
గ్యసితి యొక ముఖ్యకారణమై యుండవచ్చును. ఇతరకార
ణములు గూడ నుండవచ్చును గాని జవహరలాలుగారి నేయెన్ను
కొన వలెనని మహాత్ముడుపట్టుపట్టుట కాంగ్రెసు సంఘమువారి
నాజ్ఞాపించుటయే యగుచున్నది. జవహరలాలుగారు మాన్యు
లేగాని పెక్కు రాష్ట్రములవారు జవహరిలాలుగారి నెన్నుకొ
నుటకు సమ్మతించలేదు. ప్రస్తుతస్థితిలో నధ్యక్షత వహించుటకు
జవహరిలాలు గారి కనుభవము లేదని వా రభిప్రాయపడిరి.
మహాత్ముడు కాంగ్రెసు మహాసభకు తప్పక వెళ్ళును. విషమస్థితి
కలిగినపుడెల్ల సమ్మతించుచునే యుండును. వివిధరాష్ట్రముల
వారు యెన్నుకొనుట కంగీకరింపవట్టి జవహరిలాలు గారి నే
అధ్యక్షపడివి కెన్నుకొనవలెనని మహాత్ముడు నిర్బంధించుట
కాంగ్రెసునుయొక్క పలుకుబడి అధికముగుటకు సహాయము
కాజాలదనియే మేము తలచుచున్నాము. (ప్రె. ఫో. బి.)

కలకత్తాలో కార్మికుల ఆశాంతి

40 వేలమంది సమ్మెకట్టుట
కలకత్తా, ఆగస్టు 21:—కలకత్తాలో యల్ గ్రూప్
మిల్లులన్నిటియందును పనివారు సమ్మెకట్టిరి. ఈమిల్లులయందలి
పనివారి సంఖ్య 80 వేలు. గోల్కూర టెక్స్టైల్ కంపెనీవారు
కొన్ని నెలలనుండి సమ్మెకట్టియున్నారు. వీరి ఎడల
సానుభూతి తెలుపుటకైబర్మాషెల్, స్టాండర్డ్ ఆయిలుకంపెనీ
నరుససాపులయందు పనిచేయువారు మొత్తము 10 వేలమంది
నేటిదినము సమ్మెకట్టిరి. (అ. ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రముల కార్మికులసభ

సన్మానసంఘ సమావేశము
నిన్న 22 న తేదీ సాయంకాలమున యీసభ కార్యక్రమ
నెన్నుకొనుటకు మజ్దురసభా కార్యాలయమున రాజబహదర
గుప్తగారి అధ్యక్షతక్రింద స్వాగతసంఘసభ జరిగినది. పండిత
జవహరలాలుగారేక గ్రీకుముగా నెన్నుకొనబడిరి. గాంధీమహాత్ము
నాహ్వనించి కాన్పూరు కార్మికులపక్షమున ధన మొసంగవలె
నను తీర్మానముగూడ నామోదించబడెను. (ప్రె. ఫో. బి.)

బొంబాయి సమ్మెవిచారణ కోర్టు

విచారణముగియుట
బొంబాయి, ఆగస్టు 21:—బొంబాయి సమ్మె విచారణ
కోర్టువారు నేటిదినము విచారణ ముగించిరి. కోర్టువారికి అన్ని
విధముల తోడ్పడినందులకు న్యాయమూర్తి పియడ్వనుగారు సంద
నము లొసగిరి. పెద్దెంబరు మొదటివారములో కోర్టువారు తమ
నూచలను ప్రభుత్వమువారికి పంపెద రని తెలియుచున్నది.
(అ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు కార్యదర్శికి కఠినశిక్ష

నిందితుడు ప్రతివాద మొనర్చకుండుట
కాన్పూరు, ఆగస్టు 22:—సంయుక్తరాష్ట్రముల కాం
గ్రెసు సంఘపు కార్యదర్శియగు వినాయక పం డే క రు
గారు మనిపురిజిల్లా యువజన మహాసభయందు రాజద్రోహ
పూరితములగు ఉపన్యాసము లిచ్చిరిని వారిపై పోలీసువారు
124 ఎస్సెక్షను నమనరించి కేసు తెచ్చిరి. మనిపురిజిల్లా మాజిస్ట్రే
టు కేసు విచారించి నిందితునకు 18 మాసములు కఠినశిక్ష 250
రూప్యములు జరిమానా విధించిరి. జరిమానా చెల్లించకున్న మరీ
6 మాసములు కఠినశిక్ష అనుభవించ వలసియుండును. డిఫెన్సు
పెట్టుకొనవలెనని పలువురు మిత్రులు నిందితుని ప్రోత్సహించిరి
గాని వారందులకు అంగీకరింపలేదు. పోలీసువారు దాఖలుచేసిన
తన ఉపన్యాసముల సంగ్రహము తప్పనిమాత్రము ఒక వామ్యూ
లమును నిందితుడు కోర్టునందు దాఖలుచేసెను. అ. ప్రె.

కలకత్తా మిల్లులసమ్మె

కలకత్తా, ఆగస్టు 22:—కలకత్తా జనపవారమిల్లులసమ్మెపరిస్థి
తులు మార లేదు. గంగానదికి కలకత్తా వైపుననున్న మిల్లులన్నియు
పనిచేయుచున్నవి. ఇతరమిల్లులన్నియు మాయబడినవి. కిరస
నాయలు కంపెనీ పనివారలసమ్మె జరుగుచున్నది. పరిస్థితులు
విషమించినవనియు కార్మికులను సరియగుమార్గములకు త్రిప్పుట
తమ కసాధ్యమైన పనియనియు కార్మికనాయకులు చెప్పు
చున్నారు. (అ. ప్రె.)

గుడివాడ ఏజన్సీ

గుడివాడయందు శ్రీయుత ఉప్పలూరి రామ
మూర్తిగారిని మా ఏజంటుగా ఏర్పాటుచేసియు
న్నాము గాన చందాదారులు వారికి చందాలను
ప్రతినెల 5 న తారీఖులోగా చెల్లించి, వారిమూల
ముగా పత్రికలను స్వీకరింప ప్రార్థితులు.
వ్యవస్థాపకుడు.

మధ్యపరగణాల శాసనసభ

మంత్రులపై విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానములు
వాగపూరు, ఆగస్టు 22:—నేటిదినము మధ్యపరగణాల
శాసనసభ సమావేశము కాగానే స్పీకరు మెంటరి గ్రాంటులపై
చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. మంత్రులగు డేవీముక్ గారిపై విశ్వాస
రాహిత్యతీర్మాన ముపపాదించ మువ్వలసభ్యులు నోటీసు
పంపియుండిరి. అధ్యక్షుడు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానములను
చదివి, ఉపపాదనములను బలపరచు సభ్యులు లేచి నిలవలయు
నని కోరిరి. కాంగ్రెసు పక్షమునకు చేరిన 18 మంది డేమె
క్రాటిక్ పక్షమునకు చేరినవారిలో 9 మంది లేచి నిలచిరి.
అందుపై రేపటిదినము ఈతీర్మానములపై చర్చ జరుగునని అధ్య
క్షుడు నిర్ణయ మొసగెను. అ. ప్రె

ఏజంటు కావలెను

నెలకు 50—150 వరకు
పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి, విశాఖప
ట్నం, గంజాము జిల్లాలలో, మాకంపెనీలో ఫిర్కా,
తాలూకా ఏజంటుగా పనిచేయగలవారు వెంటనే
కావలయును. మంచి జీత మియ్యబడును. ఫిర్కా
ఏజంటు 50 రూపాయలున్నూ, తాలూకా ఏజం
టు 200/-లున్నూ డిపాజిటు చేయగలిగి యుండ
వలయును. కొంచెము ఇంగ్లీషు నేర్చిన చాలును.
డిపాజిటులో సగమువంతు సొమ్ము తీసికొనివచ్చి
నవారికి వెంటనే ఉద్యోగ మియ్యబడును.

పి. ఇ. ఇంజనీరింగు కంపెనీ.
నాళంవారి సత్రపువద్ద రాజమండ్రి.

గార్డన్ వు డ్రాఫ్ అందు కంపెనీ, (చెన్న పట్టణము) లిమిటెడ్

కాకినాడ, విశాఖపట్టణము, విజయనగరము
ఇనుముపట్టాలు, కమ్మలు, ఇల్లెడి, జింకు పోరీయా
రేకులు, సాదారేకులు, సిమెంటు, పాతన్యూసుపేపరుబేళ్లు,
యెనామిల్ రంగులు, వార్నిషులు, సబ్బులు, అద్దాలరకములు,
ఇంకా యితర చిల్లరసామానులు ఇంగ్లాండునుండి దిగుమతి
చేయుదుము.
ఇదిగాక మేము యఫ్. సి. ఆఫ్ ది కంపెనీవారి ఎలెక్ట్రిక్
కలు సామానులు, లీడలు మోటారుఆయలు, ఇంకా మెషిన్లకి
పనికవచ్చు యితర ఆయిలురకములుకూ మేము యేజంటుగా
నున్నాము.

చెన్నపురి బహుధరలు

1929, నం. ఆగస్టు 23-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

వియ్యములపాము

కునుమ తెనాలి 45 కలకు 12 8 0 12 12 0

నెల్లూరి 42 ,, 13 4 0 13 12 0

ధిల్లి 46 ,, 15 8 0 16 8 0

గానులం 154 1-5 11 0 0 12 0 0

శువులు ,, 21 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము పన్నులు

కందులం బస్తా 1-5 ర 205 ,, 15 0 0 17 0 0

నెనగలు ,, డిల్ 15 8 0 17 8 0

నెనలు ,, డిల్ 16 0 0 17 8 0

నెనములు ,, డిల్ 17 8 0 18 0 0

అలనలు ,, ర 195 9 8 10 0 0

3. నూనెపన్నులు

శువులపాము బా 1-5 85 14 0 0

నెయ్యి బా 1-5 1 0 0 19 0 0

కేర నెనగపన్ను బా 1-5 46 0 0 47 0 0

కేర నెనగపన్ను గానులం బా 1-5 ర 104 మనకానూనె 26

అమడము బా 1-5 46 0 0 98 0 0

4. చిల్లరపన్నులు

చానునకుపు బా 1-5 119 0 0 122 0 0

కూరపగుపు ,, 65 0 0 67 0 0

బిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-5 95 0 0 105 0 0

దనియాలం ,, బా 1-5 82 0 0 42 0 0

గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండ మును 1-5 6 40 50

బెల్లము బా 1-5 28 8 0 49 0 0

అస్సాచక్కెర బస్తా 1-5 ,, 25 4 0 25 8 0

చింతకండు బా 1-5 ,, 80 0 0 40 0 0

5. ఇనుము

కట్టారకం బా 1-5 ,, 88 0 0 24 0 0

చదరం ,, 27 0 0 24 0 0

కత్తుడు ,, 82 8 0 95 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహంబూటె 5 15 0

నెం 6 ,, కటారి 5 0 0

నెం 24 ,, లాటి 5 10 0

నెం 40 జుమ్మరు 10 నెం 10 10 0

నెం 20 1/2 కెట్టలేడి 7 5 0

నెం 40 రాణి 9 14 0

నెం 4 బెన్ని ముడి 4 12 0

7. లోహములు

బెండి 100 కులం 1-5 56 8 0 59 0 0

బంగారుకులం 1-5 ,, 21 8 0 21 14 0

చదరం 1-5 18 10 0

ఇత్తడి బా 1-5 258 0 0 255-0-0

రాగి బా 1-5 808

8. రంగులు

అతి మెలు నెట్టకులాండు అతిమెలు నెంబాంబూరు

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

నెం 1-5 205 0 0 207 0 0

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

మహమ్మద్ జన్మదినము

ఆగస్టు 19 :—మహమ్మద్ ప్రవక్త జన్మదినోత్సవము 18 తారీఖు సాయంకాలము రాజమండ్రి పోలీసుమైదానములో జరుపబడెను. ప్రార్థన మహమ్మదీయులందరను పోలీసులైన దగ్గరనున్న మసీదులో చేరి ప్రార్థన జరిపిరి. సాయంకాలము 4 గంటలకు ఉత్సవముతో మహమ్మదీయులు పోలీసు మైదానమునకు వచ్చిరి. అచ్చట ఖాన్ సాహెబ్ ముస్తాఫా ఆలీఖాన్ సాహెబు, డిప్యూటీ మాజరిం పెండెంటుగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగెను. కాలేజీలో మున్నీ గానున్న మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్ ఖాన్ సాహెబుగారు మొదట మహమ్మద్ యొక్క జీవితము, మతధర్మములను గురించి మాట్లాడిరి. తరువాత సారంగ భీమకంఠంగారు మహమ్మదీయ నాగరకత్తిమగూర్చి చెప్పిరి. మహమ్మద్ ప్రవక్త తన మరణము ఎట్లు వ్యాపింపజేసెనో చెప్పిరి. పండిత చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంగారు తరువాత మాట్లాడుచు మహమ్మద్ జీవితములను అతని మతమాత్రముల నెల్లను ప్రపంచమునకు చేపారిన లాభమునుగూర్చి చెప్పిరి. అధ్యక్షుని యావన్యాసముతో సభ అంతమయ్యెను. మహమ్మద్ జీవితము మతధర్మములు గల పుస్తకములు ఇంగ్లీషు వుర్దూ, తెలుగు భాషలలో అచ్చువేయబడి పంచిపెట్టబడెను.

నెల్లూరు

నైకిలుమీద ప్రపంచయూత్ర ఇప్పటికి 2 వేల

మైళ్లు యూత్రచేయుట

ప్రపంచమంతయును నైకిలుమీదనే చుట్టివచ్చుటగాను కాన్పూరునుండి 23, 22 సం. ల వయస్సుగల యువకులు బయలుదేరి యుండిరి. శ్రీయుతులు కృష్ణబర్హు, పారిలాత్ హస్తే అనుయువకు లీరువురు ఈ నెల 19 వ తేది సాయంకాలము ఈ పురికి చేరిరి. వీరు కాన్పూరునుండి మేనెల 16 తేది ప్రయాణమై యిప్పటికి దాదాపు 2000 మైళ్లు నైకిలుమీద సంచారము చేసియున్నారు. 20 తేది నెల్లూరు పురప్రముఖుల పెక్కుసం. దిని సందర్శించిరి. సాయంత్రము 5 గంటలకు టి. రామనాథ శర్మగారిని “ఆంధ్రమాతా” సంపాదకుడు సందర్శించిరి. శర్మగారు వారితో కొంతకాలము సంభాషించి విండ్సగిరి. కొల్టా ఆదిశేషయ్యగారి స్వగృహమున యాత్రికులకు టిప్పార్టీ యొసగిరి. రాత్రి నెల్లూరు డిప్టీ కలెక్టరు శ్రీయుత పి. నారాయణరావుగారు రాహ్వరించి విండ్సగిరి. ఈ యాత్రికులు దినము 1 కి 90 మైళ్లు చొప్పున ప్రయాణము చేయుదురట. దినము నకు 40 మైళ్లకు తక్కువ వేగండా ప్రయాణము చేయుదురట. వీరి యూత్ర పూర్తియగునప్పటికి సుమారు 13 సంవత్సరములు పట్టునని తెలియవచ్చుచున్నది. వీరు 21-8-29 తేది మదరాసు నకు పయనమైరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏజంట్లు కావలెను

41

తలనొప్పి, యిక్ష్మయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక ట్యూబులో పోగుట్టుగల ఖ్యాతిజెందిన “జామా తెలమునకు” సుమారు ముందు వేరేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అకౌలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు శోభాచెందు

ఇంగ్లీషుమందులు పలసరకులు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ అసిడ్ల వ్యాపారస్థులు, 63 నెం. నైసప్రనాయనివీధి, మద్రాసు.

అర్ధవరం

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా అర్ధవరంగ్రామంలో ది 9-8-29 సంగరం తేదీని శ్రీ మల్లేశ్వర పుస్తక భాండాగారమున వేర నొక గ్రంథాలయము యాగ్రామ ప్రాథమిక పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు శ్రీయుత పమ్మ చినవెంకయ్యగారి ప్రోత్సహముచేత శ్రీయుతులు. తాడేపల్లిగూడెం సుబ్బారావుగారు సయ్యపరాజు కృష్ణంరాజుగార్ల యొక్క సహాయమున నెలకొల్పబడినది. దీనికి మహారాజశ్రీ సయ్యపరాజు కృష్ణంరాజుగారు అధ్యక్షులుగను, బ్రహ్మశ్రీ అయిలూరి రామశాస్త్రిలుగారు కార్యదర్శిగను మరాఠీ శాసరాజు రామరాజుగారు సహాయ కార్యదర్శిగను ఉండుటకు యేర్పాటు జరిగెను.

దీనియొక్క అభివృద్ధినిగురించి ముచ్చటించుటకుగాను, మహారాజశ్రీ, శాసరాజు చినయల్ల పరాజుగారి యాధిపత్యమున 16-8-1929 సంగరం తేదీని సభ గావించబడినది. అందు వార్తా పత్రికలు పుస్తకములు తెప్పించి యిప్పించెదమని కొందరు వాగ్దాన మొనర్చిరి. తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డువారి వేసరి పాఠశాలలో తరిఫీదు నొందిన పమ్మ చినవెంకయ్యగారిచే గ్రామ పునర్నిర్మాణమును గురించి ప్రత్యేకోపన్యాస మివ్వబడిన పిమ్మట గ్రంథాలయమునుగురించి మాట్లాడబడినది.

బ్రహ్మశ్రీ సుదురుమాటా గంగాధరశాస్త్రిలవారు గ్రంథాలయావశ్యకతనుగూర్చి యుపన్యసించిరి. శ్రీయుత తాడేపల్లిగూడెం సుబ్బారావుగారు, విద్య-దానియొక్క యావశ్యకతను గూర్చి యుపన్యసించిరి. పిమ్మట సభాధ్యక్షులకు మహారాజశ్రీ, శాసరాజు చినయల్ల పరాజుగారు గ్రంథాలయముయొక్క యభివృద్ధినిగురించి సభికులను ప్రోత్సహింపరి. సభముగి సెను-

పిశుపాటి సత్యనారాయణమూర్తి

మద్రాసులో ప్రదర్శించుట యిచే మొదటిసారి

క్రాన్ తి యే ట రు

రేపు (ఆగస్టు 17 వ తేది) కనివారం నుండి 23 వ తేది శుక్రవారంవరకు రోజునూ రెండాటలు.

సాయంత్రం 6 గంటలకు రాత్రి 9-30 ఒకవారము రోజులు మాత్రమే, మదన్ తియేటర్స్ లిమిటెడ్ వారు ఇండియాలో తయారైన వాటితో ఘనతరకెక్కిన.

“కో వలన్”

ను ప్రదర్శింతురు. కోల్డ్ అను రాజయ్య, సరస్వతి బాయి కలిగిన 11 రీల్స్ ఆశ్చర్యచకిత మైనట్టి, చరితాత్మక మైన కథ.

Shoes polished with Cobra last longer and look better

ఏలననగా కోబ్రా దినమంతయు నుండునట్టి ప్రకాశమైన మెలుగు ను గలిగించి చర్మమును మృదువుగా నుంచి పగుళ్లను ఆటంకపరచును.

COBRA
BOOT POLISHES
save you money

Made in Black, Brown, White, etc.

6 ఏజంట్లు:—
విల్ సన్ & కో, మద్రాసు.

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ ఆగస్టునెల 23-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధిక ఉష్ణము గ్రాడ్ 24	అత్యల్ప ఉష్ణము గ్రాడ్ 24	వర్షము గ్రాడ్ 24	తేలికపాటి వర్షము గ్రాడ్ 1-వ	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు
గోపాల్ పూర్	88	77	0.8	16.1	- 2.6
విశాఖపట్టణము	88	77	0.1	17.1	+ 4.0
కాకినాడ	80	74	0.1	16.1	+ 1.7
మచిలీపట్టణము	78	72	0.9	17.2	+ 0.8
కర్నూలు	79	69	0.9	8.1	- 8.5
బళ్లారి	86	78	+	0.4	- 5.0
అనంతపురం	0.1	1.8	- 6.6
కడప	85	75	0.2	7.1	- 3.9
నెల్లూరు	88	75	0.1	3.8	- 2.5
మద్రాసు	90	74	0.6	6.9	- 2.2
కడపూరు	91	76	0.1	12.5	+ 4.4
నెల్లూరు	90	74	0.2	5.9	- 6.4
నెల్లూరు	91	74	...	5.6	- 6.0
కోయంబట్లూరు	86	71	...	5.8	+ 1.9
తిరువనాపల్లి	95	78	...	1.4	- 3.9
నాగపట్టణము	98	79	...	6.0	+ 0.2
మధుర	94	79	...	2.1	- 4.1
పాంబట్	85	78	...	0.2	- 0.8
పాలంకోట	0.4	- 0.8
తిరువేండ్రము	79	77	0.1	80.4	+ 6.6
కొచ్చికో	88	75	0.4	72.1	+ 10.8
కాలికట్టు	81	74	0.6	95.4	+ 18.5
మంగురూరు	88	74	0.9	115.2	+ 24.3
తెంగురూరు	78	66	0.6	4.1	- 6.8
మేర్కార	65	61	2.3	98.4	+ 11.4
కొడైకనాథ్	62	52	0.1	14.7	+ 8.6
కూనూర్	69	59	+	8.6	

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో 0.9" గోపాలపురంలో 0.8" కాకినాడ విశాఖపట్టణములలో 0.1" వర్షించెను. ముఖ్యగానున్నది. విశాఖపట్టణమునుండి దక్షిణముగ పగటివేడిమి 67 మైలులు 18 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి కాకినాడలో 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

కడప:—కర్నూలులో 0.9" కడపలో 0.2" వర్షించెను. అనంతపురం బళ్లారిలో చినుకులు బడెను. ముఖ్య దట్టముగానున్నది. పగటివేడిమి 5 మైలులు 11 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి కర్నూలులో 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూటకము:—మద్రాసులో 0.6" నెల్లూరులో 0.1" వర్షించెను. కడపూరులో చినుకులుబడెను. నెల్లూరులో పగటి రాత్రివేడిమి 12. 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

పి. ఆర్. చిదంబర అయ్యర్,
సహాయవాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

మరిజ్యోతిషాలయము,

గుంటూరు

ఇది మంచి ఖ్యాతివహించిన గొప్ప జ్యోతిషులచే స్థాపింపబడినది. ఇందు గొప్ప బహుమతులు సర్దిఫేట్లు, కప్పు పొందినవారున్నారు గలరు. వీరి ప్రశ్న ఫలములా అమోఘములు. మహారాష్ట్రములా నిర్దుష్టములు, జాతకములు, విషవృక్షములు, నిరాశుటములు, లగ్న స్థుట, గ్రహస్థుట, భావస్థుట మోడకవర్ణ అప్తకవర్ణ, వడ్డలాది సాధనలతో శాస్త్రసమ్మతముగా సంపూర్ణజాతకము లుండును.

తేలు:—3 ప్రశ్నలకు ఏకకాలమున రూ 1. మహారాష్ట్రములకు రూ 2. టాకీ జాతకములు నాడీమాదిరివి రూ 5. ప్రశ్నను బట్టిగాని జన్మకోటిని బట్టిగాని సంవత్సరంధం రూ 3. సంపూర్ణజాతకములు:—సంవత్సరంవారి రూ 20. అంతర్దేశ వారి రూ 30. విదేశవారి రూ 60.

ముఖ్యగమనింపు:—జన్మదినము తెలియనివారికి రేఖసహాయముతో జాతకములు వ్రాయబడును. ప్రత్యేకము రూ 5.

సానికవార్తలు

ఒక ఆత్మహత్య:—పెరంబూరులోని యం. యస్. యం. ప్రైవేట్ వర్క్స్ సాఫ్టువేరు ఫిట్టరుగా పనిచేయుచుండిన ప్రాన్సిస్ అను ఆంగ్లో-హిందవుడు విషము పుచ్చుకొన్నందున జనరలు ఆస్పత్రియందు నిన్న చనిపోయెను. ఇతడు ధనలేమిచే బాధపడబాలక లైసాను అను ద్రావకము పుచ్చుకొనెను.

జగన్నాథభక్త సభ ఎగ్జూరు:—ఈ సభ వారి యాజమాన్యమున ఈ నెల 25 తేదీని సాయంత్రము 4-15 గంటలకు ఎగ్జూరు హోలోడ్డునందుగల వేదవిలాస మందిరమున వేణుగానవినోదము జరుపబడును. నాగరాజరావుగారు వేణుగానము, మధుర సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్గారు ఫిడెలు, వేణునాయకర్ గారు వ్యవంగము, సీతారామయ్యగారు మోర్సింగు.

రాకపోకలు:—సి. తాడులింగంగారు కోయంబట్లూరు వ్యవసాయకళాశాల ప్రిన్సిపాలు నేటి యదయమునకు మద్రాసు వచ్చిరి.

సర్ మహమ్మద్ ఉస్మాన్ గారు గతరాత్రి మధుర కేసిరి. కల్నల్ మెగాగారు బొంబాయికి మద్రాసునుండి గతరాత్రి యేగిరి. పి రచటినుండి ఇంగ్లండునకు బోయెదరు.

సర్ సి. వి. రామన్ గారునూ వారి సతీయను నిన్నరాత్రి తెంగురూరున కేసిరి. సర్ సి. వి. రామస్వామి అయ్యర్గారు ఏలూరున కేసిరి.

డా॥ వరదరాజులు నాయుడుగారి యుపన్యాసము:—ఈనెల 26 తేదీని సాయంత్రము 5-30 గంటలకు గోటేలుహాలునందు డా॥ పి. వరదరాజులు నాయుడుగారు "వ్యవహారము"నుగూర్చి యుపన్యాసించెదరు. కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు రధ్యక్షత వహించెదరు.

నాయుడుగారి ప్రకటన

డా॥ పి. వరదరాజులు నాయుడుగారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—తమిళనాడు మహాసభాధ్యక్షత కెన్నుకొనబడిన శ్రీయత వల్లభాయినపేటగారికిని శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారికిని సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి తీవ్రవిధానము సంభించినందున వేదాధ్యయన జరుగు సభకే సేను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్థానము నెదిరించుటకు నిశ్చయించితిని.

శారదాబిల్లులు బలపరచుటకు సభ

హరిలిాస శారదాగారి వివాహ బిల్లులు బలపరచుటకు గాను మద్రాసు యువకసంఘ యాజమాన్యమున కేపు కేనివారము 24 వ తేదీని సాయంకాలము 5-80 గంటలకు గౌతలే హాలునందు ఒక గొప్పసభ జరుగును. డా॥ యస్. ముత్తులక్ష్మిరెడ్డి యం. యల్. సి. మద్రాసు శాసనసభ ఉపాధ్యక్షురాలు సభాధ్యక్షత వహించెదరు. శ్రీమతి, యస్. విశాలాక్షి అమ్మో శ్రీమతి అలిమేలు మంగళాయారమ్మో శ్రీమతి దుక్కేణి లక్ష్మీపతి, యామసీపూర్ణలికమ్మ భగీరథ శ్రీరామన్ డా॥ నల్లకే మొదలియార్ మైలై రత్న సభాపతి మొదలియార్ గార్లు ఉపధ్యసించెదరు. మద్రాసు యువకులెల్ల ముఖ్యముగా సమావేశమునకు రావార్థితులు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

సెనెటు ఎన్నికలు

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ రిజిస్ట్రార్ గారు బెజవాడనుండి యీనెల 22 తేదీని యిట్లు వాయుచున్నారు. అఫీలియేటెడ్ కాలేజీల తరపున తెలుగుప్రతినిధిగ నొకరిని ప్రావ్యుభిద సంస్థల తరపున నొకప్రతినిధిగ నొకరిని ఉత్తర భాషప్రతినిధిగ నొకరిని ఆయానియోజక వర్గములవారు ఎన్నుకొనవలసినదని యీనెల 27 తేదీ భార్యసెంటుబార్డి గెట్టునందు ప్రకటింపబడును. రాబోవు సెప్టెంబరు 6 తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలలోగా నామినేషను చేపర్లు రిజిస్ట్రార్ గారి కందునట్లు చేయవలెను.

నూతనముగా నిర్మింపబడు బొసాటో భవనముయొక్క వైకప్ప కూలుట

15 కూలీలకు గాయములు

మద్రాసు, ఆగస్టు 23:—నిన్న మధ్యాహ్నము సుమారు 8 గంటలకు మాంటుకోట్లనందు నూతనముగా కట్టుచుండు బొసాటో భవనము తటాలున కూలెను. ఈ ప్రమాదముచే అచట పనిచేయుచుండిన 15 గురు కూలీలకు గాయములు తగిలినవి. ఈ కప్ప పడునయమున యీ కూలీలు ఆకప్ప వైభాగమున పనిచేయుచుండిరి. వీరితో నలుగురు మొగవారికిని యిద్దరు స్త్రీలకును తీవ్రగాయములు తగులుటచే వీరిని తక్షణమే జనరలు ఆస్పత్రికి గొంపోయిరి. స్వల్పగాయములు తగిలిన మరి 5 గురు కూలీలనుకూడ వైద్యశాలకు గొంపోయిరి. గాయము తగిలినవారు నెమ్మదిగా నున్నారని వార్తవలన తెలియవచ్చుచున్నది.

బొసాటో భవనప్రమాదమున గాయములు తగిలి జనరలు ఆస్పత్రిలోనుండిన వారిలో 4 గురు స్త్రీలు తప్ప తిమివారు నెమ్మదిగాంచుటచే వీరు ఆస్పత్రినుండి విడుదలగాంచిరి. ఒక స్త్రీ మాత్రము విషమస్థితియందున్నది. డిప్యూటీ కమిషనరు లాలిగారు యీ ప్రమాదము జరిగిన ప్రదేశము వచ్చిచూచిరి. పోలీసువారు విచారణ జరుపుచున్నారు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రముహాసభలు

ఆహ్వానసంఘము యేర్పాటులు

(స్వీయవిలేఖరి)

బెజవాడ, ఆగస్టు 23:—నిన్న సాయంకాలము న గ ర కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగెను. సెప్టెంబరులో ఆంధ్రరాష్ట్ర సభలు జరుపుటకు తగు యేర్పాటులుచేయ ఆహ్వాన సంఘము ఏర్పడెను. ఆంధ్రరాష్ట్ర రాజకీయ సభావ్యవసంఘమునకు తాత్కాలిక కార్యదర్శులుగ అయ్యిరి వెంకటరమణయ్యగారును, మహాసభకు కె. రామమూర్తిగారును ఎన్నుకొన బడిరి. (తం.లి.)

అధ్యక్ష సూచన

గుంటూరు సభ్యుల శిఫార్సు

గుంటూరు, ఆగస్టు 20:—గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శియగు ను. వెం. పున్నయ్య శాస్త్రిగారును, కడప జిల్లా కార్యదర్శియగు కె. సుబ్రహ్మణ్యంగారును, రాష్ట్రసంఘ సభ్యులగు ఎం. వెంకట్రాజు, ఎల్. అంకమ్మ చౌదరి, కె. వి. హనుమంతరావుగారును యీ దినన విన్నపము ప్రకటించుచున్నారు.

"ఆంధ్రరాష్ట్ర సభలు సెప్టెంబరు చెండవారము ప్రారంభమున బెజవాడలో జరుగును. లాహోరు కాంగ్రెసు మహాసభ జరుగుటకు పూర్వము జరుగుచుండుట చేతను మన రాష్ట్రపు నూచనలు లాహోరునకు పంపవలసియుండుట చేతను యీసారి రాష్ట్రసభ లెంతేని ప్రాముఖ్యమయినవి. ఆంధ్రరాష్ట్రము ఎల్లప్పుడును స్వాతంత్ర్యమునే బలపరచుచున్నది. ఇక ముందు గూడ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున కనుకూలముగనే నూచింపగలదు. కావున సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు పూర్తిగ ప్రచారము జేయుచున్న వారే మనకు మార్గదర్శకులుగ నుండవలెను.

"ఆంధ్రరాష్ట్ర సభలకు వైరాష్ట్రమువారిని అధ్యక్షులుగ ఆహ్వానించుట కొందరికి యిష్టములేకున్నది. బయటివారే అధ్యక్షులగునో బాను సుబాసుచంద్రబోసుగారిని ఎన్నుకొనవలసినదిగా జిల్లాసంఘము లన్నింటిని మేము కోరుచున్నాము. బోసుగారు స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు బలవత్తరముగ ప్రాప్తు. త్యాగశీలురు. కేడు మన దేశపు యువకులందరిని ఆకర్షించిరి. స్వాతంత్ర్యోద్యమమునందు ఆంధ్రయువకులకు ప్రోత్సాహ మొసంగగల వారు వారి కక్ర. సభకు ఆంధ్రుడే అధ్యక్షుడు గ నుండవలెనన్న చోర రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శియగు ఎన్. వి. యల్. నరసింహంపంతులుగారిని ఎన్నుకొనగోరుచున్నాము. వైసుకుమిషను వారు గుంటూరు వచ్చినపుడు నరసింహరావుగారు తగుజబాబు చేప్పిరి. స్వాతంత్ర్యముకొరకు నిలచిన కొలదినుండి ఆంధ్ర నాయకులలో వీరికరు. వైయిద్దరి మంచిచెడ్డలను మేమిచట చర్చించుటలేదు. ఎన్నుకొనునపుడు లోటులేకుండ ఎన్నుకొనవలెను. మేముకోరునదేమన బయటవారిసే యెన్నుకొన్నచో సుబాసుబోసుగారిని 'ఆంధ్రులనే ఎన్నుకొనవలసినచో' నరసింహరావు గారిని ఎన్నుకొనవలసిన జిల్లాసంఘములకు శిఫార్సు జేయుచున్నాము. (శ్రీ వైసు

రాయల్ కార్మికవిచారణసంఘము

విచారించవలసిన విషయములను అధ్యక్షుడు ప్రకటించుట

భారతదేశములో కార్మికపరిస్థితులను విచారించుటకు విట్టిగారి యధ్యక్షతన నియమింపబడిన సంఘము ప్రశ్నావళిని ప్రకటించినది. ప్రశ్నావళిలో పనివారిని చేర్చుకొనుట, అజమానము, పనివారికి యిండ్లసౌకర్యములు, ఆరోగ్యము, రక్షణ, విద్య, పరిహారము, గనులలోను, ఫ్యాక్టరీలలోను, రైల్వేలోను పనివారిస్థితిగతులు, స్త్రీలు, యువకులు, పిల్లల కొనసంగు సౌకర్యములు, వారి కష్టసుఖములు, పనివారికూలీ, పనివారికిని యజమానులకును వచ్చు తగాదాలనుగురించి వివిధప్రశ్నలు గలవు. వీనికనుగుణించిన విషయములనుగూర్చి అనుభవముగలవారు, లెక్క దాఖలాలతో ప్రత్యుత్తరములు 29 సెప్టెంబరు 25 తారీఖులోగా పంపుకొనవలెనని సంఘమువారు కోరుచున్నారు. ప్రతిఒక్కరూ అధ్యక్షుడు పంపిన ప్రకటన నిన్న ప్రకటించబడెను.

ఒకటవ అనుబంధము

విచారించవలసిన విషయములు

పారిశ్రామిక ప్రతిష్ఠాపనలయందలి కార్మిక పరిస్థితులను, బ్రిటిష్ ఇండియాలోని కాఫీ తేయాకు మున్నగు తోటలయందలి కార్మికపరిస్థితులను వానిలో పనిచేయుచున్నవారి యోగ్యతలు, శక్తి సామర్థ్యములు యజమానులకును పనివారికినిగల సంబంధములను విచారించి నివేదించుట.

మ.రా.—పారిశ్రామిక ప్రతిష్ఠాపన అనుపదము వాషింగ్ టన్ అనుష్ఠానములలోని మొదట నిబంధనయొక్క అర్థము ననుసరించియుండును. ఆ నిబంధన యిట్లున్నది.

“ఈ కన్వేషన సంవత్సరములో పారిశ్రామిక ప్రతిష్ఠాపనలో యీ క్రిందివి చేరియున్నవి.

1 గనులు, క్వారీలు, భూమిలోనుండి లోహము లను తీయుటకై ఉద్దేశింపబడిన యితరపనులు.

2 వస్తువులు చేయుటకును, మార్పుటకును, పరిశుభ్రపరుచుటకును, చెడిపోయినవానిని బాగుచేయుటకును, అలంకరించుటకును చేర్చబడిన పరిశ్రమలు,

వీనిలో విద్యుచ్ఛక్తి సృష్టించుటకును, నావలను కట్టుటకును చేర్చబడిన కర్మాగారములు చేరియున్నవి.

3. కట్టడములు. పునర్నిర్మాణములు, వాని పోషణ, బాగుచేయుట, మార్పుట, రైల్వే, ట్రాంబండ్లు, సౌకర్యములు, కాల్యలు, రోడ్లు, కొంచులోనుండి తొలచిన మార్గములు, మరుగు కాల్యలు, తంటి, టెలిఫోన్ గాస్, మొదలగు వానికై ఉద్దేశింపబడిన ప్రతిష్ఠాపనలు.

(4) రోడ్డుమీద, రైలుమీద, సముద్రముమీద, కాల్యలమీద ప్రయాణముచేయుటకు ఉద్దేశింపబడిన కంపెనీలు, వీనిలో మనిషి మోసుకొనిపోవుట మినహాయించబడినది.

పరిశ్రమకును వాణిజ్యము, వ్యవసాయమునకును గల భేదమును ఆయా దేశములలోని ప్రభులు నిర్ణయించవలెను.

పనివారిని నియమించుట.

(1) కార్మికుల ఉత్పత్తి స్థానము. (క) ఇతర స్థలములకు వెళ్ళి పరిమాణము. (ఖ) ఇట్లు యితర ప్రదేశములకు వెళ్ళుటకు కారణములు. (గ) ఇతర గలిన మార్పులు.

(2) గ్రామములతో రాకపోకలు, సంబంధములు. (క) పనివారు ఎప్పుడెప్పుడు, ఎంతవరకు గ్రామములకు వెళ్ళుచుండురు. (ఖ) క్లిష్టమగు కార్మిక బలగముయొక్క పరిమాణము.

(3) పనిచేయువారిని నియమించు పద్ధతులు. (క) ఇప్పుడు అమలులో నున్న పద్ధతులు. (ఖ) అభివృద్ధిచేయుటకు నూతనములు. (గ) పనివారిని చేర్చుకొనుటకు గల ప్రతిష్ఠాపనలు.

(4) స్థాపించుట యోగ్యమా? (అ) ఆవరణమునకు పద్ధతుల శిక్షాకర్మములు.

(5) పట్టుబడినవిషయము అస్థిరమగుటవలన గలుగు ఫలితము, పరిమాణము.

(6) నావికులకు ఉద్యోగము లిచ్చుట. (క) ఇప్పుడు అమలులోనున్న పద్ధతి. (ఖ) కలకత్తాలో చేయబడిన మార్పుల ఫలితము. (గ) అభివృద్ధికి నూతనములు.

(7) ఆసామిలో పనివారి నియోగము. (క) అజమానమునకిది అడ్డంకిగాను అవసరము. (ఖ) ప్రస్తుతము అమలులోనున్న పద్ధతి, దాని నిర్వహణము. (గ) ఆసామి లేవరు పోర్టు చేయుచున్న పని, దానిలోనున్న పథ్యము. (ఘ) ఇప్పుడు ఆసామిలోనున్న పథ్యము యొక్కయు, పద్ధతి యొక్కయు లోపములు. (బి) దాని స్థానమున చేయదగిన మార్పులు.

(8) నిర్వాహకము. (క) పరిమాణము, స్వరూపము. (ఖ) (1) పిల్లలందరి కిచ్చించుటచేతను, బర్తర్హుచేయుట చేతను

యెంతవరకు చేర్చబడినది. (2) స్వయముగా మానుకొని పోవుటవలన నెంతవరకు గలిగినది. (3) యితర కారణములవలన నెంతవరకు గలిగినది. (గ) నిరుద్యోగియుల కష్టములను తొలగించు పద్ధతులేవి. (ఘ) నిర్వాహకముయొక్క భీమా. (బి) నిరుద్యోగము విషయమై అంతర్జాతీయ కన్వేషన నును అమలుపరుచుట.

(8) కార్మిక ప్రతిష్ఠాపనలో పనిచేయువారు. (క) ఉద్యోగములో నుండు కాలపరిమితి. (ఖ) అప్పుడప్పుడు పనికి వచ్చు పరిమాణము. (గ) పనికి 24 గంటలు.

(9) ఇందుకు కారణము, దీని స్వరూపము, పరిమాణము (అ) ఒక ఋతువులోనే నా? ఎప్పుడుబట్టిన నష్టమేనా? (3) నష్టమును కూలీ, కాలము.

(9) 1850 సంవత్సరమున చేసిన ‘అప్రెంటిస్ శు ఆక్ట్’ దాని ఉపయోగము.

2 అధికారుల నియోమకము

(10) పరిపాలనాసంబంధ మైనట్టియు, కాళుకు సంబంధించినట్టియు వివరములు.

(11) అజమానము చేయు ఉద్యోగియులు. (12) అజమానము చేయు పెద్ద ఉద్యోగియుల యొక్కయు చిన్న ఉద్యోగియుల యొక్క నియోమకము.

(1) ప్రస్తుతము అమలులోనున్న పద్ధతులు. (2) కార్మికులకు శిక్ష నొసగుటకును తీతము హెచ్చుకేయుటకును గల సౌకర్యములు.

(13) అధికారులకును, సాధారణులకును గల సంబంధములు. (క) సామాన్యముగా నుండు సంబంధములు. (ఖ) చిల్లర పనికై వినియోగింపబడు పద్ధతియొక్క మంచిచెడ్డలు. (గ) కార్మికకమిటీలు వాని నిర్మాణము పరిమాణము ఫలితములు. (ఘ) కార్మికకాన్సిల్లు, పారిశ్రామిక కాన్సిల్లు.

(14) పనివాండ్లు చేయుపని నియమించువాడు, చిల్లర పని, కాంట్రాక్టు, హాజరు పట్టి. (క) ఎవరు వీని నుంచుదురు. ఎవరు తనిఖీ చేయుదురు. (ఖ) కూలీని ఎవరు యెట్లు-యిచ్చుచున్నారు.

(15) మధ్యవర్తులగు కంట్రాక్టరులు. (గ) కాంట్రాక్టుకు యిచ్చు పనియొక్క స్వరూపము, పరిమాణము. (అ) కంట్రాక్టరులు యింకొకరికి కంట్రాక్టు యిచ్చు పరిమాణము. (3) కార్మికులపై అజమానము చేయు పరిమాణము. (ర) ఫలితములు.

3 గృహనిర్మాణము

(16) ఎంతవరకు పనివారికి గృహనిర్మాణ సౌకర్య మొసంగబడుచున్నది. (గ) యజమానులచేత (అ) గవర్నమెంటు, యితర ప్రతిష్ఠాపనలచేత. (3) స్వతంత్రులగు భూస్వాములచేత. (ర) స్వయముగా కార్మికులచేత.

కార్మికుల నివేషణలములను సంపాదించుటకు సౌకర్యములు.

(18) ప్రతి విభాగమునందు కార్మికుల వసతికి చేయబడు సౌకర్యములు. (గ) పనివారి కోర్కెలను యెంతవరకు మంజూరు చేయుచున్నారు. (అ) ఆరోగ్యమును కాపాడుటకై ఎట్టి సౌకర్యముల నిచ్చుచున్నారు. (3) దీపములకు, నీటివసతి మొదలగు సౌకర్యముల నెట్లు చేయుచున్నారు.

(19) ఉన్న వసతులను కార్మికులు యెంతవరకు ఉపయోగించుకొనుచున్నారు.

(20) వివిధ విభాగములలో అడ్డ యెట్లు పుచ్చుకొనుచున్నారు.

(21) గృహపనికి సంబంధించిన యితర విషయములు. (గ) ఇతరులకు అడ్డెక్టుట, (అ) ఇతరపనులు చేయువారికి కార్మికుల యిల్లు నిచ్చుట. (3) ఇంటినుండి వెళ్లి పొమ్మని చేప్పుట.

(22) పారిశ్రామిక స్థలములయందు ఈ యిండ్లవలన కార్మికుల నైతికతలములేనా? వీనిని బాగుపరుచుటకు మార్గములేనా?

ఆరోగ్యము

(23) పనివారి ఆరోగ్యము సామాన్యముగా యెట్లున్నది:-

1. మరణసంఖ్య 2. జననసంఖ్య-పిల్లలలో చావులు రిజిస్టరు చేయుపద్ధతులు 3. ఏ పరిస్థితులలో పనివారు పనిచేయుచున్నారు. ఎ. కర్మాగారములలో బి. ఇండ్లవద్ద 4. భోజనము 5. దేహదార్శ్యము 6. పారిశ్రామిక నగరములలో స్త్రీల సంఖ్య పురుషులసంఖ్య మారుచుండుటవలన ఫలితములు 7. ఇండ్లకు చావులకు గల సంబంధము.

(24) వైద్యసహాయము 1. యజమానులవలన 2. ప్రభుత్వమువలన 3. ఇతరులవలన 4. స్త్రీడాక్టరులు, మంత్రసానులు, దాదులు నియామకము.

(25) వైద్యసహాయము పురుషులచేతను, స్త్రీలచేతను యెట్లుపయోగింపబడుచున్నది.

26. పారిశుద్ధ్య సంబంధమైన యేర్పాటులు. (1) కర్మాగారములలో, (2) గృహములలో, (1) పాకీదొడ్లు, (2) త్రాగు నీళ్లు, (3) స్నానమునకు, బట్టలు ఉడుకుటకు సౌకర్యములు.

27. ప్రభుత్వమువారి అజమానమున యొక్క పరిమాణము. (1) ప్రత్యేక స్థలములయందు ఆరోగ్యసంఘముల పని, (2) తోటలలో అజమానము, (3) మిల్లులలోను, యితర పారిశ్రామిక స్థలములలోను.

28. ఫ్యాక్టరీస్, మైన్సు ఆక్టు నిబంధనలు యీ కాలమున కెంతవరకు తగియున్నవి. (1) ఫ్యాక్టరీలలో నీతోష్ణస్థితి నియమకము, (2) ప్రతి యంత్రాలయములలో ఆర్డర్లను నియమించుట, (3) రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు యిందువిషయమై చేసిన ప్రయత్నములు, (4) ఫలితములు.

29. రోగము. (1) పారిశ్రామిక సంబంధములగు రోగములు, (2) కలరా, చలిజ్వరము మొదలగు రోగముల వ్యాప్తి.

30. వాది భీమా. (1) అంతర్జాతీయ కార్మిక కన్వేషనము తగియున్నదా? (2) ఇతర పద్ధతులను అమలులో పెట్టుట వీల, (3) పాశ్చాత్యవధులు పుచ్చుకొనకపోవుట యనెడి కష్టము నెట్లుతొలగించుట. వైద్యులు చాలకపోవుట, కార్మికులు యితరస్థలములకుపోవుట, ఆర్థికపరిస్థితులు వీనికి బ్రతికెయిదేమి?

31. ప్రమాదల కివ్వదగిన లాభములేవి. 1. ఇప్పటి పద్ధతు లెట్లు పనిచేయుచున్నది. 2. కేంద్ర, రాష్ట్రీయ బిల్లుల చరిత్ర. 3. కాపనము వీలగునా.

II యోగక్షేమము (ఆరోగ్యము, గృహనిర్మాణము, విద్యకాక)

32. కార్మికుల యోగక్షేమమునకై చేసిన పనియొక్క పరిమాణమేమి? 1. యజమానులవలన 2. ఇతర ప్రతిష్ఠాపనలవలన.

33. యోగక్షేమమునకై ఉద్యోగియులను, నియోజించుట

34. ఇతర యోగక్షేమ ప్రచారముయొక్క స్వరూపము 1. యజమానులవలన 2. ఇతర ప్రతిష్ఠాపనలవలన 1. ఫలహారాదికములకు సౌకర్యములు 2. వ్యాయామము, విశ్రాంతి; వినోదములకు సౌకర్యములు 3. ఇతర కార్యక్రమము

35. కలిగిన ఫలితములు

36. యజమానులచే కల్పించబడిన విద్యాసౌకర్యములు. 1. పెద్దవారికి 2. సగము పనిమాత్రమే చేయువారికి 3. పనివారి పిల్లలకు 4. ఎంతవరకు ఉపయోగింపబడుచున్నది.

37. వార్షికములో సహాయమునకై యేమి యేర్పాటులు జరిగినవి. వార్షికము రాకమునపే చాలించుకొనునో, నెట్టి సహాయము చేయబడుచున్నది.

38. గని పనివాండ్ల యోగక్షేమనిధి స్థాపించుట యెంతవరకు వీలగును. ఎంతవరకు ఉచితము.

VI విద్య

40. పారిశ్రామిక స్థలములయందు సామాన్య విద్యకై సౌకర్యములు. 1. నౌకరిలో లేని పిల్లలకు 2. ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేయు పిల్లలకు 3. వయసు ముదిరినవారికి.

41. పారిశ్రామిక, వృత్తి విద్యలకై సౌకర్యము

42. పనివారి జీవనమునందును వారి పనియందును విద్యయే మార్పులు గలుగజేయును.

VII రక్షణ

43. ఫ్యాక్టరీలలోను, గనులలోను, ఇనుపదారులమీదను నౌకా నిర్మాణ స్థానములయందును ప్రస్తుతము అమలులోనున్న నిబంధనలు.

44. ఫ్యాక్టరీలు, గనులు, చెరువులు వానానిర్మాణాలలో గాములు తగులు వివరములు.

కారణములు

46. గాములు తగులుకుండా యేర్పాటులు.
47. 'నాకా'లెక్కలే పెడు' ప్రతిష్టాపనలలో చెబ్బలు.
48. ప్రాథమిక చికిత్స, వైద్య సహాయము.
49. అజనాయిషీ కఠినముచేయుట. నిబంధనలను కఠినముగా అమలులో నుంచుట. 1. పరిశ్రమలో సామాన్యముగా 2. కొన్ని ఋతువులలో మాత్రమే జరుగు పరిశ్రమలలో.
50. పనిచేయు కాలమువలన, అరోగ్యము, గాలి మొదలగు వానివలన కార్మికుల క్షేమము యెట్లు మారుచున్నది.

8. కార్మిక పరిహారము

51. కార్మిక పరిహార చట్టము. 1. ఎంతవరకు ఉపయోగపడుచున్నది. 2. పరిహారము కోరు పరిమాణముతో సామ్యము. 3. పరిశ్రమకు దీనివలన గలుగు లాభాలాభములు. 4. భీమా చేయుటకు పీల్చు యంతరం కున్నది. ఎంతవరకు ఉపయోగపడుచున్నది. కార్మికుల కవి యెట్లుపయోగపడుచున్నది. 5. నిర్బంధముగా భీమాచేసికొనవలసినదని యజమానులు చెప్పవచ్చునా, లేదా?

52. ఇతరవృత్తులకు చట్టమున వర్తింపజేయవచ్చునా? ఇట్లు రక్షింపబడిన పనివారు దివాలా కాకుండ యేపిల్లు కల్పింపబడవలెను.

53. ఈ చట్టములోని మరతులు యీ క్రిందివాని కెట్లు తగియున్నవి? 1. పరిహారము నిచ్చు అంతరములు. 2. పరిహారము మంజూరు చేయుటకు పద్ధతులేవి? 3. పారిశ్రామిక వ్యాధులు. 4. పరిపాలనాపరమము. 5. ఇతరవిషయములు.

54. 1880 సంవత్సరములో చేసిన ఎంప్లాయర్స్ అండ్ లాబర్స్ అక్టామాదిరి చట్ట మింకొకటి చేయుటవలన లాభముండునా? కాలపరిమితి (క) ఫ్యాక్టరీలు

55. వారమున కెన్నిరోజులు పనిగలదు? రోజున కెన్నిగంటలపని? 1. సామాన్యము, అనగా ఆచారమువలన గాని, ఒడంబడికవలనగాని నిశ్చయింపబడినట్లు 2. ఇప్పుడు అమలులోనున్న పద్ధతి, అనగా నిర్దిష్టమగు కాలమున మించిన దానితో సహా, 3. పనివారు పనిచేయుచున్న సమయమునకును మరల పనిచేయుటకు నియమింపబడు సమయమునకును గల సంబంధము.

56. వారమున కెన్నిరోజులు పని.
57. 60 గంటలు పనిచేయవలె ననునియమమువలన ఫలితములు. 1. పనివారిపై. 2. పరిశ్రమపై.

58. దై నమున కింతకంటె హెచ్చుగంటలు పనిచేయరాదను నియమముయొక్క ఫలితము.

59. ఇన్నిగంటలకుపైగా పనిచేయరాదను నిర్ణయమున తగ్గించుటకు పీలగునా?

60. విక్రాంతిసమయము. (1) ప్రస్తుత మెట్లున్నది. (2) అలసటతీర్చుకొనుట కెంత (3) పనివారి భోజనమునకెంత (4) చట్టము యంతరం తగియున్నది. (5) ఫ్యాక్టరీపనిచేయుచున్న సమయములో పనిచేయవలసిన గంటలు హెచ్చా, తగ్గాయెట్లు తగియున్నవి? ఎన్నిక కెల్ల లిచ్చుచున్నారు.

61. విక్రాంతి దినములు. 1 ఇప్పటి ఆచారము. 2 చట్ట మెంతవరకు తగియున్నది.

62. మరతుల మినహాయింపు. వానిని ఉపయోగించు పద్ధతి యెట్లున్నది.

ఖ. గనులు

63. వారములో కెన్నిగంటలుపని. రోజు కెన్ని గంటలు పని. 1 సామాన్యము, అనగా ఆచారము వలనగాని, ఒడంబడికవలనగాని నిశ్చయింపబడినట్లు. 2 ప్రస్తుతము జరుగుచున్న పద్ధతి, అనగా కాలపరిమితికంటె హెచ్చుగంటలు పనిచేయుటతో సహా. 3 పనివారు పనిచేయుచున్న కాలము నకు మరల పనికి రావలసిన కాలమునకును గల సంబంధము.

64. వారమున కెన్నిరోజులు పని.
65. గంటల నియమమువలన గల ఫలితములు. 1 పనివారిపై. 2 పరిశ్రమపై.

66. ఇంతకంటె హెచ్చు గంటలు పనిచేయరాదని నియమించుట పీలగునా?

67. కొంతమంది రోజున కెన్ని గంటలు, పని చేయవలెను. మరికొందరు మరికొన్ని గంటలు పనిచేయవలెను అని నిర్ణయించు చట్టము యెట్లుతగియున్నది.

68. రోజు కెన్నిగంటలకంటె హెచ్చుపని చేయరాదని నిర్ణయించుట పీలగునా?

69. విక్రాంతి కాలము. 1 అలసట కెంత. 2 పనివారి భోజనమున కెంత. 3. కెల్లల సంతకం యెంత.

70. విక్రాంతి రోజేది.

71. ప్రస్తుతము అమలులోనున్న మరతులు తగియున్నవా?

72. మరతులను మినహాయించుట, వానిని ఉపయోగించు కొను విధము.

X. రైల్వే

73. వారమున కెన్ని గంటలు పని. 1. సామాన్యము, అనగా ఆచారమువలన గాని, ఒడంబడికవలనగాని నిశ్చయింపబడినట్లు. 2. ఇప్పుడు జరుగుచున్నది. అనగా కాలపరిమితికి హెచ్చుపనిచేయుటతో సహా. 3. పనివారు పనిచేయుచున్న కాలము పనివారు మరల పనికిరావలసిన కాలమునకు సంబంధము.

- (74) వారమున కెన్నిరోజులుపని.

- (75) అంతర్జాతీయ లేదా కన్వెన్షను యీ క్రింది విషయములలో నెట్లు వర్తించుచున్నది. 1. గంటలు 2. విక్రాంతి రోజులు.

- (76) విక్రాంతి 1. అలసటతీర్చుకొనుట కెంత 2. భోజనమునకెంత 3. కెల్లల సంతకం యెంత.

- (77) నియమించుటకుగల పీల్చు ఘ. ఇతరవ్యాపారములు 1. తోటలు 2. నాకానిర్మాణసాధనములు 3. ఇతరపారిశ్రామిక ప్రతిష్టాపనలు.

- (78) వారముల కెన్నిరోజులు పని, రోజు కెన్నిరోజులు పని 1. సామాన్యము, అనగా ఆచారమువలనగాని ఒడంబడికవలనగాని నిశ్చయింపబడినట్లు 2. ఇప్పుడు జరుగుచున్న పద్ధతి యేది 3. పనివారు పనిచేయుచున్న సమయమునకును మరల పనికిరావలసినసమయమునకును గల సంబంధము.

- (79) వారమున కెన్నిరోజులుపని.

- (80) నియమముయొక్క డౌచిత్వము. స్త్రీలు, యువకులు, పిల్లలకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు (క) ఫ్యాక్టరీలు.

- (81) ఉద్యోగవిషయమై 1922 సంవత్సరపు చట్టము యొక్క ఫలితము.

82. ఫ్యాక్టరీలకు పనిపిల్లలను రానిచ్చుట.

83. స్త్రీలచాకిరివిషయమై నిబంధన లెట్లు తగియున్నవి.

84. పనిపిల్లలవిషయమై యీ క్రిందివానిలో యెట్లువర్తించుచున్నవి. (1) పిల్లల పనిసమయముయెడల వారివిక్రాంతి విషయమై, (2) వయస్సుయొక్క కనీస గరిష్ఠతలు.

85. ఒకరోజున పిల్లలను రెండు ప్రత్యేక కర్మాగారములలో నియమించుట.

86. యువకులకు శిక్షగరవులు. ఏకర్మాగారములోనైన పనిచేయుట, ఒకరినద్ద పనిచేయుకొనుటకు గల సౌకర్యములు.

87. వయసు వచ్చినమీదట బాలరను పంపివేయు పద్ధతి.

88. రోజు కెన్నిగంటలకాలము ఒక జట్టు తరువాత నింకొకజట్టును నియమించు పద్ధతివలన స్త్రీలకు, యువకులకు, పిల్లలకు ఏ లాభనష్టములు గలుగుచున్నవి.

89. చట్టమునకు లోబడియుండని ఫ్యాక్టరీలలో స్త్రీల యొక్కయు, బాలికలయొక్కయు పని. (1) చట్టములోని రెండవసెక్షను (3-బి) ను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమెట్లు ఉపయోగించుచున్నారో, (2) ఈ సెక్షనును విస్తరించుటయొక్క డౌచిత్వము.

(ఖ) గ ను లు

90. 1923 సంవత్సరపు చట్టముల ఫలితము, "సర్టిఫికేషన్" మరతుల యాచిత్వము.

91. స్త్రీలను మినహాయించుట. (1) నిబంధనలెంతవరకు తగియున్నవి, (2) పరిశ్రమకుగలుగు లాభాలాభములు, (3) కార్మికులకు ఆర్థికముగా నెట్టిలాభనష్టములు గలుగుచున్నవి, (4) పనులనుండి తొలగించుట త్వరితముగానా ఆలస్యముగానా?

(గ) ఇతర ప్రతిష్టాపనలు

92. నియమించుటవలన ఆనశ్చ్యకత.

- XI. నావికులకు కాలవలలోనడుచు పడనలలో పనిచేయువారికి సంబంధించిన ప్రశ్నలు.

- 93 పనిచేయు గంటలు.

- 94 భోజనమునకు, ఉంచుటకు, ఒడంబడిక మరతులు మొదలగునవి.

- 95 ఇండియన్ మార్చెంటు సిప్లింగ్ ఆక్టు. 1 ప్రస్తుతపు మరతులు. 2 మార్పుట కావశ్యకత.

XII కూ లి

- 96 మొత్తము పనికి కూలి, చిల్లర పనులకు కూలి, సగటున పనివారి ఆదాయము. 1 పరిశ్రమలో. 2 పరిసర వ్యవ

సాయ ప్రదేశములలో. 3 డబ్బుగా యిచ్చు కూలికిని, ఆదాయములయొక్క విలువకును గల భేదమేమిది.

- 97 ఇటీవల కూలిల చలనములు. 1 హెచ్చు తగ్గులు. 2 ఈ హెచ్చు తగ్గులకు కారణములు. 3 ధరలకును, జీవన ఖర్చుకును సంబంధము (యద్ధతూర్వము, యద్ధానంతరము.) 4 లాభములతో గల సంబంధము.

- 98 గ్రామములకు పంపు ద్రవ్య మొత్తములు.
- 99 ధాన్యరూపముగా కూలినిచ్చు పద్ధతులు.
- 100 కంట్రాక్టులు, సబ్ కంట్రాక్టులు, మే స్త్రీల ద్వారా నిచ్చుటవలన లాభ నష్టములు.

- 101 కూలిని నిర్ణయించు పద్ధతి. 1 ఒడంబడికల వలన. 2 ఇతర పద్ధతుల వలన.

- 102 కాలము మించి పనిచేయుటకును, ఆదివారములలో పనిచేయుటకును కూలినిచ్చు మూల నూత్రమేది.

- 103 కూలి లందరకు ఒక పద్ధతినే కూలినిచ్చు పద్ధతి యొక్క వ్యాప్తి.

- 104 కూలి హెచ్చు తగ్గులవలన కూలిలు దొరకుట యెట్లు మారుచుండును.

- 105 ఇంతకంటె తక్కువ కూలి యివ్వరాదని చట్టము చేయుటయొక్క డౌచిత్వము.

- 104 కోతలు. 1 జీతము మినహా యించుట యొక్క వ్యాప్తి. 2 ఇతర మినహా యింపులు. (3) జరమానాల నెట్లుపయోగపడుచున్నారో, (4) శాసనావశ్యకత.

107. రోజుకూలియా, వార కూలియా, నెల కూలియా? (1) కూలి యంతరకాలమునకు యివ్వబడుచున్నది. (2) ఇచ్చుటకుపూర్వము ఎంతకాలము జరుగుచున్నది. (3) కూలి నిచ్చుటకు కాలనిర్ణయము చేయుటకును, ఆలస్యము కాకుండచేయుటకును శాసనముచేయుట ఉచితమా, (4) అడుగని జీతములను పరిష్కరించుపద్ధతి.

108. ఋణబాధ, (1) గ్రామములలో పారిశ్రామిక సలములలో.

109. బోనస్సు, లాభములను పంపివేయు పద్ధతులు, (1) ఇదివరకు అమలులోనున్న పద్ధతులస్వభావము ఫలితములు, (2) ఈ పద్ధతు లేమూలనూత్రముపై నాధారపడియున్నవి. హెచ్చుపనువులను తయారుచేయుటకా, లాభములకా.

- 110 సంవత్సరమునకు కెల్లలు, ఇతర కెల్లలు. (1) కార్మికులు యంతరకాలము పుచ్చుకొనుచున్నారు, (2) యజమానులు ఎంతవరకు పనివారికి సాయపడుచున్నారు. ఎంతవరకు చూచి యూరకుండుచున్నారు, (3) వెనుకటికూలి బాకీవలన పనివారి కెంత నష్టము.

111. పబ్లిక్ కాంట్రాక్టులలో సరసము కూలియొండవలెనను మరతుండుట మంచిదా, లేదా?

XIII. పనివారి పనితనము

112. పనివారి పనితనములో యిటీవలగలిగిన మార్పులు.
113. భారతీయులకును, యితరదేశీయులలోని పనివారి కినిగల తారతమ్యములు.

- (114) ఈ తారతమ్యములు యీ క్రింది వానివలన నెట్లు మారుచున్నవి. 1. పనివారి చలనములవలన 2. యంత్రముల ఉపయోగమువలన 3. యంత్రసామగ్రిలో భేదమువలన 4. పరిపాలనలో భేదమువలన 5. శిక్షరబలమువలన 6. అరోగ్యమువలన (7) విద్యవలన 8. జీవితపుఖర్చుల ప్రమాణమువలన 9. శిరోష్ఠి స్థితులవలన

- (115) వస్తు నిర్మాణమునకు యీ క్రింది విషయములెట్లు సహాయపడును, ఎట్లుసహాయపడవు. 1. పనిచేయు కాలములో మార్పులవలన 2. పనివారి యితర పరిస్థితులవలన 3. అరోగ్యము, పారిశుద్ధ్యమునకై వెచ్చింపబడు ఖర్చులవలన 4. గృహనష్టతలవలన 5. కూలినిచ్చు పద్ధతుల మార్పులవలన 6. కూలిపరిమాణము భేదించుటవలన 7. శాసన నిర్మాణములవలన 8. భోజనమునలన 9. మత్తుపదార్థముల వలన 10. పరిశ్రమలన గలుగు ఆలసట వలన,

- (116) ఇప్పటికంటె పనివారి పనితనమును వృద్ధిచేయుటకు తగినపద్ధతులు.

XIV కార్మికసంఘములు

- (117) యజమానుల సంఘనిర్మాణముయొక్క వ్యాప్తి పనివారి సంఘములు.

118. ఈ సంఘములవలన పరిశ్రమకు గలుగు లాభనష్టములేవి? పనివారికి గలుగు లాభనష్టములేవి?

119. కార్మికసంఘముల కార్యక్రమ స్వరూప మెట్టిది? 1. పరస్పర సహాయము, పెద్దతనమునందు గలుగు సహాయము-నిరుద్యోగము-జబ్బు-ముసలితనము సమైక్యచేసిన కాలములో జీతమువిషయమై సంఘముల కార్యక్రమము. 2. ఇతర ప్రయత్నములు.

- 120 ప్రత్యేక కార్మిక సంఘములు 1. చరిత్ర 2. పనివారిపై ఖరీ- వారి అజనాయిషీయొక్క పరిమాణము 3. యజమానుల వైఖరి. వారితో సంబంధములు.

121. 1926 సంవత్సరపు 'ప్రీట్' యూనియన్స్ ఆక్టు 1 ఎంతవరకు ఉపయోగపడుచున్నది. 2 ఫలితములు 3 అసహనమున సవరణలు.

122. కార్మిక సంఘములను గురించి పలువిధములను ప్రశ్నలు. 1. యజమానులకును, పనివారికిని రాయబారములు జరుగు పద్ధతులు. 2. ఘన నిర్మాణపద్ధతులను బాగుపరచుటకు యజమానులను, పనివారును కలిపిచేయు ప్రయత్నముల ఫలితములు. 3. సాధారణ కార్మిక సంఘాద్యయము విషయమై స్వ దేశసంస్థానములలోని పారిశ్రామిక ప్రతిష్ఠాపనలలోని పనివారి స్థితిగతులు?

XV పారిశ్రామిక తగవులు

పనివారి సమ్మెలు, పనివారిని యజమానులుపంపివేయుట యొక్క విస్తారము 1-కారణములు. 2- ఎంతవరకు అవిజర గుఱుడును, వాని స్వరూపమేమి? 3- ఒడంబడికలయొక్క స్వభావము, పద్ధతులు పరిశ్రమకును పనివారికిని నష్టము.

124. తగాదా పరిష్కారమునకై పద్ధతులు

1- ఒడంబడిక విచారణలను ఫలితములు 2- అధికారులును, ఆ నాధికారులును, అగు నాం చా యి తి దారులు ఒడంబడికను కుదుర్చుటకు చేయు ప్రయత్నములు. 3- 1860 సంవత్సరమున చేసిన కార్మిక తగవుల చట్టము ఉపయోగ పడుచున్నదా. ఎట్లు? 4- యజమానులకును పనివారికిని తగవులను తీర్చుటకు స్థిరమున సలహాలు. 5- అధికారులకు తమ కష్టములను తెల్పుకొనుటకు గల సౌకర్యములు 6- పారిశ్రామిక కోర్టు, ట్రేడు బోర్డులు జాయింట్ పారిశ్రామిక సంఘములు భారత పరిస్థితులకెట్లు తగియున్నవి.

125 కార్మిక తగవుల చట్టము

126 ప్రభుత్వ వైఖరి 1 కార్మిక సంఘముల యెడల 2 కార్మిక తగవులయెడల

XVI. యజమానధర్మములు, సేవాధర్మములు

127. వర్కు-మెన్సు బ్రిచ్ ఆఫ్ కంట్రాక్టు ఆక్టును రద్దు చేయుటవలన ఫలితము.

128. సామాన్యముగా అమలులోనున్న కాంట్రాక్టు పద్ధతులు.

129. ఈ కాంట్రాక్టులను అమలుపరచుట సివిల్ లా ఎంతవరకు సహాయపడుచున్నది. క్రిమినల్ లా ఎంతవరకు సహాయ పడుచున్నది.

130. 1903 సంవత్సరపు మద్రాసు ప్లాంటర్స్ లేబరు ఆక్టు.

131. కూర్చు లేబరు ఆక్టు.

132. యజమానులయొక్క-యూ, పనివారియొక్క-యూ తగాదాల చట్టము. అది ఉపయోగింపబడుచున్నదా?

XVII. పరిపాలన

133. కేంద్ర రాష్ట్రీయ కానసభలు కార్మిక సంస్థల విషయమై జూపుతైఖరి.

134. అంతర్జాతీయ కార్మిక ప్రతిష్ఠాపన.

1. కన్వెన్షన్లను స్థిరపరచుట, ప్రయోగింపచేయు కాన విశ్వాసము నెడల నడియెట్లు వర్తించును.

135. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము నకును సంబంధములు.

136. వివిధ ప్రభుత్వములలో పరిపాలనాధికారులు ప్రత్యేక కార్మికోద్దోగ్ధియుల పని.

(137) బ్రిటిషు ఇండియాలోను భారతసంస్థానములలోను చట్టములలోను, పరిపాలనలోను గలభేదములు.

(138) ఫ్యాక్టరీలను గురించి చేయుకానములను కార్మికులు తెలిసికొని యున్నారా?

(139) ఫ్యాక్టరీ అజమాయిషీ:— (1) సిబ్బందిచాలునా? (2) వివిధరాష్ట్రములలో నొక్కపద్ధతియన్నదా. లేక వివిధపద్ధతులు? (3) పరిపాలన కష్టముగానున్నదా, సాష్టవముగానున్నదా? (4) కేసులు పెట్టుటవలన గలగు ఫలితములు.

(140) గనుల అజమాయిషీ:— (గ) సిబ్బందిచాలునా (2) పరిపాలన కఠినముగా నున్నదా, సాష్టవముగా నున్నదా? (3) కేసులు పెట్టుట వానిఫలితము.

(141) ఇనుపదారులు:— (ప్రభుత్వమువారి క్రిందనున్నవి. కంపెనీల క్రింద నున్నవి- అధికారుల నియామకమునుగూర్చిన ప్రశ్నలలో నవలంబింపబడు పద్ధతులు.

(142) తోటలు, నాకాళయములు, 3 ఇతరపారిశ్రామిక ప్రతిష్ఠాపనలలో అజమాయిషీ యెట్లున్నది?

XVIII. ప్రచురణశాఖ

143. ఇచ్చుచున్న లెక్కలు. (1) ఎట్లున్నవి? ఎంతవరకు ఉపయోగపడుచున్నవి, (2) వానిని సమహర్ష పద్ధతులు, (3) నిర్దష్టముగా నున్నవా?

144. లెక్కలను సరిగా సమహర్ష ప్రకటించు పద్ధతులను బాగుచేయుటకు సిఫ్సు.

145. ప్రత్యేకమున విచారణల స్వరూపము. (1) జీవిత రుక్మ సందర్శనము జరుగు విచారణలు, (2) కలిగిన ఫలితములు

146. అభివృద్ధి కై యికముందు అవసరమున మార్పులు.

అసంబ్ధి నిబంధనల మార్పు

ఇండియామంత్రి అనుమతించెను

సిమ్లాలో వదంతి

సిమ్లా, ఆగస్టు 23:—అసంబ్ధి నిబంధనలలో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నూచించిన టీతి మార్పులు జేయుటకు ఇండియామంత్రి అంగీకరించినట్లు యిచ్చుట లాబీముచ్చుట్లలో తెలిసెను. దాని ఫలితముగ సభలో నేదేని చట్టము ప్రవేశపెట్టబడినదివరకు నది సభవారి ఓటుచే నిర్ణయింప బడవలసినదేగాని అధ్యక్షుని నిర్ణయము ప్రకారము గలవిషావుటకు వీలుండదు. గత సభలో ప్రజారక్షణ చట్టముపై జరిగిన చర్చనుబట్టి యీ మార్పు వచ్చెను. దీనిగూర్చి ప్రభుత్వప్రకటన త్వరలో వెలువడగలదు. (అ. ప్రె.)

తరువాతశ్రీ:— ప్రభుత్వ ప్రకటన నేడు సాయం కాలము వెలువడగలదు. ప్రజారక్షణ చట్టము మాత్రము పునర్విచారణకు రాదని అనుకొనుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

రైల్వే ప్రమాదమున భర్త మరణించుట

భార్య లక్షణరువదివేలు నష్టపరిహారము కోరుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 22:—శ్రీకృష్ణపాండరంగ అను నతడు సూరతునుండి బొంబాయికి ప్రయాణముచేయుచుండెను. మార్గమధ్యమున ఎదుటనుండివచ్చిన బండితెలుపు ఇతనికి తగులుట చే ఇతడు మరణించెను. ఇతనిభార్య రాధాభాయి అనునామె బి. బి. సి. ఐ. రైల్వేకంపెనీవారిగారి క. ఇగవదివేల రూప్యముల నష్టపరిహారముకోరుచు కేసు తచ్చినది. మరణించిన యతడు పట్టభద్రుడు. న్యాయకళాశాలయందు చదువుచుండెను. హైకోర్టు న్యాయమూర్తి వాడియాగారు కేసు విచారించుచున్నారు. (శ్రీ ప్రె.)

తుపానునూచన

పునా, ఆగస్టు 23:—బంగాళాఖాతమున యేర్పడిన వాయుగుండము తూర్పుభాగమున తుపానుగ మారెను. మేఘములు నిండియుండి అన్ని రాష్ట్రములలోను వర్షము పడుచున్నది. దక్షిణ బంగాళమునందు, బీహారునందు, మదరాసు రాష్ట్రీ ఉత్తరతీరమునందు, డక్కను ఉత్తరభాగమునందు రెండు దినములలో పెద్ద వర్ష ముపడునట్టి సూచనలు గలవు. (అ. ప్రె.)

కావలెను

గవర్నరు మెంటు సెక్యూరిటీటీలను పొందినట్టియు, మంచి పేరు ప్రఖ్యాతులు గడించిన ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ తరపున రు 500 వరకు డాక్టర్లపరీక్ష లేకనే పాలిసీల కాన్వాసుచేయు నిమిత్తం అనుభవశాలులైన ఏజెంట్లు కావలెను. భారతమైన కమిషనులు యివ్వబడును.

వివరములకు వ్రాయుడు

మేనేజింగు, ఏజెంట్లు:— నేషనల్ ప్రావిడెంటుకంపెనీ లిమిటెడ్, డి మల్ కాన్పూరు, లేక బ్రాంచి కెట్రురీ, 51 పీటర్స్ రోడ్డు, హైదరాబాద్, మద్రాసు.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

తరపున విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఏజెంట్లుగా నుండగోరు వారు, కంపెనీ ఏజెన్సీ సూపరంటెండెంటు టి. కె. యస్. అయ్యర్. (C/o పోస్టుమాస్టరు, విశాఖపట్నం) తో ఉత్తర ప్రభుత్వ తరములు జరుపవచ్చును. సదు విశాఖపట్నం జిల్లాలోని దరఖాస్తు దారులు సదు అయ్యర్ తో కలిసి మాట్లాడుటకు ముందుగా ఏప్రిల్ 24-8-29 తేది మొదలు 2-9-29 తేదిలోపుగా ముచ్చటించవచ్చును.

యునైటెడ్ ఇండియా అన్సూరెన్స్ భాగములు, సెంట్రాల్ అండు కంపెనీ, సెంట్రాల్ అండు కంపెనీ, 22-8-29. మేనేజర్లు.

రైల్వే గైడు పుస్తకమునందు పోటోగ్రాఫ్ ప్రకటించుట

ఒక వితంతువు 10 వేలు నష్టపరిహారము కోరుట

కలకత్తా, ఆగస్టు 22:—ఈస్టు ఇండియన్ రయల్స్ కంపెనీవారు తమ రయల్స్ గైడు పుస్తకమున హుగ్లి వాస్తవ్యురాలగు సుశీలబాయియను ఒక వితంతువు పోటోగ్రాఫును ప్రకటించిరి. తమ అనుమతిపొందక రయల్స్ కంపెనీవారు ఈపాటో గ్రాఫును ప్రకటించిరినియు, తాను ప్రోవాక్రీయగుటచే తనగౌరవమునకు భంగముకలిగినదనియు, సంఘమున చెడపేరు వచ్చినదనియు సుశీలబాయిగారు రయల్స్ కంపెనీవారిపై 10 వేల నష్టపరిహారము కోరుచు హైకోర్టునందు కేసు దాఖలు చేసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

రావుసాహెబు కే. వెంకటరామనాయుడుగారు

రైల్వే ఉద్యోగులకు విందొనగుట

రావుసాహెబు, కే. వెంకటరామ నాయుడు గారు యం. యస్. యం. రైల్వే డిస్ట్రిక్టుట్రాన్స్ పోర్టు సూపరింటెండెంటు తన కుమార్తెవివాహసందర్భమున గత బుధవారము నాడు పెరంబూరునందు తన స్వగృహమున రైల్వేఉద్యోగులకు విందొనంగెను. విందు నలంకరించినవారిలో హెచ్. డి. సింక్లరుగారు వారి సతీయు పార్సన్నునీ. సి. ఫింగువారిసతి హెచ్. యస్. గ్లాస్ ఆర్. డి. కే. మేనార్లు వారిసతి- సాండర్సువారి సతి హెచ్. సి. బోవునుగార్లుండెరి. జలతరంగం, వీణా మొదలగు వాద్యములు వాయించబడెను.

రైల్వేబోర్డు

సిమ్లా, ఆగస్టు 22:—రైల్వేబోర్డు ఫీఫ్ కమిషనరు సర్ ఆస్టిను హడ్డేగారు అక్టోబరునెలలో రిటైరు అయ్యెదరు. వీరి స్థానమున టి. జి. రస్సెలుగారు రైల్వేబోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడెదరు. (అ. ప్రె.)

ఉచితము

శ్రీ హరిహరస్థుతి, శ్రీవేణుగోపాల కళామాలికయు, నెప్టెంబరు 15 వ తేదీలోపుగా ఆంద్రులకు వుచితముగా యివ్వబడును. పోస్టుభర్తుకుగాను అర్హతా చీటిపంపిననూ లేక నటోప యిడ్గా పంపమన్ననూ పంపెదము.

శ్రీ ఉచితగ్రంథాలయం అడ్డాడ, గుడివాడతాలూకా కృష్ణాజిల్లా.

అమృతమునకు:— రగ్ని టూరింగ్ కారు 4

సిటర్ ది. ఇప్పుడే పూర్తిగా తనికీ చేయబడినది. మరల రంగు చేయబడినది. ధర రు 850 లు లేక అంతకు దగ్గర. చక్కగా పనిచేయుచున్నది. వివరములకు ఈదిగవ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

గార్డన్ డిజైన్ రాఫ్ మోటార్సు లిమిటెడ్, విశాఖపట్నం లేక విజయనగరము.

In the Court of the District Munsiff, Peddapuram.

O. P. No. 30 of 1929.

Chitneeni Venkata-ramanayamma garu | Petitioner.

Chitneeni Peda Venkatarao garu | Respondent.

NOTICE.

NOTICE is hereby given that the said petitioner has applied to the said court for the grant to her of a succession certificate with respect to the amount of Rs. 2000—0—0 due from the National Indian Life Insurance Company, Ltd., Calcutta; under the Life Insurance Policy No. 4341 of her husband late Chitneeni Venkatarao garu who died on the 14th day of September 1928; and that the 9th day of September 1929 has been appointed for the hearing thereof, when any one interested in opposing the said application is at liberty to appear and oppose the same at 11 A.M. that day.

S. GANGADHARA RAMA SASTRI, Pleader for Petitioner.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధిసంఘము

ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతిపరీక్ష

ఆగష్టు, 21:—పై సంఘముతరపున జరుపబడుచున్న పరీక్షలను శ్రీ విజయనగరమున స్థాపించబడిన ఆంధ్ర రీసర్చి యూనివర్సిటీకి అఫిలియేట్ చేసినారని తెలుపుట కెంతేని సంతసించుచున్నాను. ప్రస్తుతపు పైసంఘముయొక్క పరీక్షనే వారు పునాదిగా జెట్టుకుని సదరు నరసాపురపు ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతిపరీక్షలో కృతార్థులైనవారినే తమ యున్నతపరీక్షల యభ్యర్థిలనుగా తీసికొనుటకు వారు యేర్పాటు గావించుకొనిరి. నరసాపురపుపరీక్షలో కృతార్థులైనవారిని ఒకసంవత్సరము ప్రీవరేటరీక్లాసులో ప్రవేశపెట్టుకుని మరుచటిసంవత్సరము హైయర్ ఎలిమెంటరీ ట్రయినింగులో జేర్చుకొనుటకు యేర్పాటు గావించినామని శ్రీ యిస్సెప్టెక్స్ కన్సల్టెంట్ సానిగారుమాడా వ్రాసియున్నారు. ఎనిమిదవతరగతిలో పాఠ్యపుస్తకమున చారిత్రక లను ప్రీవరేటరీక్లాసు అవసర మక్కర లేకనే ట్రయినింగుకు తీసికొనెదమనిమాడా దొరసానిగారు వ్రాసినారు. నరసాపురపు ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతిపరీక్ష వచ్చే డిశంబరు 7, 8 తేదీలలో పోస్ట్ పోస్టుకు ఉన్న ప్రతిగ్రామములోను అభ్యర్థిలను యొడల జరుపబడును. ఈసారి బహుమతులు చాలా విరివిగా నుండును. ఇతరవిషయములను సంఘపుకార్యదర్శికి వ్రాసి తెలుసుకొనవలెను. దరఖాస్తులను అక్టోబరునెలలో పంపుకొనవలెను.

దొంగనోట్లు

దొంగనోట్లు (నూరురూపాయలనోట్లు) చలామణి చేయుచున్నారని మాపోలీసువారు పద, పన్నెండుగురిని అరెస్టు చేసి మాసబుజెయిలులో పెట్టినారు. వీరిలో పెనుమర్రుగ్రామ మునసబరు క్షత్రియు లొకరుకూడా నున్నారు. వీరే ప్రధాన పురుషులని చెప్పుకొనుచున్నారు. మాసబుకత్తెరు దొరగారి వద్ద కూడా కొందరు సేరమును ఒప్పుకొనినట్లుమాడా విన్నాను. మొత్తము ఎనిమిది నోట్లు టి. ఇ. సీరీసులోనివి దొరకినవనియు అందులో 7 నోట్లు టి. ఇ. సీరీసులోనే వేరు వేరు నెంబర్లు గలవనియు విన్నాను. అన్నీ దొంగనోట్లే. సామాన్యప్రజ కనిపెట్టలేనంతతెలివిగా వాటర్ మార్కు మొదలగు వాటితో తయారు చేయబడినవి. ఇంకను అరెస్టుజేసి ముసుజులను తీసుకొనినవచ్చుచున్నారు. చార్జీషీటును రెండునూరురూపాయలలో పోలీసువారు పెట్టెదరని విన్నాను.

ప్రవక్త పుట్టినదినము

క్రిందటి ఆదివారము రోజున మాగ్రామపు మహమ్మదీయులు ప్రాఫెట్ యొక్క జన్మదినమును చాల యుత్సాహముగా జరిపిరి. ఉదయమున మాస్కూలులో నమాజును జరిపి సాయంత్రము బజారులో జరిపి ప్రవక్త యొక్క జన్మవృత్తాంతమును ప్రజలకు చెప్పిరి.

దివ్యజ్ఞానసంఘపు ఉపన్యాసములు

శ్రీయుని ఎన్. ఎస్ రామారావు యం.ఎ (కాంటాబు) గారున్న శ్రీమతి మాలతీపట్నంపల్లి బి.యే. గారున్న యీ నెల 26, 27 తేదీలలో ఉపన్యాసములను మాగ్రామములో నిచ్చెదరని విన్నాను. 28 వ తేదీని శ్రీమతి ప్రత్యేకముగా 3-30 ఘంటలకు మాబాలికాపాఠశాలలో సభ జరుపుదురట.

“వశీకరలేహ్యము”

గంటకు వీర్యము గట్టిపరచును. సింహముతో పోరాడ గల శక్తి నిచ్చును. సంసార సౌఖ్యమును చక్కగ అనుభవింప వీలగును. రక్తము శుభ్రపరచును. గొండ్రాండ్రు సంతానము కలిగించును, శ్రీపురుషులకు ఆనందము కలుగజేయును. హిమాలయ పర్వత వనమాలికలతో, బంగారుతో చేయబడెను. గుణము లేదన్నవారికి డబ్బు వాపసు అంపెదము. దేనిగుణమునల్లించుటకు దొరతన మొప్పుదు. వాడితీరును. డబ్బా 80 తురు 3, 60 తు. 5-8.

డాక్టర్. A. S. మూర్తి, చికాకోల్

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

మతోడన్యాసములు

ఆగష్టు 21:—శ్రీయుత సంబూరి శోభనాద్రెవ గారు 4, 5 రోజులనుంచి ‘హిందూ’ మతప్రధానధర్మముల గురించి అచ్చటచ్చట బండరులో చక్కని ఉపన్యాసముల నిచ్చుచుండిరి. నిన్న సాయంకాలము శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి ఆలయ మందు ‘పునర్జన్మను’గూర్చి విపులముగ నుపన్యసించిరి. గుప్త గారు కాశీమొదలగు గొప్పవిద్యాస్థానములలో వేదాంతశాస్త్రమును సమగ్రముగ చదివి ఇటీవలనే ఆంధ్రదేశమునకు తిరిగివచ్చిరని తెలియుచున్నది.

కమ్యునిస్టుల సంస్కృతసభ

చిట్టిగుమ్మలలోని శ్రీ నరసింహ సంస్కృతకళాశాల కమ్యునిస్టులందరూ సమావేశమయి గల భాషవారమున సంస్కృతవిద్యావ్యాప్తినిగూర్చి విచారించుటకు ఒకసభను గావించిరి. శ్రీ బొల్లిని నారాయణస్వామినాయుడుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

విద్యార్థులు ప్రప్రథమమున పాఠశాలకు ‘పర్ణశాలా’భవనమును ధర్మముచేసిన, శ్రీ పురాణం నూరిశాస్త్రిగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. నూరిశాస్త్రిగారు పాఠశాల విద్యార్థులు తమకు చేసిన మర్యాదకు తమ యానందమును కృతజ్ఞతను తెలిపిరి.

పిమ్మట శ్రీమాన్ గుడిమెళ్ల వరధాచార్యులుగారు (కళాశాల అధ్యక్షులు) సంస్కృతవిద్యా ప్రచారముయొక్క ఆవశ్యకతను, అందుగల కష్ట నివృత్తులను గూర్చి, సావగానముగ నుపన్యసించిరి.

తరువాత, జెజురాడ తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులయిన నూతనికి రామ శేషయ్యగారు, లేచి చెరదాచాగ్యులుగారి ఉదారబుద్ధిని, విద్యా ప్రచారమందు గల దీక్షను వర్ణించుచు, జాతిమత భేదముల నెంతమాత్రమును మనస్సున నుంచుకొనకనే, బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థులకును, బ్రాహ్మణ విద్యార్థులకును ఎలానే విద్య గలపురుషు వారి నివృత్తిపాత బుద్ధిని కొనియాడుచు, పాఠశాలకు యెల్లరును సహాయ మొనరుదురుగాక యని కోరిక ఆంతు, శిష్ట నరసింహశాస్త్రిగారు ఉపన్యసించుచు, చెరదాచార్యులుగారు, సంస్కృతము స్మృతభాష (dead language)

అనుకొనువారికి, సంస్కృతము అమృతభాష యని తెలియ జెప్పిరని వచించిరి.

శ్రీయుత చెరుకువాడ నరసింహంగారు మొదలగు కొందరు ఉపన్యాసకులు జిల్లాబోర్డుల యధికారులు మొదలగువారు సర్వదా, సంస్కృతభాష ప్రచారమందు వై ముఖ్యమును కనుపరుచుచున్నారనియు, ఒకటిరెండు ప్రదేశములందుమాత్రము బోర్డులయజమానులు, సంస్కృతభాషయందుకూడ కొంత అభిమానము చూపుచుంటు కనుపించెననియు చెప్పిరి.

శ్రీమాన్ సింహాద్రి అప్పలాచార్యులుగారి గాన సభతో సభ ముగిసెను.

మహమ్మదీయ పాఠశాల

బండరులోని అంజుమన్ నూరుల్ మహమ్మదీయ పాఠశాలయొక్క పారితోషిక ప్రధానోత్సవము మొన్నటి ఆదివారము మధ్యాహ్నము మహమ్మద్ ఇమాముద్దీను సాహెబుగారి అధ్యక్షతక్రింద జవారు కేటలో స్కూలుభవనమందు జయప్రదముగ జరిగెను.

పాఠశాలా సంఘాధ్యక్షులు పిల్లలకు బహుమతులను, పంచిపెట్టిరి.

బస్సు యజమానుల సంఘము

మొన్నటి ఆదివారము 18 వ తేదీనాడు బండరులో గుడివాడ బండరురోడ్డు బస్సు యజమానులసభ జరిగెను.

జెజురాడ, బండరురోడ్డు బస్సు యజమానుల సభయందు ఆమోదింపబడిన తీర్మానములే అంగీకరింపబడి, ఆపదతి వివాదనే ఇచ్చటను సంఘము యేర్పాటు చేయుటకు నిశ్చయింపబడెను.

బందరు, జెజురాడ యూనియను యేర్పాటుయినప్పటి నుండి నిబంధనలప్రకారము బస్సులను నడిపించుటలో నబు ఇన్స్పెక్టరు స్వామిగారు మిక్కిలి శ్రేష్ఠులైనవి పనిచేయుచున్నారు.

శుక్లబంధు

ఎంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్కగంటలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లనష్టమును కట్టుబాలో జేరుపొంది, శ్రీపురుషులకు నిరతిశయశ్రేయసు కలిగించుటకు దీనిని మించిన ఔషధము లేదు. 25 మా. 2-8-0 3-17

శ్రీపురసుందరి వైద్యశాల,

చుపేండ్లవాడ-రామచంద్రపురంపాట్ల, గోదావరిజిల్లా.

Advertisement for 'Zam Bulk' (బంబక్ Zam Bulk) featuring an illustration of a woman and child, and text describing its benefits for health and vitality. The text includes a testimonial from a woman who claims to have regained her health after a long illness. The advertisement is signed by 'మెసర్స్ దాదా అందు కో' (Messrs Dada Andu Ko) and 'నైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు' (Nainabazar Road, Madras).

"The Symbol of Supremacy. Stockists:—"HIS MASTER'S VOICE" The Gramophone Co., Ltd., New Modle Phones and Records etc. Apply, "THE GRAMOPHONE HALL, Authorised Dealers & Director Suppliers, Ichchapuram, (Ganjam)

జాబులు

పిల్లవాడు తప్పిపోవుట

నామమాధుడు చింతపూడి పార్థసారథిలేక గోవిందరావు అనువాడు వయస్సు 9 సం॥లు, సన్నగానుండును, క్రాపింగు యున్నది. చామనచాయరంగు, చెవులకుపోసులున్నవి. కోల ముఖము, బ్రాహ్మణుడు—యీనెల 11 తేదీని తెనాలినుండి సారిపోయెను. తెలిసినవారు దయయంచి నాపేరట తెలియ పరచిన సంతసించెదను.

చింతలపూడి రామారావు
నకిలు, తెనాలి.

ఆంధ్రచరిత్ర పరిశోధకమండలి

ఆగస్టు 20:—పైమండలి సాధారణ సంఘసమావేశము నిన్ను జరిగినది, హిందూసమాజములో జరిగెను. ఏప్రిల్ నెలలో జరిగిన సాధారణ సంఘసభలో చేయబడిన తీర్మానములందలి మార్పులు ఆమోదించబడెను. మండలియొక్క నిబంధనలలో అవసరమున మార్పులు చేయుటనుగూర్చి ఆలోచించుటకు ఒక వుపసంఘము ఏర్పాటు చేయబడెను. యితర శ్రీరాళ్ల బండి నువ్వారావుగారు రెండవ జయసింహుని పులియూరు శాసనము ను గూర్చియు శ్రీభావరాజు కృష్ణారావుగారు రెండవ విష్ణు వర్ధనుని శాసనమును గూర్చియు ప్లైట్ ముగ ముచ్చటించిరి. రెండవ రాయల లేక ప్రాథమికరాయల శాసనములనుగూర్చి శ్రీ చిలు కూరి నారాయణరావుగారు వ్రాసిన వ్యాసము చదువబడెను.

మద్యపాన నిషేధసభ, బెజవాడ

ది 19-8-29 సోమవారము సాయంత్రం 6 గంటలకు పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘ యజమాన్యమున గాంధీపార్కులో బహిరంగపౌరసభ జరుపబడెను. శ్రీయుత దాసు త్రివిక్రమ రావుపంతులు యల్, యల్. బి. బారిష్టరుగా రధ్యక్షత వహించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మద్యపాన నిషేధసంఘ కార్యదర్శి శ్రీమాన్ ఆత్మహరి గోవిందాచార్యులుగారు విపులముగ నుప న్వసించిరి. తరుపతి బ్రహ్మాండం నరసింహంగారు, (తెనాలి) ప్లైట్ ముగ మాట్లాడిరి. పిదప అధ్యక్షులు మద్యపానమును నిషేధ మును గలిగిడి నష్టములన్నూ పాశ్చాత్య దేశములయందలి మద్యపానమును గురించిన్ని ముచ్చటించి, మద్యపానమును నిషే ఢించి ఆయురారోగ్య వ్యవస్థలను అభివృద్ధి చేయగోరి తుదకు అధ్యక్షులవారికిన్నీ శ్రీమాన్ గోవిందాచార్యులుగారి కిన్నీ సందేశములతో సభ ముగింపబడెను.

మల్లెల శ్రీరామమూర్తి

ద్రాక్షారామ కోటిపత్రిపూజ

ద్రాక్షారామ గ్రామంలో శ్రీ భీమేశ్వరస్వామివారి ఆలయములో శ్రీ స్వామికి 6-8-29 నుంచి కోటిపత్రిపూజ నిర్వహించుటకు పత్రిపూజయు, ఒకలక్ష శ్రీ మాణిక్యంబా దేవికి కుంకుమపూజయు నూరు దినముల సంకల్పము జరుగుచున్నట్లు 16-8-29 ఆంధ్ర దినపత్రికపల్ల భక్తులెల్లరస తెలియపర్చుచున్నాము.

సదరు గ్రామమునకు రయిలుమాన్యము రాజమండ్రి, ద్వారపూడి, కాకినాడ, చామర్ల కోటలో ఎచ్చట దిగినను మోటారుకాట్ల సిద్ధముగాయుండి ఆతిథికార్యముతో ద్రాక్షారామ గ్రామం చేరవచ్చును. గాన భక్తులెల్లరును దయచేసి అచ్చట జరుగుచున్న భజనలు, హరికథలు, సంగీతపాటలు విజ్ఞావాన్యములయందు సాల్గిన ప్రార్థన.

పై గ్రామములనుంచి వచ్చువారికి తగు సౌకర్యములు ఏర్పాట్లుజరిగి అనుకూలముగాను ప్రజలకు చాలా అహోదకముగాను యున్నవి. నిర్వహణ కేలకొంది ప్రజలు దైవప్రార్థనాసక్తులయి వచ్చుచున్నారు. గాన భక్తులెల్లరు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

(పురవాసి.)

మోహినితైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అప్పుతొండనంకిపో బొంబాయి-మదరాసు

లామెంబరుగారి ఆగమనము

బళ్లారి, ఆగస్టు 19:—గౌరవనీయులగు శ్రీ దివానుబహదూరు యం. కృష్ణమ నాయకు, లామెంబరుగారు యీపురము నకు యారోజున విచ్చేసిరి. జిల్లాజడ్జిగారు శ్రీ బాడ్డు వెల్లు గారును, శ్రీ పి. శివరావు బి.ఏ., బి.ఎల్., ఎం.ఎల్.సి. గారును, జయిలు నూపరిం పెండెంటు గారును, శ్రీ బళ్లారి రాఘవాచారి బి.ఏ., బి.ఎల్. పల్లికు ప్రాసిక్యూటరుగారును మొదలగువారు వారిని పుష్పహారములతో నలంకరించి సుస్వాగతము నిచ్చిరి.

శ్రీ లామెంబరుగారు యీదినమున, యీపట్టణములోని గొప్పకట్టడముల పరికించిరి. ఈరాత్రి శ్రీ పి. శివరావుగారు లామెంబరుగారికి విందునిచ్చిరి. పురవాసులు నాలమంది విందు నకు విచ్చేసిరి.

బళ్లారి, ఆగస్టు 20:—ఈరోజున బళ్లారి జిల్లాబోర్డు తరపునను, బళ్లారి పురవాసుల తరపునను, పాశ్చాత్యపర్యటనము ను ముగించివచ్చిన శ్రీ దివానుబహదూరు ఎస్. గోపాలస్వామి మొదలియారు బి.ఏ., బి.ఎల్. జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులువారికి స్వాగతము సమర్పించిరి. ఈసభకు గౌరవనీయులగు శ్రీ దివాను బహదూరు ఎస్. కృష్ణమ నాయకుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగ మూడుపర్యాయముల నుండి యుండియు, యిదివరలో 10 సం॥లు పల్లికు ప్రాసిక్యూటరుగను, బళ్లారి పురపాలకసంఘ అధ్యక్షులుగను నుండి, బళ్లారిపుర

మనకేకాక బళ్లారిజిల్లా యంత్రమును ప్రజోపకారమునకై వారు చేసిన జలవనతికిని, ఉన్నతవిద్యాకాలా సౌపమునకును మొదలగువానికి వారిని కొనియాడుచు యింగ్లీషు, తెలుగు, కన్నడ భాషల స్వాగతపత్రముల నర్పించిరి.

అధ్యక్షులు యిట్టి ప్రజోపకారిని దైవము చిరాయువులుగ చేయుటకై ప్రార్థించుచు తమ అధ్యక్షుకోపన్యాసమును ముగించిరి. దానితోడ సభ ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

ఆస్ట్రేలియా కామన్వెల్త్ బ్యాంకునుండి 10,000,00 పౌనుల బంగారమును ఇంగ్లండు బ్యాంకుకు బంపిరట. ఇంకను మరింత బంగారు ఇంగ్లండు బ్యాంకుకు రవాణా యగుననుచున్నారు.

ఆటంక పరచుట

మానసిక, శరీర సంబంధ కేసులు ఆటంకపరపబడిన దయచేసి

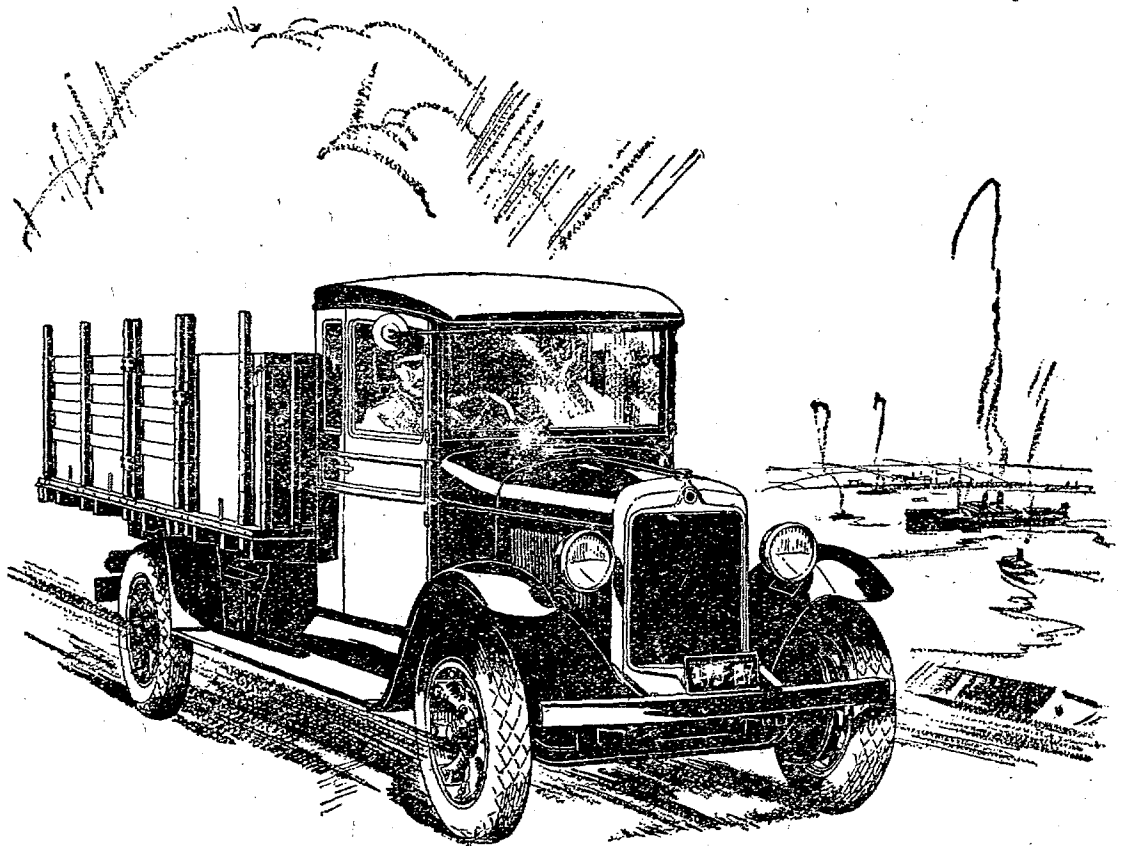
కామశాస్త్రమును

పరిశుభ్రము

ఇది ఆరోగ్యము, సంపద, అభివృద్ధి వగైరాలకు దారి చూపును.

ఇనాముగా తపాలుఖర్చులేక పంపబడును. దయచేసి ఒకకార్డును ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుదు. 2-2

ఆటంకనిగ్రహ పార్కసి, 26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మీ ఆర్డరుకు నిర్మించినట్లుండును

డాడ్జి బ్రదర్సు ట్రక్కులు, బస్సులు అనేక పైజలలోను, మాదిరిలలోను అత్యధికముగా నిర్మించబడుచున్నవి. మీ ఆర్డరుప్రకారము ఇంచు మించుగా మీరు కోరునట్టి మాదిరిలో నిర్మించబడినట్లుండును. మితవ్యయముతో విస్తారముగా తయారుచేయబడిన డాడ్జి బ్రదర్సుకు తగినట్లు మీఖర్చునుకూడ మితముగా నుండును.

త్వరితముగాను, దృఢముగాను, నమ్మకముగాను పైకమును గడించు నట్టిదైన. విటిని పరిక్షింపుడు. తరువాత మీకుగాను పనిచేయునట్టి వారిని ఏర్పాటు చేయుదు.

ADDISON & Co., Ltd.,
Mount Road, Madras.

DODGE BROTHERS TRUCKS AND BUSES

వరప్రసాదియగు గొల్లపిల్లనాడు

జాగరం అనేపల్లె జామి యనె గ్రామం దగ్గర
విశాఖపట్నంజిల్లా

విశాఖ పట్నం జిల్లాలో జామి అనే గ్రామమునకుచేరు
వగా నున్న జాగరం అనే పల్లెలో నొక చిన్న పిల్లవాడు తన
బంధువులయింట పోషింపబడుచుండెను. ఇంటి
యిల్లాల్లాక నాడువానికి చచ్చి అన్నము పెట్ట
గా వానికి కోపము వచ్చి మృతి నొందగోరి
ఒకమారుమూలస్థలమునకుబోయి అటు నొక పాములపుట్టపై
తలపెట్టుకొని పరుండెను. ఇటుల రెండ్రోజులు ఆన్మపాన
ములులేకుండ పడియుండగా మూడవనాడుదయమున నొకనాగు
పాముపుట్టలోనుండి వచ్చి వానితలయొద్ద పడగవెప్పి కొంత
నేపు ఆడి పిమ్మట మరల పుట్టలోనికిపోయినది గాని వానినేమి
యును చేయలేదు. అంతలో నిద్రదల బై రాగులచుట్టి రాగా వా
డు తనదురదృష్టము వారికి తెలుపుకొనెను. ఒకబైరాని యేవో
యొకపసరు వానినోటిలోపోసి యొక నీ కాకతి దప్పికలుండవని
చెప్పెను. రెండవబైరాని మరయొక ఆకునుచూపించి దీనిని జ్ఞా
పకముంచుకొనుము. ఈ రకము ఆకుపసరును నీచేతితో రోగికి
రాసి న న్నో సకల రోగములు ను కుదురును .
ఒకరోగిదగ్గర ఒక అజామాత్రమే పుచ్చుకొనవలెను. దానికతి
గాలభించిన ధనమును నీ దగ్గరకు వచ్చెడు రోగుల సదుపాయము
కొఱకు పాకలు వేయుట మున్నగు పనులకు మాత్రమే వ్యయ
పరుపవలెను." అని చెప్పెను. పిమ్మట ఆబైరాని లిద్దరును
మాయమైరి. ఇపుడాకురవాడికి ఆకలిదాహము అంతరించి పో
యినవి. వేలకొలది ప్రజలు వానికడకు వెళ్లి ఆరోగ్యమును బడ
యుచున్నారు." అనికవిత్వాసమితికి చేరిన శ్రీయుత ముద్దా
విశ్వనాథంగారు దేశబంధు పత్రికకు వ్రాసిరి. జామి, జాగరం.
గ్రామములలోని ఆంధ్రపత్రికా పాఠకులు నిజసిద్ధి చెల్లడిం
తురుగాక. (ఆ. ప. సం.)

గవర్నమెంటునందు రిజిస్టరు చేయబడినది.

“నవమేహారి”

గనేరియా, తెలుపు, మూత్రనాళ రోగము, శరీరము
నందు ద్రావకమును పుట్టించు తిత్తికి సంబంధించిన వ్యాధి, మల
బద్దకము, లుగ్గిరోయ, శుక్ల నష్టముచే గలుగు బలహీనత వగై
రాలకు, మూత్రసంబంధమైనవ్యాధులన్నిటికి అద్భుతనివారిణి.
12 గంటలలో నుణము పూచీగా గలుగును, 48 గంటలలో పూ
ర్తిగా కుదురును. ఇతర ఔషధము లన్నియు నిరుపయోగ
మైనప్పుడు, నిరాశచెందక ఒక మోతాదు నవమేహారి పుచ్చు
కొనుడు. తరువాత దాని ఇంద్రజాలమువంటి నుణమును నమ్ము
డు. తప్పక మీన్నే హితులకు దీనిని సిఫార్సు చేయవలెను. బుడ్డి
1-కి ధర రూ 8. తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము.

Dr. N. K. De. Belegata, calcutta.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు నెగరోగములను నివారించి మూత్రము
నిడుచునప్పుడు గలుగు పొట, మంట, చురుకును యింజక్షన్
లతోను పిచ్చికారితోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక కుదుర్చును.
సీసా 1-కి రు 8-0-0.

మూర్ఖరిప్టము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖత్వమును యెన్నిసంవ
త్సరములనుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును.
నెలకు సరిపోవుమందు రు 8-0-0.

పాడలకు తెలము

131

(3) ఈ తెలము తెల్లపాడలనేగాక యితరవిధములైన
పాడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పూరి
మొదలగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ
మును మామూలుస్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0.

“గుంటూరు జిల్లాకు యేజెంట్లు— ఇండియన్ యిండ
స్ట్రీయర్ హోమోగుంటూరు.”

వజ్రెట్లు కావలెను.

131

ధాన్యముల ధరలు

(23-8-1929)

మంచీబియ్యము

	బస్తా 1-కి	రు. అ. పై.
రంగూను “స్పెషలు”	164 పౌనులు	11 8 0
రంగూను “స్మాల్ మిల్లు”	”	12 0 0
బెజవాడ “డిస్ట్రి” (పాతవి)	”	15 12 0
మైదరాబాదు	”	19 0 0
ఉప్పుదుబియ్యము		
డెల్టా నెం. 1	”	12 0 0
డెల్టా నెం. 2	”	11 12 0
” మధ్యరకము	”	11 8 0
” చౌకరకము	”	11 0 0
నగర మేజరకము	”	18 8 0
” చౌకరకము	”	11 12 0
మద్రాసు కిరుమణి	”	18 0 0
” కార్	”	11 0 0
” వాడసంబ	”	11 12 0

బియ్యము నూక

రంగూన్	ఏ 1	200	”	14 12 0
”	ఏ 2	”	”	18 12 0
”	ఏ 3	”	”	11 12 0
”	బి 1	”	”	14 8 0
”	బి 2	”	”	18 0 0
”	బి 3	”	”	10 14 0
”	బి 4	”	”	10 4 0
”	సి 1	”	”	18 0 0
”	సి 2	”	”	11 12 0
”	సి 3	”	”	10 8 0
సింగపూరు	ఏ 1	240	”	”
నైగెల్	నెం 1	216	”	14 10 0
”	నెం 1, 2 కలిపి	”	”	14 6 0
బజారరకము	నెం 1	210	”	18 4 0
”	నెం 2	”	”	12 0 0
”	నెం 3	”	”	10 8 0
పుట్టుబియ్యము (తెలుపురకము)	140	”	”	12 0 0
” (నలుపురకము)	”	”	”	18 8 0

గోధుములు

ఆట్టేలియను	208	”	18 8 0
కందువా	”	”	17 0 0
కరాచి (సర్కత్తి)	”	”	16 0 0
” (పిసి)	”	”	15 12 0
పండూర్పురు (ముతకరకము)	”	”	19 0 0

నువ్వులు

వారంగల్	156	”	21 0 0
దవనగిరి	”	”	18 12 0

కాయధాన్యములు

చిక్కుడుగింజలు (నూజన్)	195	”	22 8 0
బటాణి గింజలు	205	”	16 8 0
”	156	”	11 8 0
ఎట్ట బిన్న	195	”	12 0 0
పొడుగు బిన్న	205	”	15 8 0
కందులు (రంగూను)	195	”	16 8 0
” (మత్)	164	”	12 0 0
కందిపప్పు (తిరువత్తూరు)	205	”	21 8 0
” (మైదరాబాదు)	”	”	24 8 0
” (కాన్పూరు)	”	”	19 8 0
” (కేసరి)	”	”	15 8 0
మినుములు (రంగూన్)	218	”	”
” (రాజనంగ)	225	”	18 0 0
” (బందరు)	225	”	17 12 0
” (చిత్తూరు)	”	”	”
” (కాకినాడ)	67 పనులు	”	17 12 0
పెసలు (రంగూన్)	195 పౌనులు	”	15 8 0
” (సింగపూరు)	200	”	15 0 0
” (హిందూస్థాన్)	205	”	15 8 0
శనగలు (రంగూన్)	205	”	16 0 0
” (కరాచి)	205	”	16 10 0
” (హిందూస్థాన్)	200	”	15 12 0
శనగపప్పు (రంగూన్)	190	”	17 8 0

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(23-8-29)

సముజ్జ్వలి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు రు. అ. పై.
కొరికంపుల్లు:—“ముంగిసమాచ్యు” 22 X 22 (బి) రు 8-4-0
సాధారణరకము రు 7-7-0 “సింహము” 22 X 22
(బి) రు 8-0-0 సాధారణ రకము రు 7-3-0 “ఇంజను”
22 + 22 (బి) రు 7-13-0 “సింహము పాము” 22 +
22 (బి) రు 7-13-0 సాధారణరకము రు 7-1-0 “అ
మెజాను” 22 + 22 (బి) రు 7-12-0 “బంగారుదుప్పి”
22 + 22 (బి) రు 8-4-0 సాధారణరకము రు 7-4-0
“రాణి” (53) 24 24 రు 12-6-0; 2222 రు 11-4-0
చలువ:—“ముంగిస” 22 + 22 (బి) రు 9-0-0 సామాన్యరక
ము రు 8-2-0 “సింహము” 22 + 22 (బి) రు 8-12-0
సామాన్యరకము రు 7-14-0 “సింహము, పాము”
22 + 22 (బి) రు 8-13-0 సామాన్యరకము రు 7-14-0
“అమెజాను” 22 + 22 (బి) రు 8-10-0 సామాన్యర
కము రు 7-12-0 “ఏనుగు” 22 + 22 (బి) రు 8-11-0
సామాన్యరకము రు 7-12-0.
చలవముల్లు:—1708 (నెట్) రు 12-3-0 గ్లాస్ గో 9000 (నెట్)
రు 12-0-0 1702 రు 10-12-0 1508 రు 11-10-0
1308 రు 10-12-0 వై 4 రు 6-10-0 వై 5 రు 7-6-0
73078 రు 7-12-0 జి. జి. 73 రు 7-13-0 ఎల్. ఎల్.
73 రు 8-8-0 ఎల్. ఎల్. 72 రు 7-3-8 88/888 రు
11-10-0 9041 (నెట్) రు 10-4-0 30 (నెట్) రు
8-5-0.
చూలు
40 నెంబరు (సీమ 5 పౌ కట్టులు)—టూక్రీ రు 5-8-0
చలువ (కొంగ) రు 7-8-0; చలువ (ఎనిటిక్రెట్) రు 6-7-0
చలువ (నాగకన్యక) రు 6-8-6 చలువ (గుప్తి) రు 6-8-6 చలువ
(గడ్డకెండా) రు 6-10-0 వచ్చునట్టుము (ఎట్ట)
టి. రెడ్ సిక్స్టీన్ అనాస్ రు 8-6-0.
40 జపాన్ (పదిపౌనులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
రు 11-15-0 కలర్ బాల్ రు 11-14-6. నెమలి రు
30 సీమ (5 పౌనులకట్టులు)—అడకతైర రు 14-6-0
జి. (ఎట్ట) “పొట్టేలుతల” మార్కు రు 11-8-0
ఏ రుదుకారము రు 8-9-0 ఎడ్లగడియారము రు 8-0-0;
కంగారూ మార్కు రు 8-13-0.
హబ్బుజబ్బు రు 8-6-0
గడ్డిబండి మార్కు రు 8-9-0
నెన్నిల్లు రు 8-4-0
సిరాయిడ్డి రు 8-4-0
తెల్ల “కంగారు”
ఇండియా బ్రానినియామార్కు తెల్ల రు 10-7-8
ఇత్తడిరేపలు—(డిట్ మేక్) రు 258
డిట్ (క్రూసాయర్) రు 250
రొగిరేప రు 808

సి మెంటుపీపా వెల:—
గిల్ హేమ్ (“చెయ్యి”) రు 11-8-0
జర్మన్ “స్టాగ్” రు జర్మన్ “బుయర్” రు 9-8-0
చక్కెరముటయొక్క ధర:—
జావా “రెడి” రు 25-4-0
నెట్టంబరు రు 25-4-0, ఆక్టోబరు డి నెంబరు 25-2-0
బి. ఆర్. బి. (రెడి)
వేరు సెనగ నూనె
పీపాలలో రు 96-0-0
ఆముదము
(మిల్ డెలివరీ) రు 96-0-0
పదునుచేసినతొలు రతి 1-కి ధరలు
తవుతోలు (7 టు-9) “ఆఫ్ కంప్రైస్” రు 0-14-8 టు 1-0-8
” (తేలిక) ” రు 1-1-5 టు 1-2-0
” (7-8½) రెండుపూర్వు రు 0-15-5 టు 1-0-8
” (తేలిక) ” రు 1-1-9 టు 1-2-4
” 8½ టు 9½ 3 పూర్వు రు 0-15-3 టు 1-0-5
” (5½ టు 7½) 3 పూర్వు రు 1-0-0 టు 1-0-8
” (7 టు 7½) 3 పూర్వు రు 1-0-0 టు 1-0-8
కెరతోలు రు 0-10-10 టు 1-0-8
కెరూకతోలు రు 1-1-5 టు 1-2-4
తవురూకతోలు రు 1-1-0 టు 1-2-4

సంగీతసభ

“అంధనట ప్రకాశిక” నిర్ణీత పనులపై యజ్ఞనారాయణ శాస్త్రిగారు యస్. ఐ. ఎమ్. అసోసియేషన్ మద్రాసు.

పై సభా యజమాన్యమున ‘గోకే’ హాలులో ది 18-8-29 తేది ఆదివారము సా 4-15 గంటలందు ఒక చక్కని సంగీతసభ జరుపబడినది. మైసూరు సంస్థాన విద్వాంసులగు శ్రీయుత బి. దేవేంద్రప్రసాదు గాత్రమున గానమొనర్చు శ్రీయుత బాల కృష్ణయ్యగారు, ఫిడెలును, శ్రీయుత అశ్వగనవి పిల్లెగారు మృదంగమునను, గాయక సహాయులై ఆ సభయందు బాల్గాని యుండిరి. సుప్రసిద్ధగానకళా కోవిదులైన వీరు, ఒక్కచో గూడి, ఏతన్నయము నందు బ్రదర్శించియుండిన అంగణంగ సంబంధి ప్రాగల్భ్యములు మిక్కిలి కొనియాడదగినవి.

శ్రీ. బి. దేవేంద్రప్రసాదు

వీరు మైసూరు సంస్థానమునకు చెందినవారు. దాదాపు ముప్పది నెలలముల ప్రాయమును గలవారు. వీరలంకరించిన ఆజీర్ణ పాదాంగ, ఆ నిలుపులంగి, ఆ యత్ర కోడెండ్లందుల ఉత్తరీయము, ఆచిత్ర సంకెట్టు ఆ నొసటి నల్లచుక్కబొట్టు మున్నైన బాతీయాహార్యములు, వీరి దేశాచారసాంప్రదాయములను జెప్పకయే చెప్పుచుండ, సభాస్థానము నల్లన సమీపించి, సవినయ వినములై పరివజ్జములకు నమస్కరించి, సభ్యాభిముఖోన్నత రంగప్రదేశ్ మలంకరించిన విభము, రాజాస్థాన మర్యాదలను చలపించుచుండెను.

దేశ్యానామక గానమునకు బ్రధానలక్షణముగ బరిగణించబడు కాలోచితరంజని విధానమును బురస్కరించుకొని యేర్పడు కొనబడిన దేవేంద్రప్రసాదుగారి యానాటికార్యక్రమప్రణాళిక రెండు ప్రధాన భాగములగలదిగ నుద్ఘాతించియుండెను. తొడివలము మొనలుకొని పల్లవిపర్యంతమైన పూర్వభాగమంతయు శుద్ధకర్తా ఒక సాంప్రదాయ ప్రసిద్ధములైన యొక కొన్ని ప్రశ్నకాలకృతులతోడను త్రితీయచిత్త స్వరకల్పనాదిక వివిధసంచార చాను ర్యములతోడను నిండి నవ్యనాగరిక మిశ్రతలాపములనొల్పి నికేవల ఛాందసపండితులకేగాక స్వరభావరహస్యపారగులయిన ఆధునికరసజ్ఞులకును నిరుపమానందమును ఘటించుచుండెను. ఉత్తర భాగమంతయు నానావిధములైన పాల్కీ, హిందూస్థానీ, వర్ణ మట్టులతోడను గవాయిగాన వైఖరులతోడను చిట్టిపాటిచిల్లర గుల్లర కన్నడపాట పాలుపులతోడను మఱికొన్ని మధ్యమ కాలకృతులతోడను నిండి అభిజ్ఞానభిజ్ఞులగు వారెల్లర నానందపారిధి దేలించుచుండెను. ఈవిధమైన పై కార్యక్రమమంతయు నొక నాలుగు గంటలకాలములో మనోజ్ఞముగ నిమగ్నుకొనబడి యుండెను. పాడునవరమందు ఏమయమున ఎంతెంతకాలము వినియోగింపఁ బడవలసియుండునో అచ్చట అంతంతకాలము మాత్రమే తీసికొనఁబడుచుండినందున ఏపట్టున గాని శ్రోతలకు విసుకు కలుగుట కవకాశ మియ్యకుండెను.

దేవేంద్రప్రసాదుగారు పాడిన పద్ధతిలో ఆంధ్రోత్తము వలె ఆ హారము ఉల్లసితము గుంఫితము నామితము మిశ్రితము అననీ గ ముక ఘేదములు చాలఁజలకు ప్రధానములై కన్పట్టుచుండెను. స్వర సంచారములు వానికల్పనములు ప్రాధమ్యములై యుండెను. మండ్రాదకములైన స్థాయలలోను త్రిశ్రాదకములైన జాతులలోను తిరిపాదకములైన గమకములతోను ఎందు ఏయాపమున ఏకాలమున స్వరప్రసారము కావించబడుచుండినను ముఖాంగిక వికృత వికారములుగాని తన్నయ ప్రయత్నములుగాని లేక సంయుక్త కృత్తిగలిగి గాయక భావితనయార్థమైన యాస్థాయిభావ మే శ్రేయోత్పన్న మొదలించుచుండెను. ఇటులే వీరివాచికమును సర్వవిధముల నిర్దుష్టము అర్థవంతము మధురము మార్దవమునై స్పష్టము నిష్కళంకమునై వీ నులకు విందొడగూర్చుచుండెను. స్థాయిభావార్థ ప్రకటనావసరము నందంతట, అత్యధికసహకార మొనర్చుచుండిన యామనోవాచికములకుదొంగ వాక్రియలు ముఖవిలాసములు సహితము వేయి విధముల భావసమన్వయార్థాత్ సారవంతములై జూచువారి నలరించుచుండెను.

ఒకగంటన్నర కాలములో ఏడెనిమిది ప్రధమకాల కృతులు, వానిరాగములు తత్సంబంధి స్వరప్రసారలేఖములు అలాపించబడునట్టికి దేవేంద్రప్రసాదు గాత్రమింకను విష్వారిం దయ్యెను. నాదముసహితము చుట్టికొంతచిక్కనై శ్రుతిమంతమై నెగడబోచ్చెను. ఇట్టిపరిపక్వమైన సమయము వీరారంభింప నున్న రాగాలపయనకు మిక్కిలి వన్నె దెచ్చునదయ్యెను. భావార్థస్వరార్థ సమ్మేళనములచే స్థాయిత్వమందిన నయార్థము క్రమక్రమరీతి భావసమనవాదికానుభావములచేతను, తత్సంబంధి సమర్థాపాంగిక వాద్యోద్ధీప్తములచేతను తెంపాంది ఇక స్వని మయరాగాలపన సంచారములలో రసస్ఫూర్తిని బ్రవర్తించబడదగినదై శ్రేష్ఠజనములను తన్మయులజేయుచుండెను. రాగాలపనను ఆక్షిప్తికరూపకము, ననరెండువిధముల గుండునట్టిది. స్వరస్థూలంకృత గీతికాలాపన వైదగ్ధ్యము

బయిరించుచు, మధ్యమష్టమును గ్రహస్వరముగా గలిగి మధ్యమ స్థాయికిజేరిన ఋషభగాంధారస్వర సంస్కర్షణలు విస్తరించి, తారస్థాయియందలి పంచమస్వరపర్యంతమున కారోహించి అందుండి మధ్యమస్థాయి వడ్డమునకవరోహించి పూర్తికావించ బడునది ఆక్షిప్తికరీతియు కేవలధన్యాలాపన మూలమున మృధ వడ్డమున నారంభింపబడి మధ్యమస్థాయిని బ్రస్తారాశ్రయముగ జేసి కొని, తారస్థాయిని రాగమును విస్తరించి, మధ్యకాల త్రికాలములలో రాగధ్వని గుణీకరణమును బొనర్చుచు నవరోహించి, మధ్యమష్టములలో ముగింపబడునది ‘రూపక’ మనియు జెప్పబడును. ఈ రెండుపద్ధతులు శాస్త్ర సమ్మతములయినవి. తదితరములు, తారస్థాయి వడ్డమును నారంభింపబడి, పంచమమునకు విస్తరింపబడి, అందే మూర్ఖనా ప్రస్తారములను ఒక్కొక్కటి గ్రమ్మురించి, శ్రోతలకు విసుగు నింపునట్టివై, సామాన్యుల నాకర్షించునట్టివి. దేవేంద్రప్రసాదు మంచి విద్వాంసులు. రాజాస్థానములందు సన్మానింపబడుచున్నవారు. లోకజ్ఞులు, విశేషించి “ప్రభూతభాగ్య విభవై స్సు ఛారీర మనావ్యతే” అనదగిన చక్కనిగాత్ర సౌలభ్య మొదలిన వారు. ఇట్టి వీరుచేసిన ఆతోడి రాగాలపనమందు, చూసిన ప్రస్తారపాగల్భ్యములు, కల్పనచతుర్మయములు, స్వరభావ లాటిత్వములు, పూర్వోక్త శాస్త్రీయ లక్షణములలో సాక్షాత్కరించుచు, శ్రోతలకు గలిగించిన ఆనందము, అనుభవైక వేద్యమునుబట్టి తెన్ను.

పల్లవిపాట తాళపాధాన్యమును గలిగి, తన్మయానేక సంచార సౌందర్యములను ముఖ్యముగ బ్రదర్శింపబడుటకు సాధనభూతమై యుండునట్టిది. దేవేంద్రప్రసాదు ‘అతీత’ మన దాని నారంభించినాడు. చతురశ్రజాతి త్రిపుట తాళమునకు జేరిన ఆతోడి పల్లవిని బాడుటలో, పెక్కుజాతుల గమనములలో స్వరములను బ్రస్తరించునపుడుకాని, త్రికాలములలో ధ్వనిగుణీకరణ పాధిని బ్రదర్శించునపుడుకాని, చిత్రవిచిత్రములైన తీరికలను దీర్చునపుడుకాని, మిక్కిలి ధైర్యసాహసములను గనబఱచియుండిరి. యతి స్థానములం దంతట చాలినంత స్వరగాంభీర్యమును బ్రదర్శించియుండిరి. రాగ కళాంశ సంకలితములగు మధ్యమ దైవతాదీకములయిన స్వరములను, వానికిదగిన అల్పత్వ బహుత్వములను శీర్ష్యమై అనుసంధించుచుండిరి. ఆద్యంతమునయి ప్రధానమై యా పల్లవిపాట ఇంక ఎంతయో హృదయములను గరగించినదయ్యెను.

ఇక రెండవ భాగమునందలి హిందుస్థానీ పాటలు, వానికి జేరిన రాగములు, మిక్కిలి రమణీయములై యుండెను. మఱికొన్ని కన్నడపాటలును శ్రావ్యములై యుండెను. ఈ భాగమునందు బాడబడిన మొవ్వబోలవదము మోక్షము కలదా, శివదీక్షాపరురాలనురా, ఎవరని నిర్ణయించేదిరా, మున్నె నవాని వినునప్పుడు ముఖ్యముగ సభాసదులు ఆనందపరవశులై

6 లేక 8 సీటర్లలో 4 స్పీడ్ ఫార్వర్డ్లలో నమర్చబడిన
నూతన
GRAHAM-PAIGE
 మాదిరిని పరికింపుడు

ఆటోమొబైల్స్ అన్నిటిలోకి 1928 సంవత్సరములో విరివిగా ఖర్చయిన గ్రహమ్-పేజ్ కార్లు, 6 లేక 8 సీటర్లలో అనేకమార్పులను పొంది, అభివృద్ధి గాంచబడి యిప్పుడు ప్రత్యక్షమైనవి. మీరు ఒకమారు విచ్చేసి పరిశీలించవలసినదని మా ప్రార్థన. గ్రహమ్-పేజ్ 6 లేక 8 లో మాత్రమే గాంచదగిన 4 స్పీడ్ ఫార్వర్డ్ల వర్తనమును గమనించదగినది.

గ్రహమ్-పేజ్లో అనేకములైన మాదిరిలు కలవు. కోడ్ స్పర్ కాలియోలెట్, మాప్, స్పార్ట్ టైటన్స్, 5 ఛాసిస్ మోడల్, 8 సీట్లలో అమర్చబడినది. ధరలో చాలవ్యత్యాసమున్నది. 612 మాదిరితప్ప మిగతావన్నియు 4 స్పీడ్ ఫార్వర్డ్లలో నమర్చబడినవి.

నోన్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు: — **ఫ్రైడన్ బర్గ్ అండు కంపెనీ.,**
 2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.
 బ్రాంచీలు: — బెంగళూరు, ఉదకమండలం, నెకంద్రాబాదు.
 ట్రావెలింగు ప్రతినిధులు: — ఉత్తరజిల్లాలు: — టి. పి. వాట్సు ఎస్టేట్స్, హెడ్ క్వార్టర్లు, విశాఖపట్నం. దక్షిణజిల్లాలు: — టి. ఎన్. వెంకట్రామలయ్యర్, ఎస్టేట్స్, హెడ్ క్వార్టర్లు, తిరుచినాపల్లి. సీడెడ్ జిల్లాలు: — టి. హెచ్. పి. ఎడ్వర్డుస్, హెడ్ క్వార్టర్లు, బళ్లారి. 1707

GRAHAM-PAIGE

గోకల్ హోటలు ఆటై కదలింపిరనుట అతిశయోక్తి కానేరదు. ఆంధ్రదేశపు విద్యాంశులైన శ్రీయుత హరి నాగభూషణంగారిలోని దైర్యసాహసములు, శ్రీయుత పారుపల్లి రామకృష్ణయ్యగారిలోని నిరుపమ భావనిగ్రహము, శ్రీయుత నంధూరి సింహాద్రి ఆచార్యులగారిలోని స్వరవల్లలాలిత్యము, శ్రీయుత బలిశేపల్లి సీతారామయ్యగారిలోని గమక గాంభీర్యము, ఈ మైనూరు విద్యాంశులైన బి. దేవేంద్రప్రసాదగారియందు జాలపటము గన్పట్టగలదు. వీరిది చక్కని పురుష గాత్రము. వినే వినడములోనే శ్రోతలను సమ్మోహనపఱచునైన మార్గవ మధుర్య గాంభీర్యములను గలిగినట్టిది. కృతిపాఠ్యములు వీరినోట మిక్కిలి రసవంతములై ఎంతవినినను తనివి నింపకుండును. కొన్ని కృతులు అందలిస్వరములు ముఖ్యముగ వీరిచే పాడబడునప్పుడు చెండుకాలములందును ఎంతయో పనితనముతోడను, చిత్రవిచిత్రములయిన గమక భావోద్దీపనములతోడనుగూడి ఎంత మనోహరముగానో యుండును. మనదేశపు ప్రసిద్ధవిద్యనాటకశాస్త్రములో వీరిొక్కడగ నిలచుటకు దగిన అర్హతలుగలవారనుట కంతమాత్రము సందేహములేదు.

శ్రీ బాలకృష్ణయ్యగారు

వీరు మద్రాసు వాస్తవ్యులు. నలుబది వత్సరములకుఁ దై పడిన ప్రాయమును గలిగియుండురు. అన్నామలై గాంధర్వ విశ్వవిద్యాలయమున ప్రస్తుతము వాయులీన ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నున్నారు. ఉపాంగిక వాద్యనైపుణ్యము వీరియందు మితముగ గన్పించును. ఉన్నంతలో లోప మగుపడనిక రక్షినిఁ బోషించగలరు. ఆంధ్రదేశమునందలి వాయులీన వాద్య విద్యా వికాశరూపి నేయొక్కరి సామ్యమునుగాని వీరు పడయఁ జాలరు. వీరి వాద్యమునఁ బాండితీవిశేషముకంటె, అనుభవ విజ్ఞానమే యొకింత ప్రాధాన్యమును గలిగియుండునట్టి కారణమున, మనదేశపు రెండవతరగతి వాద్యకులలో, వీరు ప్రథమ స్థాన ములకరించఁ దగియుండురని నమ్మెదను.

శ్రీయుత అశ్వనాథి పిల్లగారు

వీరు జగమెట్టిగిన బ్రాహ్మణునివంటి మార్గంగిక విద్యా ప్రగల్భులు. కుంభకోణము వీరి జన్మస్థానము. అటువది వత్సరములు దాటినను, చాలినంత దారుణ్యమును గలిగి ఇప్పటికిని సభల నలంకరించి అసామాన్య గౌరవమును బడయుచున్నారు. ఆరితేరిన గడుగుపోకడల ప్రోడలు వీరు. శబ్దలాలిత్యమును బ్రకటించుపట్టున వీరినిఁ జెప్పి మఱియొకరినిఁ జెప్పవలసి ఉండును. తాళము వీరి కనుపైగలలోఁ గలసిమెలిసి కాపురముజేయును. శబ్ద ప్రసారమునందుగాని, తీరిక లిచ్చుట యందుగాని పారువ్యయమునది కంచుకాగడాలతో గాలించినను గన్పట్టదు. కుడియొడమలు రెండును వీరుచెప్పినటులు నడచుకొనుచుండును. ఏయవసరమునందుగాని, నిరర్థకశబ్దకూటోపములను బ్రదర్శించుమూలమునఁ బామరజవాదరమును బడయవోల్లని మేటి ఆత్మాభిమాని. తాను గాయకుని అనుసరించునో, గాయకుడే తనను అనుసరించునో ఏరికిగాని కన్నట్టినీయని పరమగభీరుడు. ఈయనను అన్ని విధములఁ దలపించదగినవారు మన ఆంధ్రదేశమున నొక్కరుమాత్రమే కలరు. వారే బంధరు పుర మార్గంగిక భిష్ములనడగిన మన మ|| రా|| శ్రీ అశ్వనాథి రామమూర్తిగారు.

మన ఆంధ్రదేశములో నదేమిపాపమోకాని వెట్టిమొట్టి నెక్కిలి నాటకములందును, వాని ప్రదర్శనములందును జూపబడు అదరములో ఒక శతాంశమైనదైనను, విహికాముష్మికాఫల ప్రదము బ్రహ్మానందదాయకమునగు నీ గానకళవిషయమునఁ జూపబడుటలేదు. ఎంతకాలముచూచినను, ఒక్క కాకినాడ తప్ప మఱి యేయితరపట్టణమందును నిలకడగలిగి ఇట్టిసభలను జరిపించునట్టి సంపద నిపించదు. ఏదాక్షిణాత్ముడు కచ్చేరి జేసినను, ఆంధ్రభాషలోని కృతులచే పాడుచుండును. యేగాయకుడు, లేక వాద్యకుడు లేక శాస్త్రజ్ఞుడు, లేక విమర్శకుఁడైనను, మన ఆంధ్రదేశమునందలి పెద్దలను మించియుండడు. ఇన్ని విధములయిన సాధనసంపత్తులను గలిగిన మన ఆంధ్రదేశము, ఈ విషయమున మాత్రము మాపుచుండిన తూర్పు భావములను దలచిన, నిజముగఁ గన్నుల నీరురాకమానదు. ఈ మాండ్యమును వీడి త్వరలో ఎల్లెడల గానకళాపోషణమునకు చాలునన్ని సంస్థలను బడసి దక్షిణదేశమునలె ఆంధ్రదేశమును తన ఔన్నత్యమును బెంపొందించు కొనునటులు దైవ మనుగ్రహించుగాక.

ది 20-8-29 తేదీనిఁ జూచిన మఱియొక సంగీత సభకు చెందిన సంగతులను ఇంకొకనాడు వ్రాసెదను.

ఇట్టితరుణము దొరుకదు

మీసామ్మ వాపసుచేయబడును

ఆంధ్రమహర్షి శిష్యునిచే శ్రీ పురుషులైలగను వారి భవిష్యత్తులను స్పష్టముగా తెలుపబడును. ఫలములతప్పిన నెలలో తెల్పుదు. కుఖిరుఖిములు తెలుసుకొని ప్రవర్తించుట లాభకరము.

జాతకపునకులుగాని, వ్రాయుకాలముగాని తెల్పుదు.

1 సంవత్సర ఫలములకు రు 2-0-0

సి. యస్. రామయ్య జ్యోతిషాలయం, ఆన్లోని

ఎట్టిజ్వరములైన, భూతజ్వరములైన సన్నిపాతకములైన ఈచింతామణిని శుద్ధజలములో మంచి ఆ పవిత్రజలమును అందులో ప్రతిష్ఠింపబడిన తారకపురుషుని నామమును అనగా యాదవాయననామము నుచ్చరించి జాముకొకసారి సాఖ్యుయ్యెవరకు తీర్థమును పుచ్చుకొనవలయును, దీనిప్రభావమును చూడవలయు.

ఒక బంగారు మణి.

వెండి మణి.

ప్రతిజాతివారున్న ఉపయోగింపవచ్చును.

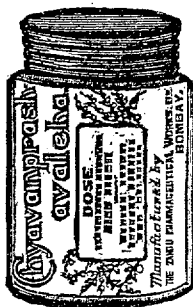
వెల.

రూ. ౧౬-౦-౦

రూ. 3-౦-౦

THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS LTD., BOMBAY.

లోకప్రసిద్ధమైన "జాండు" గారి చ్యవనప్రాశ్

పచ్చని అమ్మములతో ఇతర ఓషధులు చేర్చి తయారుచేయబడినవి. దగ్గు, జలుబు, రొమ్ముపడినెము, గొంతురాచుట మొదలగువాటికి అమోఘమైన ఔషధము. ఉబ్బసము, త్వయ, రోగము మొదలగు కఠినవ్యాధులకు ఇదిచాల మంచిగుణమిచ్చును. సామాన్యమైన బలహీనత, నరముల బలహీనత, ముసలితనముచే గల బలహీనత, రక్తక్షీణత, బరువుతగ్గుట, ప్రాణశక్తి తగ్గుట మొదలగువాటికి అమోఘమైన టానికుగా ఉపయోగించవచ్చును. దీనిని ఒకసారివాడి, చూడుడు. 1 పౌనుడబ్బి 1-కి రూ. 2-8-0, 1/2 పౌనుడబ్బి 1-కి 1-5-0.

స్వపురి రాజధానికి పోల్ ఏజంట్లు:— **డా.మోదర్ అందు కంపెనీ**
90/1 నై నెప్పనాయక్ పీథి, పి. టి. మద్రాసు.

అనంతపురం. కె. రామకృష్ణమాచార్యులుగారు
కడప. జి. నరసింహయ్యగారు
గుంటూరు. సి. హెచ్. రామకృష్ణమూర్తిగారు
చిత్తూరు. పి. వెంకటాచలంశెట్టి అందు బ్రదర్సు
ధర్మావరం. వైద్యం. హనుమంతరావుగారు
సాలూరు. శ్రీ భృజిసుందర భంజికపుగారు

నెల్లూరు. ఆరియన్ ఫార్మసీ
తెనాలి. కృష్ణా ఫ్యాక్ సెస్టోరీస్
నరసరావుపేట. పి. వి. సుబ్బరామయ్యగారు
బళ్లారి. ప్రేమచికిత్సాలయ
నర్సాపూరు. వై. సత్యనారాయణగారు
తుంగభద్ర. శ్రీ రామకృష్ణార్జు.

పుష్టికర మైనది! బలకర మైనది!! ప్రాణాధార మైనది!!

కాయసిద్ధిమకరద్వజ (రిజిస్టర్డ్)

ప్రస్తుతకాలమునందు గల గొప్ప జనరల్ టానిక్ గుళికలు

నరముల బలహీనత, అపరిశుద్ధమైన రక్తము, రక్తహీనత, జ్ఞాపకము లేకపోవుట, మైకముగానుండుట, గుండె కొట్టుకొనుట, శ్వాసకాశము, త్వయ, సకల ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులు, ఆకలి మందగించుట, అతిసారము, గ్రహణి, వాంతిభేది, జ్వరములు, వీపునొప్పి- జీర్ణలోపత్వము, స్వప్నస్థిలనము, నపుంసకత్వము, సెగరోగము, మేహస్రావము, సిఫిలిస్, కొద్దికాలమునుండి, దీర్ఘకాలమునుండి యున్న మేహవ్యాధులు, ఎక్జమా, అన్ని చర్మవ్యాధులు, మచ్చలు, కుష్మము మొదలగువానికిది అసాధారణమైనట్టియు, నిజమైట్టి నివారిణి.

తూర్పుయిండియాలో నన్న ప్రధాన వైద్యులచేతను ప్రజలచేతను శిష్యాచ్యుచేయబడి, ప్రశంసింపబడియున్నది.

20 రోజులకు సరిపోవు 40 గుళికలు. ధర రూ. 10 లు మాత్రమే. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును.

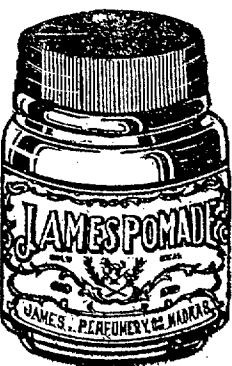
భిషగ్ రత్న పండిత డాక్టర్ ఇ. ఎస్. గోపాల్, (సుప్రసిద్ధమైన నాడీపరీక్ష నిపుణులు ప్రధానవైద్యులు డైరెక్టరు.)

పండిత ఇ. శ్రీనివాసాచారి, (వైద్యులు అందు మేనేజింగు డైరెక్టరు)

ది టమిల్ నాడు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ, లిమిటెడ్,

44, గోవిందప్ప నాయక్ పీథి, పోస్టుబాక్సు నెం 278, మద్రాసు.

వ్రాసినవారికి క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. అన్ని జిల్లాలకు ఏజంట్లు కావలెను. తక్షణమే వ్రాయుడు.

అనేక సువర్ణపతకముల బహుమతి గాంచినది:—

జేమ్స్ పోమేడు

వెండ్రుకలను నలుపుజేయును. ఇందు బాదంతెలము చేరియుండుటవలన మెచ్చడునకు ప్రశాంతము నొసగి, మేధాశక్తి నభివృద్ధి కలుగజేయును. నిర్మలత్వమునకు దీనిని మించిన పోమేడు మఱియొకటి ప్రపంచమున లేదు: పరిమళమున హేరాయిల్ను మించియుండును. షరా: చౌక వెలలకు విక్రయింపబడు నక్షీ పోమేడును కొని మీ శిరోజములను మెచ్చడును చెరువకుడు.

జేమ్స్ పోమేడు కంపెనీ,

57

288 గోవిందప్పనాయక్ పీథి, జి. టి. మద్రాసు.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

130

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి

"మామిడి ఆంట్లు జహంగీరు మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 రకములన్నూ యితర ఫల, పువ్వు, పత్రజాతులు అమృతము నకు సిద్ధముగా నున్నవి." క్యాటలాగు ఉచితము.

రావు చిన్నారావు & సన్సు,

రాయల్ నర్సరీ, కడియం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

ప్రతి ముక్కయినా సులభముగా తీయవచ్చును. ముక్కలును, వేడినీ, దోసెను, తయ్యము, బి గొట్టును, రొట్టె మునంజులను చక్కెరను మాయముచేయును. లేదనియును మంచి దార్జ్యమును కల్గి, రక్తకుద్దిలైతేయును. అనుపానవిశేషములచే నన్ని వ్యాధులు నశించును. అంతేకాదు ఇది చాలి మెచ్చి యున్నది. ఇది చక్కెరములకు సమానముగా వ్రాసుదు. 100 మొదలు ౧౦౦౦ వరకు ఉపయోగము చేయవచ్చును. కరములు గలవు.

300 పుటములు తు 1-కి రు. 5

ఆర్డరచాయనశాల, ముక్కయల, (కృష్ణ)

మా న సోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

శల సులభము! (పోష్టభిర్యులు ప్రత్యేకము) సుఖము! లేదనియును ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి వైత్యకాల కీమాత్రలు దివ్యము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులింతలు, అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, నేత్రము, అక్షులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల బౌద్ధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడెదగాచిన నిజము తెలియగలదు.

వినివారు:—

(98)

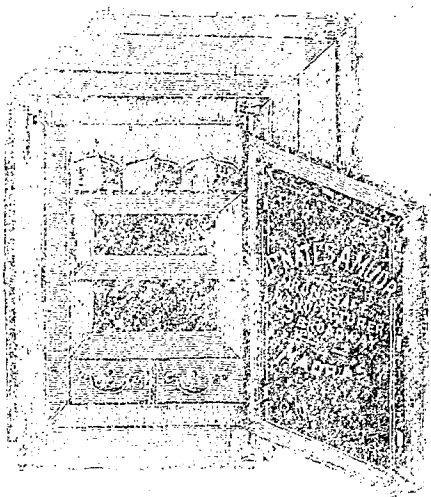
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

బొమ్మ నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

న ర న చు

దృ థ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

ఇప్పటి హస్తప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈ దినన తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో-ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న లే శ మొ ద లి యా ర్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రావైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుస్

బరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు

ఆయిల్ ఎంజిన్లు, మోటారులు, మెషిన్లుగములు, మొదలగు నవి రిపేరుచేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైలుమిల్లుకు కావలసిన

సింజెర్లు, సాప్లింగు, నట్టు, సరసముగా యివ్వబడును. ముబ్బరాయన్ల వీధి, పెద్దనాయక్ వీధి, మద్రాసు.

మెషిన్లను సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

68

AMRUTANJAN

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT

MADRAS & BOMBAY.

రాజమోహన హేరాయిలు

శ్రేష్ఠమయిన సువాసనగల తలనూనె

తలనొప్పి, మాడుపోటు, చుండు అకాలముగా వెంట్రుకలు నెరయుట శోభవేడిమి మొదలగువాటిని హరించి పెండుకు చల్లదనమును, బుద్ధి బలమును, కలిగించి వెంట్రుకలును నల్ల పరిచి వృద్ధినిందించును.

1 సిసా రు 1. 8 సిసాలు రు 2-10-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవి, (నెల్లూరు జిల్లా.)

15 నిమిషములలో అత్యద్భుతముగ వీర్యవృద్ధిని గలిగించును. అనేక యోగ్యతాపత్రికలు, స్వర్ణపతకములు నివ్వబడినవి.

నామగూర్చు (రిజిస్టరు)

ఈమాత్రను నేనించిన 15 నిమిషములలో అద్భుతముగా గలుగును. సప్తధాతువులను సంపూర్ణముగా నిచ్చి నవయావనమును ప్రసవమును గలిగించును. ఈబౌద్ధములగు గుణము లేనియెడల మందుఖరీదు వాపసుచేయబడును. 24 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0. ఒక నెలకు సరిపోవు బౌద్ధముగల బుడ్డి 1-కి రు. 2-0-0. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము.

4595 కామబిందు పార్శ్వనీ,

45, పెద్దవీధి, తిరువల్లి కే-జి, మదరాసు.

నవయావన్ రిజిస్టరు

25 మాత్రలు సిసారు 2-8-0

నిర్మలాయుష్యమును 7 ట్రైబరియట్లు ప్రసాదించును. మహాతనమును, నవయావన్లను తొలగించి, నవయావన్లను చేర్చును. నరములకు బాహు కలిగించి, సా సాచగులు పునఃజన్మము నటుల చేయును.

మీవు త్రవ్వకుండు రహస్యముగా నుంచెదము.

కా మొత్తక రు 5

చెడిన నగవాలా బాగుచేయుటకు పైపూరి మందు గ్యారంటీగా పనిచేయుటలో, ప్రసిద్ధిపొందినది వి పి చార్జీ కేసు సిసా 1 కి రు 1-0-0.

ఆనందబావాజీ ఆశ్రమం,

121

గవర్నరువేట, బెజవాడ.

నరన్వతీపవరైన్ రాజమండ్రి

అన్ని విధములగు అచ్చుపనులు, బైండు పనులు చేయబడును.